EVANGELIUM FÖR BARNEN

KORTA FÖRKLARINGAR ÖFVER ÅRETS EVANGELIETEXTER

AF

ZACHARIAS TOPELIUS

ANDRA UPPLAGAN

-----————————

STOCKHOLM.
BOHLIN & C:o.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1899.

Förord till den elektroniska utgåvan

Första upplagan utkom 1893 och efter den här använda andra upplagan, ytterligare två. Dessutom ingår denna skrift som del 34 i Topelius' *Samlade verk.*

THl de äldre i hemmet

Det är icke godt, när barnen betrakta söndagen endast som fridag och lekdag. Det är icke heller godt, när de föras att gäspa i kyrkan eller hemma långledas vid en predikan, som de icke förstå.

Den vuxna människan med sina strider och sorger skall icke försöka påtruga det oerfarna barnet sin tankegång. Kyrkan, som talar till så många sjuka och trötta själar, skall icke tala samma språk till det lefnadsfriska barnet. Den gudaktighet, som tröttar, bortvänder barnahjärtat; det ord, som tanklöst ef ter staf vas, uppfostrar skrymtare.

Jag har vågat ett af de många försöken att tala till barnen om Guds rike, men, olik föregångarne, talar jag icke med kyrkans predikan, utan med hemmets och skolans förtrognare språk. Barnen skola icke komma till Gud med en påklädd högtidlighet; de skola hvarje stund kunna säga honom allt, bekänna allt och bedja om allt. Hemmets bön, som vägleder dem, skall förvandla utanläxan till sanning och lif.

1. — Evangelium för barnen.2

TILL DE ÄLDRE I HEMMET.

Jag talar ej till de brådmogna barnen, jag talar till de normala. De sex åren skola icke förstå allt hvad de tolf åren uppfatta^ men alla skola inandas en luft, uppfylld af kärlek till Gud och människor genom kärlek till Jesus, hjärtevännen.

Af de tre evangelietexterna för hvarje sön- eller helgdag har jag valt den, som synts mig lämpligast att tydas för

barnen. De få här så mycket af kyrkans oförfalskade tro, som ur texten kan tillämpas. Och tillämpningen är ett villkor för att förstås. Utan denna skall man förgäfves söka förklara de allmänna begreppen synd, nåd, bättring, rättfärdiggörelse.

Jag har föreställt mig, att åhörarne inkallas på söndagsförmiddagen och uppmanas att vara stilla en half timme, icke mer, ty längre räcker icke det korta tålamodet Då uppläses för dem den angifna evangelietexten och sedan förklaringen. Det är ju godt, om denna korta gudstjänst kan börja eller sluta med en bön eller en psalmvers, men jag har ej här velat införa dessa, emedan samma bön eller vers kunna upprepas flera gånger och då stanna bättre i minnet.

Det finns intet fruktbarare, intet tacksammare såningsfält, än barnahjärtat Men hvilket ansvar! Hvem är jag, att jag vill tala om Guds rike till detta rikes utkorade förstlingar! I många år har jag tvekat; ingen kärlek, ingen erfarenhet ha synts mig här vara nog; allt måste vara en gåfva ofvanefter. Och när jag nu vågar utsända dessa ord, emedan jag tror dem behöfvas i tidens brokiga utsäde, sänder jag dem åt barnen icke i min kraft, som är van-

makt, men i Guds Andes kraft, som allena förmår gifva dem lif Han fylle deras brist, han låte dem falla i fruktbar jord och gro i välsignelse!

Björkudden i November 1893.

z t. ^^ww^w^w^wwwwwwww

Första Adventssöndagen.

(lista årg. Math. 21: 1—9.)

1. Jesus kommer.

jVåd vare med oss och frid af Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus.

Mina kära barn! Söndagen är en hvilodag och fridag och lofdag för stora och små. Men söndagen är äfven en lofdag på annat sätt, nämligen Guds lofs dag. Då skola vi tacka Gud för allt godt, bedja om hans välsignelse och läsa hans ord. Evangelium betyder ett godt budskap från Gud, och våra söndagars evangelier äro stycken af Guds ord i bibeln. Nu tacka vi dig, gode Gud, för att vi få läsa ditt heliga ord och bedja dig, att du ville låta det blifva i våra hjärtan såsom vårens frön, ur hvilka sommarens blommor växa. Själarnas sommar är lifvet i Gud.

I dag börjar den kristna kyrkan sitt nya år. Världens nyår börjar den 1 - Januari, men Guds

rikes nyår börjar med vår Frälsares Jesu Kristi ankomst till jorden. Advent betyder ankomst, och julhögtiden är åminnelsefesten af Frälsarens ankomst. Därför kallas de närmaste veckorna före jul advent, emedan alla kristna då vilja bereda sig att emottaga Jesus vid den tid på året, när han föddes på jorden.

När vi vänta en kär vän, som vi innerligt hålla af, då glädjas vi ju länge förut och tillreda hans rum, så att han skall hafva det godt och trifvas hos oss. Där får icke vara damm eller sopor eller något orent, där han skall bo, och vi själfva vilja gärna vara rena och goda och glada, för att han må se huru mycket vi hålla af honom. Den vännen, som nu kommer, är den käraste och bästa af alla vänner; ingen på jorden har älskat oss såsom han älskar oss. Hur skulle vi icke mottaga honom i vår öppna famn! Och den vännen är tillika den högste och störste konung i himmelen och på jorden: hur skulle vi icke hedra honom mer än någon annan i hela världen! Men fastän han är så hög och så rik, ja Guds Son af evighet, kommer han till oss som ett fattigt litet barn, och vid julen minnas vi honom som ett barn i Betlehems krubba. Huru skulle icke barnen vara gladare än alla andra att få mottaga honom!

Medan vi vänta hans ankomst, berättar oss evangelium, huru Jesus en gång gjorde sitt intåg i Jerusalem, när han redan var folkets store profet.

Världens konungar och hjältar rida vid sina intåg på stolta stridshästar. Jesus befallde sina lärjungar att hämta åt honom ett djur, som människorna föraktade, en arbetsåsninna, som hade

sin fåle med sig. Han förutsade åt lärjungarne, huru de skulle finna djuren, och lärjungarne bredde sina öfverkläder på fålens rygg. Åsninnan hade burit många bördor förr, men ingen hade ridit på hennes unga fåle, förrän denna fattiga fåle nu fick bära den störste af alla konungar. Jesus var icke tung att bära, han, som var så god mot de svaga på jorden.

När Jesus så hedrade ett stackars föraktadt djur, som dittills ej gjort någon nytta i världen, då kunna vi förstå, att han icke föraktar ens den minsta och uslaste lefvande varelse. Hvarför skulle vi förakta och pina ett stackars djur? Hvarför ej hellre bruka det till vår tjänst och vara god mot det, som Jesus var?

Då blef där ett underligt stort triumftåg, när Jesus kom till Jerusalem. Många bredde sina kläder på gatan framför honom, så att intet damm från fålens hofvar skulle besvära den store konungen. Andra skuro kvistar af palmträden och strödde ut dem på vägen, såsom det brukas i Österlandet, när man rätt vill hedra en hög herre. Många barn voro med bland folket, och alla sjöngo den lofsången, som de lärt af sina fäder och som barnen ännu sjunga i kyrkorna på första advents-söndagen: — Hosianna, Davids son! Välsignad vare han, som kommeri Herrens namn! — Hosianna betyder Guds lof. David hade varit judarnes störste konung, och Jesus härstammade från honom genom sin moder Maria. Allt folket väntade nu, att Jesus skulle återupprätta konung Davids mäktiga rike.

Evangelisten Lukas berättar, att fariséerna icke tyckte om folkets ärebetygelser och ville, att Jesus

skulle förbjuda lofsången. Då svarade Jesus: om människorna nu skulle tiga, måste stenarna ropa! Såsom ville han säga: om icke människorna nu förstå, att det är himmelens och jordens konung, som kommer till dem, så måste ju den liflösa naturen förstå det och vittna om honom. Och om människorna nu icke förstå, att det är deras Frälsare, som kommer till dem i julens åminnelsefest, så måste i deras ställe kyrkklockorna ringa, så att det höres långt bort i den mörka julmorgonen: Hosianna, Hosianna, välsignad vare han, som kommer i Herrens namn!

Men vi skola förstå det, vi skola minnas det. Vi skola glada mottaga vår Frälsare, när han kommer till oss som ett litet fattigt'barn, och lofsjunga honom såsom Allsmäktig Guds Son af evighet. Det är snö på vägen, vi ha inga palmer, men vi' skola tända våra ljus, vi skola komma Jesus till möte med våra hjärtan, och redan nu, när vi vänta på julen, skola, vi sjunga med den kristna kyrkan och alla Guds barn på jorden adventspsalmen:

Ja, kom till mig, o Jesu kär! För dig mitt hjärta öppet är. Kom in med nåd och salighet, Och blif där kvar i evighet! Amen.

Andra Adventssöndagen.

(3:crje&rg. Luk. 17: 20—25.)

2. Guds rike kommer.

Vår Frälsare har lärt oss en bön, som vi alla känna: Fader vår, som är i himmelen. Där bedja vi först: helgadt varde ditt namn; och sedan: till-komme ditt rike, Vi säga: du store Herre Gud, låt ditt rike komma till oss och till alla människor! Men du, som beder så, förstår du den bönen? Hvad vill det säga: Guds rike? Har Gud ett rike? Det finns ju icke, som andra riken, på någon karta. Vi läsa i geografin om många riken, kejsaredömen, konungariken, furstendömen, men om Guds rike står intet.

Nej, Guds rike finns ej i någon geografi; det är icke som andra riken. Guds rike är öfverallt, ty Gud är öfverallt

och styr hela världen. Om detta Guds rike i hela den stora skapelsen behöfva vi icke bedja, ty det finnes ju redan, det har varit från världens begynnelse, och det skall vara till världens ände. Men det finnes ett inre och andeligt Guds rike, som är i människornas hjärtan;10

det är därom vi bedja, att det må komma till oss. Ty det riket består däri, att Gud råder öfver våra hjärtan och att vi äro Guds undersåtar, Guds lydiga barn. Det består däri, att vi frukta, älska och tjäna den store Herren Gud öfver allt annat i världen, aldrig vilja göra honom emot och i allting lyda hans vilja. Om detta Guds rike böra vi alla bedja, stora och små, ty där, och endast där, är hela vår lycka, vårt hopp och vår eviga glädje.

Om detta Guds rike talar nu vår Frälsare-i söndagens evangelium. Fariséerna tänkte på ett sådant rike, som omtalas i geografin. De hade läst i profeternas böcker, att en stor och mäktig konung, Guds utkorade Messias, skulle komma i världen och upprätta ett evigt rike bland judafolket. Och efter judarne på Kristi tid voro under romarnes välde och hade hvarken ett eget rike eller egen konung, trodde fariséerna, att Messias skulle vara en stor krigshjälte, som kom för att jaga bort romarne och upprätta det judiska riket. Nu frågade de Jesus, när detta rike skulle komma.

I deras mun var detta en försmädlig fråga. De vände sig med sin fråga till en fattig man utan svärd, utan sköld, utan soldater, en man, som aldrig talat om krig och fiendskap, utan beständigt uppmanat människorna att älska hvarandra som bröder. Till denne man sade de: när ämnar du slå och förjaga de mäktige romarne?

Jesus svarade: Guds rike kommer icke med vapenmakt, icke med människors kraft eller Utvärtes gärningar. Ingen kan säga: här är det, eller där är det, i det landet, det folket, den människan. Guds osynliga rike är invärtes i människorna. OchGUDS RIKE KOMMER.

till lärjungarne sade han: människorna skola se mycket ondt i världen, när jag är borta. De skola längta efter Guds rikes frid och säga till hvarandra: si, den hjälten, den statsmannen, den lärde mannen lofvar oss ett beskydd mot allt ondt. Men tron dem icke; Guds rike och människors frid komma först då, när jag borttagit deras synder och de få frid med sin Gud. Nu måste jag först lida och dö på jorden, men jag kommer tillbaka, jag kommer till hvar och en, som tror på mig, och jag för med mig Guds rike.

Detta var nu något helt annat än fariséerna föreställt sig. Guds rike, som kommer med Jesus, är icke någonting Utvärtes, som vi kunna se eller höra eller taga med händerna: det är själens frid och förening med Gud. Det är underligt, huru detta riket kan komma till oss. Minns du, huru stygg du ibland har varit uti ditt hjärta, huru ond du varit på den eller den, som gjort dig emot, och på samma gång huru ledsen du varit på dig själf, fastän du ej velat tillstå det? Då har du hört ett ord, som gått dig till hjärtat, eller har du hört en röst i ditt samvete: Gud ser dig, Guds änglar gråta, var icke ond mera, var god, var kärleksfull, förlåt och var lycklig! Se, när du tänker så, och när du lyder 'den rösten, då blir du åter glad, då ha Jesus och Guds rike åter kommit till dig. Och så är det med mången, mången, som förr varit elak och åter blir god; icke ha de blifvit bättre af egen kraft, det är alltid Jesus, som kommit till dem och fört Guds rike med sig.

När du nu vet detta och vet, att Guds rike öfvervinner allt ondt och förvandlar all ofrid i12 ANDRA APVEttTSSÖNDAGEN.

världen till evig glädje, då förstår du, hvarför vi bedja i andra bönen àf Fader vår: tillkomme ditt rike! Och alla riken i denna världen hafva sin tid och skola förgås, men Guds rike är evigt och kan aldrig förgås. Det är nu fördoldt inom människorna, det har ännu mången hård strid att kämpa mot det onda på jorden; men när vår Frälsare kommer åter i himmelens sky, då skall Guds rike blifva för alla uppenbart och Guds lof uppfylla hela världen.

Käre Fader i himmelen, helgadt varde ditt namn, tillkomme ditt rike! Hjälp oss, dina svaga, vankelmodiga barn, att icke vår onda vilja må få makt öfver oss och stå ditt rike emot, utan att vi glada och frimodiga tyda i allt din

allena goda, allena visa och allsmäktiga vilja! Ty ditt rike allena är frid och välsignelse, ditt rike allena är evig salighet i Jesus Kristus, vår Frälsare. Amen.

Tredje Adventssöndagen.

(l:sta årg. Math. 11: 2—10.)

3. Vi veta på hvem vi tro.

I^vàd är en profet? En; som kan förutsäga tillkommande ting. Huru kan någon veta det, som framdeles sker? Vi veta ju ej, hvilket väder det blir i morgon. Vi veta ej, om vi i morgon äro friska eller sjuka, glada eller ledsna, rika eller fattiga. Mellan i dag och i morgon är en stängd dörr. Kan någon öppna den dörren och skåda in i det okända, som är där bakom? Nej, det kan ej du eller jag. Men det kan Gud, som har alla nycklar och vet allt, både det som varit, som är och skall komma. För honom finnas ju inga stängda dörrar.

Väl tro sig många människor kunna förutsäga det tillkommande. Somliga drömma och tyda sina drömmar så, att nu skall det eller det hända. Andra spå, och kanske har du sett någon spå i händerna eller i kort eller i nyårsstöpen och annat mer. Slår det in? Ja och nej, det kommer an på huru man tyder ut det. Man är så färdig att tyda14

ut allt efter sin önskan. Men detta är ju dåraktigt. Drömmar som strömmar. Det är icke nyttigt för oss att veta framtiden; det är som att börja läsa en bok från slutet. Därför har Gud stängt dörren med starka lås, för att vi må kunna med lugn förtröstan lägga allt i hans händer.

Men när här skett något stort och viktigt för Guds rike på jorden, då har Gud öppnat den stängda dörren, för att människorna må vara beredda att mottaga hans skickelser. Då har han utsändt profeter, och Guds Ande har talat till människorna genom profeternas mun. Vi veta ju, att under Gamla Testamentets tid förkunnade profeterna Frälsarens ankomst många hundra år, innan Jesus blef född. Och på samma sätt lät Gud förkunna, att judarne skulle vara hans utkorade folk, så länge de följde hans bud men, om de för-törnade Gud, skulle de skingras kring hela världen. Allt detta har slagit in.

Jesus har kallat Johannes Döparen mer än en profet. Och nu omtalas Johannes på en advents-söndag, därför att han var den förste, som i Jesus igenkände världens Frälsare. Johannes sade: si Guds Lamm, som borttager världens synd!

Jesus sade om Johannes Döparen, att ingen bland människor var större än han, och likväl, sade Jesus, är den minsta i himmelriket större än Johannes. Icke ens den största och bästa bland människor, icke ens en stor profet är så fullkomlig, att han skulle vara fri från mänskliga fel. Johannes Döparen satt i fängelse och väntade förgäfves, att Jesus skulle uppträda i makt och härlighet som Guds Son. Då skickade han sinaVI VETA PÅ HVEM VI TRO.

lärjungar till Jesus och frågade: är du den, som komma skall, eller skola vi förbida någon annan? — Se, så otåligt fråga vi alla, när vi äro i nöd och vänta på någon hjälpare. Vi vända oss till den ena eller andra och fråga: är du vår hjälpare, eller måste vi vänta på någon annan?

Den store profeten tänkte mera på Guds rike, än på sig själf, men hans tro var svag, han började tvifla. Var Jesus Guds Son, hvarför gick han så länge fattig och ringa på jorden? Hvarför lät han judarne försmäda sig, hvarför uppenbarade han sig ej för allt folk såsom den store allsmäktige konungen, hvilken ingen kan motstå? Hvarför upprättade han ej strax sitt eviga rike? Då bad Jesus Johannes' lärjungar berätta hvad de sett, nämligen de stora underverk, som Jesus då gjorde och som vittnade om att han var Guds Son. Det står ej omtaladt, huru Johannes mottog svaret, men vi måste ju tro, att han icke tviflade mer.

Sedan talade Jesus till folket och utskämde hopens nyfikenhet. Många i våra dagar springa, som judarne då gjorde, efter allt nytt, som de höra omtalas. All ny grannlåt, alla nya konster och läror locka människorna till sig i dag, och i morgon ha de kanhända åter glömt dem. Och när Gud skickar oss en stor lärare, som säger: bättren eder, himmelriket är nära, då begapa vi detta sändebudet som ett gungande rö eller en grant klädd hofman. — Vi enfaldiga barn förstå så ofta icke den tid, då Gud söker oss.

Ack, så många i vår tid tvifla ännu! När Gud icke strax hjälper dem, säga de: är du vår Gud, eller skola vi söka vår hjälp hos människor? Är

du Jesus, om hvilken vi höra så mycket talas i kyrkan, hvarför låter du oss vara fattiga och sjuka och sorgsna och olyckliga? Huru vill du, att vi ändå skola tro på dig? Men om de, som så säga, förstode Guds under i vår tid, skulle de icke tvifla mer. Har du ej sett, just i vår tid, de blinda lära sig läsa, de stumma lära sig att tala, krymplingar blifva helbrägda, de döfva höra, de sjuka botas, ja, de andeligen döda, de som lefvat alldeles utan Gud i världen, börja ett nytt lif i Jesu Kristi tro? Har du ej hört, huru evangelium i vår tid predikas för de fattiga hedningarna och huru den allra fattigaste äfven i vårt land får en bibel till skänks? Är icke allt detta ett Guds under ännu, som i Johannes Döparens tid?

Nej, vi behöfva icke, som Johannes, fråga: är du den, som komma skall, eller skola vi förbida någon annan? Lofvad vare Gud, vår Fader i himmelen, vi veta på hvem vi tro. Om än hela världen och vårt klentrogna hjärta säga till oss: hvarför skall du tro på den, som du icke ser? så svara vi frimodigt: vi veta på hvem vi tro. Vi gissa icke, vi fråga icke, vi söka icke i dag den ena, i morgon den andra, vi veta af världshistorien, vi veta af hela vårt lifs erfarenhet, vi veta af vårt samvetes röst, vi veta af Guds ord och Guds Andes vittnesbörd i vårt innersta, att Jesus, Guds Son är hjälparen i all yår nöd, tröstaren i all sorg, befriaren från allt ondt, vår högsta glädje, vår jordiska frid och vår eviga salighet. Herre, till hvem skulle vi gå? Du har det eviga lifvets ord. Vi veta på hvem vi tro. Gud hjälpe oss. Amen.

Fjärde Adventssöndagen.

(lista årg. Joh 1:19—28.)

4. Att vittna om sanningen.

jVu talar evangelium andra gången om Johannes Döparen. Han omtalas ofta och sist på midsommardagen, som bär hans namn. En så märkelig man var han, som Jesus kallat en bland de störste på jorden och likväl mindre än den minsta i himmelriket. Hvarför var han så stor på jorden? Därför, sade Jesus, att han vittnade om sanningen. Och hvarför var han så liten i himmelriket? Därför att den minsta där är större, än de störste på jorden.

Förstår du, huru stort det är att vittna om sanningen, att alltid tala och bekänna sanningen, aldrig ljuga, aldrig skrymta eller bedraga, aldrig vara falsk, utan alltid sann inför Gud och människor? Det finns ju många, som icke räkna så noga med ett osant ord, eller med att tillgripa en nödlögn, när de gjort något illa. Gud säger i Uppenbarelseboken, att alla lögnare skola kastas i det eviga mörkret. Ogh däremot läsa vi i Syrachs

bok (4:28): strid för sanningen intill döden, så skall Herren Gud strida för dig! Det finns intet så uselt eller så misshagligt inför Gud, som att ljuga; det finns heller intet så stort och ädelt på jorden, som att strida för sanningen intill sin sista blodsdroppe.

Och Johannes blef dödad, för att han talade sanningen inför konung Herodes. Men han har också lefvat för sanningen. Han ville icke synas vara någonting, iner eller bättre, än han var. Där han bodde ensam i öknen, klädd i sin grofva dräkt af kamelhår, och icke hade annan mat än gräshoppor, som de fattigaste då brukade äta, där kommo stundom många nyfikna för att få se den underliga mannen, som var så olik andra människor. Dit kommo utskickade präster från Jerusalem, som frågade oni Johannes värden Messias, hvilken nu alla väntade. Hade han svarat dem: ja, jag är Messias, så skulle de hafva knäböjt för honom och utropat honom till konung.

Men han svarade: icke är jag Messias, icke är jag Kristus, Guds smorde. Då ville de ändock, att han skulle säga sig vara judarnes store Elias eller någon annan helig profet, men han svarade nej. Och när de enträget ville veta hvem han var, efter de ju voro sända att fråga, så svarade han: jag är en ropandes röst i öknen. Jag ropar till eder: Kristus kommer, bättren eder, omvänden eder till Gud! — Ty många hundrade år förut hade profeten Esaias sagt, att en sådan ropandes röst skulle förkunna Frälsarens ankomst (Es. 62: 10). Gån, gån genom porten, bereden folket väg, sägen till Zion, din salighet kommer! .ATT VITTNA OM SANNINGEN.

Då blefvo de utskickade misslynte och frågade hvarför Jobannes döpte, när han ej hade rätt därtill, efter han icke* var Kristus. Kristus betyder den af Gud smorde konungen, Frälsaren, och döpa betyder att rengöra någon från synd, som man rengör sig med vatten från smuts och Orenlighet Men ingen annan än Kristus, Frälsaren, menade de, kunde rengöra från synd. Johannes svarade: jag döper med vatten, men midt ibland eder står en, som I icke kännen, nämligen Kristus Jesus, Guds Son, som renar från alla synder. Han är af evighet, och jag är icke värdig att upplösa hans skorem.

Si, så vittnade Johannes om sanningen. Om någon kommer till dig och säger: hvad du är rik, hvad du är skicklig, hvad du är stark, hvad du är vacker, hvad du är god; ja, är icke du den rikaste, skickligaste, starkaste, vackraste och bästa ibland oss alla? — hvad svarar du därtill? Svarar du: nej, jag är fattig, oskicklig, svag, ful, jag har många fel; gå till den och den, som är bättre än jag och hvars skoband jag ej är värdig att knyta? ... Svarar du verkligen så? Vill du verkligen vittna om sanningen? Ack, käre, det kan ju hända, att du bekänner dig ej vara så alldeles utan fel, men du vill så gärna behålla någon dygd eller förtjänst för dig själf. Du vill så gärna anses för bättre än du är. Hvartill gagnar det dig? Om du också lyckas bedraga människor, så ser ju Gud in i ditt hjärta. Men den helige Herren Gud är sannfärdig och vill, att hans barn skola vara sanna som dagens ljus. Intet falskt sken! Ingen låtsad ödmjukhet, medan högmodet och egenkärleken bo i20 FJÄRDE ADVENTSSÖNDAGEN.

ditt skrymtande hjärta! Hvarför vill du icke hellre vara, som Johannes Döparen, mindre än den minste i Guds rike, men.stor i sanningen?

Jag kände en målare, som tog ett ark papper med stora bläckplumpar och gjorde af hvarje plump en människofigur. Se, sade han, så fläckiga se vi ut för änglarnas ögon, hvad sedan för Guds! Där är så mycken osanning i oss, som vi självfva ej veta af. En skämtare har sagt, att vi fått talegåfvan för att dölja våra tankar, och vi tänka så mycket, som vi aldrig omtala. Vi tycka, att det är nödvändigt ibland för vårt umgänge med andra. Vi vilja ju ej vara såll, som läka ut vårt innehåll. Inför människor kan det försvaras, inför Gud är det synd. Så stå vi ju där som bläckplumpar inför den fullkomliga, rena, heliga sanningen. Gå sedan, du, som ovetande går bunden i lögnens kedjor, och tyck dig vara ren inför Gud! Hans rike är utan fläck. Jesus, Guds Son, vår Frälsare, du som är sanningen, frigör oss, led oss genom ditt heliga ord. Ditt ord är sanning. Amen.

Juldagen.

(l:sta årg. Lnk 2: 1—20.)

5. Ingen Jul utan Jesus.

1^varför ringa klockorna? Hvarför klinga bjällrorna? Hvarför brinna ljusen? Hvarför är den fattiga stugan, ej mindre än det rika slottet, i dag så högtidsklädd? Hvarför möta stora och små hvarandra så ovant stilla, så fridsamt glada? Solen har gått upp ur årets mörkaste natt. Tröstaren i alla sorger, gif våren af alla goda gåfvor, lifvets store konung har kommit till oss, där vi sutto i dödens skugga. Jesus har kommit, Herren i Davids stad, och vi fira hans födelsedag.

Nu hvila, vår lek, och vänta, vår julklapp! Låt oss en liten stund glömma andra tankar och minnas den stora födelsedagen. När vi lekt, bli vi trötta; när vi ätit och druckit det bästa vårt hem i dag kan bjuda, förmå vi ej mer.

Men när vi säga till Jesus: kom till oss och helga vår jul, då öppna vi portarna för den varaktiga glädjen.

Det finns ingen jul utan Jesus. Där han ej är med, där är tomt i den rikaste sal, där är

mörkt kring den grannaste gran, där är fattigt vid rågade bord, och ingen rätt hjärtefröjd kommer med många julklappar. Jesus allena är rik och gör alla rika. Har du sett den fattiga stugan, där ett enda ljus brinner på bordet och ett enda hårdt bröd skall räcka åt alla, men där det finnes en bibel, en psalmbok och Guds lof i tacksamma hjärtan? Om du sett denna stuga, så vet du, att där är en gladare jul än i månget välförsedt hem, ty där är Jesus bjuden till" julgäst. Han lyser den mörka natten, han värmer den kalla stugan, han torkar alla tårar, han mättar alla hungrande barn, han kan förbyta alla sorger till glädje. Vill du gå Guds ärenden, gå ofta, men gå särskildt om julen, till de fattigas hem, och är icke Jesus där före dig, så för honom med dig!

I juldagens evangelium läsa vi, huru Jesus blef född i Betlehem. Du, som kanske blygs att vara ett barn och gärna vill strax vara stor och få din frihet såsom de äldre omkring dig, minns, att den störste bland alla konungar en gång har varit ett litet fattigt barn! Och du, som gärna vill sofva i en mjuk säng och hafva allt godt och bekvämt omkring dig, minns, att Jesus har sofvit på strå och halm i ett mörkt stall!

Juldagens evangelium är ett stycke världshistoria. Jesus blef född på den tid, när kejsar Augustus regerade i Rom, som var den då kända världens hufvudstad. Icke trodde den mäktige kejsaren, att ett litet barn från en fattig krubba i en fattig småstad, om hvilken sannolikt ingen i Rom någonsin hört ett ord, skulle göra hans regering till världshistoriens medelpunkt. På kejsar'

Augustus' tid räknade judarne sina år från världens skapelse, och romarne räknade sina från Roms grundläggning. Men nu räkna alla upplysta nationer historiens årtal före eller efter Kristi födelse, så att det första året efter julnatten i Betlehem blef år 1 i vår tideräkning.

Jesus, världens ljus, blef född i den mörkaste natt. Så tyst och obemärkt kom han till världen, att ingen annan dödlig människa än hans föräldrar visste däraf. Men himmelens stjärnor och himmelens änglar visste det väl; hela naturen, söm suckade under förbannelsen efter syndafallet, kände Guds löften och väntade sin befriare Jesus sedan många århundraden. Därför upprann nu en stor, klar stjärna öfver Betlehems krubba, och därför sjöngo änglarna Guds lof om julnatten. Världens första julnatt har blifvit kallad den heliga natten, och då, sade de första kristna, var frid öfver hela jorden. Ingen människa, intet djur, icke ens eld, luft och vatten, fick göra en annan illa.

Det var om vintern, men i det varma Judalandet var ingen snö i dalarna. Några fattiga herdar vallade sina får i dalen utanför Betlehem. Då blef där plötsligt ljust omkring dem i mörka natten. Guds ängel stod skinande klar bredvid dem, berättade dem om barnets födelse och bad dem gå att se det lilla barnet i krubban. Strax uppfylldes luften omkring dem af otaliga änglar, som sjöngo den härliga julsången: Ära vare Gud i höjden och frid på jorden och åt människorna Guds välbehag! *

* Det grekiska ord. som öfversatts med "en god vilja", betyder "välbehag".

Herdarne lämnade glada sin hjord, som ingen varg vågade anfalla i den heliga natten, och skyndade strax; till. Betlehem, Där funno de Mari¾ Josef och barnet i krubban, prisade Gud och berättade för alla hvad de den natten sett. Och Maria gömde i sitt hjärta herdarnes. syn. Guds ängel hade bebådat henne redan förut, att detta barnet skulle blifva en evig konung i Davids stad.

Konungabarns födelse pläga förkunnas med kanonskott och trumpeter på gator och torg. Här voro den ödmjuka Maria och de fattiga herdarne de första, som fingo veta Frälsarens ankomst. Lyckliga herdar, hvem af oss ville ej då ha varit i deras ställe! Men vi skola göra som Maria: vi skola i våra hjärtan gömma berättelsen om änglarnas sång.

Barnen skola aldrig glömma, att Jesus en gång yarit liten som de, han har gråtit som de, han har lekt som de, varit hungrig, törstig och svag, som de. - Därför känner och älskar han barnen, och därför är julen en barnens högtid. Nu sitter Jesus vid Allsmäktig Guds sida i himmelens härlighet. Men för oss är han ännu om julen ett barn i sin linda. Käre Herre Jesus, var hos oss i denna julen, gif oss den rätta julfriden, den sanna julglädjen; låt oss nu och alltid vax*a dina goda, trogna, tillgifna barn! Amen.

Andra dag Jul.

(3:dje årg. Math. 2: 13—18.)

6. De små gossarne i Betlehem.

1 trettondagens evangelium omtalas, huru vise män af österlandet kommo för att se Jesus i Betlehem och tillbådo honom. När de rest bort, kom en ängel till Josef i drömmen och sade: fly till Egypten med Maria och barnet! Blif där, tills jag säger dig till, ty konung Herodes söker barnet för att taga dess lif! Josef lydde, uppstod i mörka natten och flydde med Maria och barnet bort till Egypten. Alla människor bruka ju vara goda mot små barn. Vid deras vagga är alltid en vänlig hand, som ej tillåter ens en fluga att komma dem nära. Hvad ondt hade då den lille Jesus gjort, att han måste väckas i sin söta sömn och resa så långt bort i främmande land? Ja, hvad ondt hade ett så litet barn kunnat göra? Men Herodes hade fått höra, att detta barnet skulle blifva judarnes konung, därför ville han döda Jesus. Herodes var blott en lydkonung under romerska väldet, men ändock ville han icke, att någon annan än han skulle kallas judarnes konung.

Gud, som vet allt, visste äfven Herodes' onda uppsåt och gjorde det om intet. Herodes kände ej detta barn, som han fruktade, men i Betlehem, tänkte han, måste ju barnet finnas, och mer än två år gammalt kan det ej vara. Jag vill låta döda alla Betlehems små gossar, som äro två år eller yngre.

Då skickade han dit sina grymma krigsknektar, och de dödade med svärd och spjut alla små gossar i Betlehem. Barnens olyckliga mödrar gräto, men Herodes var glad. Nu trodde han sig ha dödat Jesusbarnet och behöfde icke mera frukta någon medtäflare om sin krona. Han bedrog sig. Den lille Jesus fanns icke mera i Betlehem, han var i Egypten, och där hade Herodes ingen makt att söka och döda honom.

Så tidigt, i sin spädaste barndom blef Jesus förföljd af elaka människor och så underbart blef han räddad. Äfven resan till Egypten var farlig. Vägen gick genom heta öknar, där intet vatten fanns, där lejon och tigrar lurade på sitt rof om natten. Men Josef, Maria och Jesusbarnet kommo lyckligt fram genom alla faror. Detta skola barnen minnas, när de gå i mörker och fara på okända vägar. Dem, som Gud beskyddar, kan intet ondt vederfaras. Dem kan ingen eld bränna, intet vatten dränka, intet lejon och ingen varg sönderslita. Ingen elak människa kan göra dem illa. Hvad skulle de frukta? Gå de än i den mörkaste natt, så hitta de vägen fram. Falla de än från ett högt tak, så stöta de sig ej. Guds änglar gå ständigt bredvid dem dag och natt. De skola blott icke fresta Gud genom att onödigt gå i faran. De skola

vara Guds lydiga barn, därför skola de också lyda fader och moder.

Men hvarför tillät Gud den elake Herodes att döda de små barnen i Betlehem? Hade ej Gud kunnat beskydda dem, såsom han beskyddade Jesus? Jo, det hade han kunnat. Men när Gud tillåter, att något ondt sker på jorden, har han därmed någon vis och kärleksfull afsikt, som vi icke förstå. Guds vägar äro ej våra vägar, och hans tankar äro ej våra tankar. Hvarför låter Gud så många barn dö i sjukdomar eller vid olyckshändelser? Vi tycka ju, att de borde få lefva. Men Gud ser långt in i framtiden, han vet bättre än vi hvad som är lyckligast för dessa barn och oss alla. Kanske ville Gud bespara de små gossarne i Betlehem många sorger i världen, efter han lät dem så unga dö. Den 28 december kallas i almanackan menlösa barns dag, till åminnelse af dessa små gossar i Betlehem. Ty de blefvo dödade i stället för Jesus, de gåfvo sitt lif för honom, ufan att själfva veta det. De äro den kristna kyrkans första martyrer eller blodsvittnen. Var det stor sorg, när dessa barn så oskyldigt dödades, så var det också

för dem den största ära att få dö för världens Frälsare, som har dött för oss alla. Jesus, som är så god mot alla, har visst icke glömt i sitt himmelska rike dessa kära, små barn, som dogo för hans skull i Betlehem.

Andra dag jul firas minnet af den fromme Stefanus, som judarne stenade till döds, för att han trodde på Jesus. Och efter Stefanus gingo många hundrade, ja tusende bland de första kristna glada till döden för samma tro. De halshöggos28

med svärd eller brändes på bål eller kastades lefvande till byte för hungriga lejon och tigrar. Hedningarna bjödo dem lif och frihet, ja rika belöningar, om de ville förneka Jesus och öfTra åt afgudarne, men de bekände frimodigt sin tro och gingo hellre till döden. De små gossarne i Betlehem hade aldrig hört Jesus' namn och fingo likväl dö för hans skull. Vi, som bättre känna Jesus, vi, som tro på honom och älska honom, vi skola lära af martyrerna att bekänna vår tro för hela världen. Nu begär ingen, att vi skola gå till döden för Jesus' namn, men många vilja locka oss att förneka honom eller glömma honom. Det skola vi aldrig göra, nej aldrig, aldrig! Det är en glädje och en ära att få dö för vår Frälsare, såsom det ännu händer missionärer bland hedningarna; men det är en icke mindre glädje att få lefva för honom. Hjälp oss, käre Herre Jesus, att vi må kunna försaka allt för din skull, lefva för att tjäna ditt rike på jorden och, om Gud begär det af oss, frimodigt dö för ditt heliga namn! Amen.

Söndagen efter Jul.

(3:dje årg. Math. 2: 19—23.)

7. Resan till Egypten och Guds världsstyrelse.

e bland oss, som läst geografi, veta, att när man reser från Judalandet åt söder och sedan viker af åt väster-, kommer man till Egypten, som genomströmmas af den stora Nilfloden. Sjövägen är ej lång mellan de båda länderna, men landvägen reser man på kameler genom de öknar, där Israels barn fordom vandrade i fyrtio år. Josef och Maria med sitt barn reste landvägen. De voro fattiga och hade ej råd att köpa en kamel, hvarför Maria med sitt barn red på en åsna och Josef vandrade vid hennes sida.

Egypten var på vår Frälsares tid ett mycket rikare land än nu, ty då funnos kanaler och dammar för Nilens öfversvämningar, som bevattnade åkerfälten. Stora landsträckor, som nu ligga ofruktbara, voro då bevuxna med ymniga skördar. Det talrika och mäktiga folket lydde vid Moses' tid konungar, som buro titeln Farao, men på Frälsarens30

tid lydde Egypten under kejsaren i Rom. Egyptierna voro afgudadyrkare, som tillbådo oxar, krokodiler och andra djur, men hade från gamla tider kvar sina höga stentorn (pyramider) i öknen och stora beläten af sten (sfinxer), som buro människohufvuden på lejonkroppar. Emedan egyptierna balsamerade (tillredde) sina döda med kryddor, så att de döda icke förmultnade, har man ännu i vår tid funnit i grafvarna förtorkade lik (mumier) af konungar och andra, som lefvat långt före Moses' tid.

I bibliska historien läsa vi om Josef, som blef såld till Egypten, och huru Israels folk där tillbragte en lång tid i träldom, till dess att Gud lät Moses föra sitt folk till det utlofvade landet. Från denna tid var Egypten bekant för judarne, och många judar voro där bosatta. När då Josef flydde till Egypten, fann han landsmän, hos hvilka han bodde. Efter två år uppenbarade sig åter Herrens ängel för Josef i drömmen och sade till honom: nu är Herodes död, nu kan du återvända till ditt land och behöfver ej mera frukta för barnets lif. — Herodes hade icke haft lång fröjd af sin grymhet mot de små gossarne i Betlehem, och många andra missgärningar. Guds straff kommer, när jordens tyranner minst vänta det. Gud straffade den grymme Herodes med den mest eländiga och plågsamma

död, ty han blef lefvande uppäten af maskar.

Josef lydde nu, såsom förra gången, ängelens; budskap och återvände med Maria och barnet till Israels land. Där. fick han höra, att Herodes' son Archelaus nu var konung efter sin fader, och då fruktade Josef nya faror för Jesusbarnet. DettaRESAN TILL EGYPTEN.

hade han ej bort göra, när Gud befallt honom återvända. Men nu kom en ny befallning från Gud, att Josef skulle resa till Galileen, där en annan lydkonung härskade och som låg norr om det egentliga Judalandet. Josef begaf sig genast dit och bosatte sig med Maria och barnet i sin förra hemstad Nazaret i Galileen.

Evangelierna berätta, huru profeterna längesedan förutsagt, att Gud skulle kalla sin Son från Egypten och att Jesus skulle kallas Nazarenern, en som var hemma i Nazaret. Hela Gamla Testamentet är uppfylldt af profetior om Jesus. Därmed har Gud velat bevittna sanningen af sitt ord, på det att människorna skulle tro på sin länge förebådade Frälsare, när han slutligen kom. Men på samma gång har Gud velat därmed gifva oss en inblick i sin världsstyrelse, så att vi likasom se Guds hand i världshändelserna. Det är mycket i Guds skickelser, som vi icke förstå, ja, som vi tycka är orättvist och stridande mot Guds oändliga godhet. Därför har Gud stundom låtit oss kasta en liten blick in i sin styrelse af världen, på det att vi må hafva förtroende till hans vishet och icke misströsta, när vi se mycket underligt, som vi icke begripa. Ty vittnar allt det vi förstå om Guds vishet och förbarmande nåd, så måste ju också det, som vi icke förstå, vara lika vist och lika kärleksfullt förberedt.

Det finns ingen slump, det finns ingenting stort eller litet, som ej Gud har förutsett och ordnat just som det sker. Gud håller i sin hand världens begynnelse och världens ände, men Jesus har ock sagt, att ingen sparf faller till marken32 SÖNDAGEN EFTER JUL.

utan Guds vilja. Han har gifvit människan frihet att välja mellan godt och ondt: om vi synda, är det vårt fel och icke Guds fel. Men hvad vi än göra och hvad än händer oss, måste det tjäna till något, som Gud förutsett. Kejsar Augustus visste ej, när han lade en skatt på judarne, att föl" deri skattens skull uppfylldes profetian, att Jesus skulle födas i Betlehem. Herodes anade icke, när han förföljde Jesusbarnet, att han gjorde det för att uppfylla en annan profetia, nämligen att Gud skulle kalla sin Son från Egypten. Staden Nazaret byggdes flera hundrade år förut, för att Jesus skulle bo där. Och så är det med allt i vårt lif: icke en småsten ligger i vår väg, icke en knapp faller ur våra kläder, utan ått det allt är förutsedt. Så förunderligt är det. Icke skola vi därför sitta late och vänta, att det eller det sker, efter det ju ändå skall ske. Vi skola bruka vårt förnuft och vår fria vilja, så godt vi förstå, till att tjäna Gud och människor. Och öfver allt annat skola vi tacka och lofva vår Gud för hans underbara styrelse öfver hela vårt lif. Herre, säger konung David i 36:te psalmen, din godhet räcker så vidt som himmelen är, och din sanning så vidt som skyarna gå. Din rättfärdighet är såsom ett högt berg och dina domar som stora djup. Huru dyr är din godhet, Gud, att människor och djur hafva tröst under dina vingars skugga! Ty hos dig är lifvets källa, och i ditt ljus se vi ljus. Amen.

Nyårsdagen.

(3:dje årg. Luk. 13: 6—9.)

8. Det ofruktbara trädet

JVyårsdagens första evangelium berättar oss, huru Jesus fick sitt namn, när han var åtta dagar gamnjal, hvilket namn blifvit af Guds ängel förut bestämdt. Med detta namn börjar kyrkan sitt nyår, och så skall ju hvarje kristen börja. Namnet Jesus betyder helbrägdagöraren, den store läkaren, som kan bota kropp och själ. Det är det största, det heligaste af alla namn, och för detta namn skola alla knän i himmelen och på jorden böja sig. Akta dig att missbruka detta heliga namn, såsom tanklösa människor göra, när de i lättsinnigt oförstånd bruka det i sitt tal! Kom i håg, att Jesu namn betyder för dig och oss alla nåd och barmhärtighet, lif och salighet. Utan detta namn

äro vi alla förlorade syndare inför den helige Herren Gud, men med detta namn, och för hans skull, som bar det, äro vi Guds barn och arfvingar till Guds eviga rike.

Vår Frälsare har berättat för sina lärjungar många sköna sagor, som kallas liknelser; ingen saga i världen kan liknas vid dem. I nyårsdagens tredje evangelium berättas en sådan liknelse. En man hade ett fikonträd i sin vingård, och när han i tre år förgäfves sökt fikon på trädet, sade han till vingårdsmannen: hugg bort trädet; hvarför skall det förhindra jorden? Men vingårdsmannen bad för trädet, att det ännu skulle få stå en tid. Han skulle gräfva omkring det och göda det, såsom man brukar med klent växande fruktträd, och om det sedan ej ville bära frukt, då kunde man hugga bort det.

Förstår du denna sagan? Den är så uppfylld af Guds kärlek, att den tager vårt hjärta. Gud har ju planterat oss här på jorden som träd i sin vingård. Han vill, att vi skola bära frukt för hans rike i tro och kärlek. Men om vi icke göra det, hvarför skola vi lefva? Hvarför skola vi stå här onyttiga och förhindra jorden? Det betyder: hvarför skola vi upptaga den plats, där Gud kunde plantera bättre träd? Därför måste ju Gud hugga bort de ofruktbara träden. Men han gör det ogärna, han älskar alla sina träd, till och med de onyttiga. Han väntar år efter år och söker frukt på dem. När han då länge sökt förgäfves, befaller han slutligen att hugga dem bort. Men vingårdsmannen, Jesus, beder för de utdömda träden. Herre, säger han, du har väntat länge, men vänta ännu litet med din rättfärdiga dom; jag vill försöka alla kärlekens omsorger, för att de ofruktsamma träden må bära frukt.DET OFRUKTBARA TRÄDET.

Och Gud väntar och väntar. Men äro ändock all omsorg och all kärlek förspillda på dessa stackars ofruktbara träd, så måste de ju slutligen falla för yxan. Hvarför skola de förhindra jorden?

Förstår du nu, att liknelsen gäller alla människor, gamla och unga? Särskildt barnen kunna ju liknas vid växande träd. För det jordiska lifvet kan man ej ännu vänta af dem en mogen frukt; den väntar man, när de vuxit stora. Men Gud väntar af dem den frukt, som de vid sin ålder kunna bära. Hvarför skulle han annars låta dem för hvart år och hvar dag tillväxa? Se på det unga äppelträdet, som nyss blifvit med så mycken omsorg planteradt! Icke väntar ju någon, att det skall bära äpplen i år; men Gud väntar, att det skall tacka honom för regn och solsken, människorna vänta, att det skall löna deras omsorg med grenar och blad. Ja, grenar och blad, dem har man rätt att vänta också af de unga träden: det är deras frukt. Står nu det unga äppelträdet halft förtorkadt, utan grenar och blad, hvad skall man göra med det? Hvarför skall det förhindra jorden? Bort med det! Låt oss på dess plats plantera ett bättre träd!

Men då kommer Jesus och beder för det lata, halfförtorkade unga äppelträdet. Vänta ännu, säger han; förlåt det ännu; låt det stå ännu; jag skall försöka, om ej min kärlek förmår det att bära grenar och blad .... O, hvad Jesus är god mot det stackars lata trädet! Grenar och blad, det är ju inga blommor och ingen frukt,36 NYÅRSDAGEN.

men det är lifstecken, det är hopp, det är framtid. Käre Herre Gud, vänta ännu, låt trädet stå!

Hvarje år kommer Gud till sin trädgård, — sin vingård, som man sade i österlandet. Han granskar de gamla träden: är där frukt på dem? Han granskar de unga träden: äro där grenar och blad på dem? Äro där framsteg i bön och arbete, i lydnad och själfförsakelse, i kunskaper och förstånd, i sanning och godhet, i endräkt och saktmod, i kärlek till Gud och kärlek till människor? Svara mig, unga träd! säger Gud. Bär du ännu ej din ålders frukt? Hvarför skall du förhindra jorden?

Ja, hvad skola vi svara? Käre Herre Gud, låt vårt unga träd ännu stå detta året! Vi skola vänta dess frukt, och där viljan är svag, där kraften är vanmäktig, skola vi bedja vingårdsmannen, Jesus, att han sörjer för växten. Får det stå, käre Gud? — Ja, för Jesu skull får det ännu stå detta året.

Nästa år kommer Gud tillbaka. Hvar är mitt unga träd? Bär det nu, bättre än förr, sin ålders frukt? Ack, förlåt det

ännu, käre Gud, det börjar bära blad, men det bär inga grenar. Vi skola hvar dag vattna det och gifva det närande jord. Förlåt det ännu! — Ja, för Jesu skull må det stå.

Men när Gud tredje året kommer tillbaka och finner sitt unga träd ofruktbart, hvad skola vi då svara honom? Kanske bedja vi ännu, kanske förlåter han ännu, ty hans barmhärtiga kärlek vill icke låta det olydiga trädet falla. Men när han år efter år icke ser någon frukt, då måste

han ju slutligen säga till yxan: hugg ned det ofruktbara! Unga träd, din Gud är god, men din Gud är en helig Gud, ingen får leka med hans barmhärtighet. Hvarför skall du förhindra jorden? Gud hjälpe dig. Amen.

Söndagen efter Nyårsdagen.

(lrsta årg. Math. 3: 13—17.)

9. Du är döpt till Guds barn.

ter berättar evangelium om Johannes Döparen. Han bodde i öknen vid Döda hafvet, där floden Jordan utfaller. Johannes sörjde öfver sitt folks synder, predikade bättring och döpte dem, som kommo till honom med ett botfärdigt hjärta. Hans dop var en sinnebild, hvilken betydde, att som människans kropp rengöres med vatten, så skall ock hennes själ rengöras från syndens Orenlighet. Därför lät Johannes dem, som kommo till honom, bekänna sina synder och sedan stiga ned i Jordans vatten. Det kristna dopet är mer än^en sinnebild, mer än en vattenrening: det är människans helgelse genom Guds helige Ande.

En dag såg Johannes en ung man komma ned till Jordan. Det var Jesus, som vid trettio års ålder första gången gick ut från sin hembygd i Nazaret för att blifva en folkets lärare. Johannes igenkände honom; de hade varit jämnåriga lekkamrater och besläktade med hvarandra, ty

Johannes moder Elisabet var en anförvant till Jesu moder Maria. Johannes visste också, att Jesus var en Guds utvalde profet, men han visste icke ännu, att Jesus var Guds son, världens Frälsare,

Jesus begärde att blifva döpt i Jordan, såsom de många andra. Johannes vägrade. Hvarför kommer du till mig? Jag borde hellre döpas af dig, efter du är en större profet än jag.

Jesus svarade: döp mig ändå, för att vi må uppfylla all rättfärdighet! Jesus behöfde icke, som andra, renas från synd, han var helig och ren, som ingen annan, men för folkets skull ville han mottaga reningens dop, förrän han framträdde som lärare.

Då samtyckte Johannes. Jesus steg, såsom alla andra, ned i Jordan att döpas. Då såg Johannes himmelen öppna sig och Guds Ande i skepnaden af en dufva sänka sig ned på Jesus. Och en röst från himmelen sade: denne är min käre Son, i hvilken jag hafver ett godt behag.

Gud hade sagt till Johannes: den, öfver hvilken du ser Anden nedkomma och blifva på honom, han skall döpa med den helige Ande. Så visste nu Johannes, att Jesus var Guds Son, och sade till folket: Si Guds Lamm, som borttager världens synd!

Är det icke underligt, att Gud begagnar djuren som liknelser till att göra det högsta och heligaste begripligt för människorna? Guds Ande förliknas vid en dufva och Guds Son vid ett lamm. Människorna i sitt högmod förlikna sig vid lejon och örnar, men samme Herre Gud, som säger, att de

saktmodige skola besitta jorden, förliknar sig själf vid de svagaste och värnlösaste djur. De starke på jorden äro inför Gud de svagaste, emedan de förlita sig på sin egen styrka, men de svagaste på jorden äro i sin svaghet de starkaste, emedan de gå i Guds kraft.

Och så är det med mycket annat i världen. Gud utvalde icke de mäktige assyrierna eller perserna, eller romarne, utan de ringa, af andra föraktade judarne till sitt egendomsfolk, från hvilket världens Frälsare skulle utgå. Jesus

utvalde icke de rike, de förnäme och lärde bland judarne, utan fattige, okunnige fiskare, till sina apostlar. Det var icke den stora Nilfloden, eller Eufrat eller Amazonfloden eller Donau, som fick en så stor ära, att Jesus steg ned i dess vatten att döpas, det var den lilla Jordan, som knappt är femton mil lång och som slutar sin korta bana i det bittersalta Döda hafvet, där icke en fisk eller en snäcka kan lefva. Många konungar hafva sedan låtit hämta Jordans vatten på hundrade mils afstånd, för att konungabarnen skulle döpas i samma vatten, där Jesus döptes. Yfs aldrig att vara mäktig och stark, rik eller lärd, förnäm eller skön: mot Gud är du mindre än intet. Var hellre ödmjuk, håll dig själf för ringare än andra, på det att Gud allena må vara stor och du i din ringhet vara hans fattiga barn. Såsom aposteln säger (2 Kor. 4: 7): vi bära vår skatt i lerkärl, på det att kraften må vara Guds och icke-af oss.

Jesus blef af Johannes döpt i vatten, men vi hafva blifvit döpta med vatten och Guds helige Ande. När du var ett så litet barn, att du ej

kände din egen moder, långt mindre visste något om Gud, då kände dig redan Gud och kallade dig till sitt barn i dopet. Och såsom din gudmor då bar dig på sina armar till dopet, så har den store osynlige Herren Gud burit dig genom år och tider till denna stund och skickat sin ängel att vakta dig natt och dag. Nu beror det på dig, om du ännu vill vara Guds barn, som du blifvit i dopet; ty detta har Gud lämnat uti din fria vilja. Gud tvingar ingen att komma till sig, han vill hafva en frivillig lydnad. Men Gud älskar dig, Gud beskyddar dig och väntar dig till sitt rike. Gå icke bort, blif hos Gud i din döpelses nåd, bed Jesus hjälpa dig i din svaghet! Bed som konung David (ps. 27): visa mig Herre, din väg, och led mig på en jämn stig till ditt rike! Amen.

Trettondagen.

(lista årg. Math. 2: 1 — 12.)

10. Betlehems stjärna.

Jul och nyår äro förbi, men ännu kommer trettondagen med Betlehems stjärna som ett aftonskimmer från julen. Vi ha läst om Herodes och de vise männen från österlandet; nu få vi läsa om stjärnan.

Hela skapelsen väntade Jesus. Änglarna sjöngo, och på himmelen framträdde en ny, stor stjärna af aldrig förut sedd skönhet och glans. När du i kvällens tystnad står under stjärnhimmelen och ser så många, många aflägsna solar lysa af Guds klarhet och tänker uppå, att vår jord är blott en fattig liten ö i det stora världshafvet, då frågar du kanske: hvad veta dessa många världar om en så liten ö? Och huru kunde de vänta världens Frälsare på den lilla ön? Ja, hvad visste kejsar Augustus i Rom om Betlehems krubba? Gud utväljer de ringaste till sina största under. Fråga ljusstrålarna, om icke hela världsrymden står i ett inbördes samband, de stora himlakropparna med de små och

de små med de stora. Det är alldeles visst, att ljusstrålarna från Betlehems stjärnbelysta krubba och Kristi kors gått ut och gå än i dag ut öfver hela världsrymden.

Österlandets vise älskade stjärnorna och sågo i dem Guds tecken på himmelen. De hade uppritat stjärnkartor, de kände planeternas gång, och ingen större stjärna var för dem obekant. När de då i den mörka kvällen sågo en ny och förunderligt klar stjärna lysa på västra himmelen, sade de till hvarandra: hvad kan detta betyda? Denna stjärna ha vi aldrig sett förr.

De hade hört ett rykte, som den tiden gick ut öfver många länder och folk. Österlandets folk väntade himmelens och jordens store konung, som skulle födas i västerlandet. Stjärnan måste betyda hans ankomst till jorden; honom ville de vise männen gärna se. Så begåfvo de sig ut på en lång rqsa västerut och förde med sig rika skänker åt den nyfödde konungen. Om dagen hvilade de i palmernas skugga, om natten redo de på sina kameler genom öknarna, ständigt västerut, och stjärnan gick framför dem och visade vägen.

När de kommo till Judalandet, tänkte de: hvar skulle konungen vara, om ej i sin hufvudstad? De reste alltså först till Jerusalem, men när ingen där kände en ny konung, gingo de till Herodes. Han måste veta det. Hvar är den nyfödde judakonungen? Vi hafva sett hans stjärna i österlanden och äro komne att tillbedja honom.

Vid denna fråga bleknade Herodes, och hela Jerusalems stad förskräcktes som han. Herodes fruktade en medtäflare om sin krona; Jerusalems

innevånare fruktade blodiga krig, om där uppstode en ny konung att strida om makten. Då kallade Herodes till sig öfversteprästerna och de skriftlärde, frågande dem hvad de visste om den nye konungen och hvar han skulle födas.

De svarade honom: alla profeterna ha förebådat Messias, och profeten Micha (5: 2) har förutsagt, att han skall födas i Betlehem. — Det är godt att veta, tänkte Herodes och skickade bort sina rådgifvare, liksom hade han frågat dem blott af nyfikenhet.

Det är redan berättadt, huru Herodes inom sig uttänkte en list. Det fanns många barn i Betlehem; huru skulle han finna det rätta barnet, konungabarnet? Han kallade hemligen till sig de vise männen och låtsade vara mycket glad öfver den nye konungens födelse. När syntes stjärnan? Huru gammalt kan barnet vara? Jag har hört, att den nye konungen skall födas i Betlehem. Resen dit, käre vänner, skafFen eder säker kännedom om det rätta barnet, och när I funnit det, så sägen det för all del åt mig på eder återresa, för att också jag må komma dit att tillbedja den nyfödde konungen!

De vise männen anade intet ondt och lofvade uppfylla konungens önskan. När det blef mörkt om kvällen, fortsatte de resan uppåt bergstrakten, och stjärnan gick framför dem, men icke mer åt väster, som förr, utan nu mot sydost. Denna resa blef kort. Innan nästa morgon grydde, blef stjärnan stående stilla öfver ett ställe, som ej kunde synas i mörkret, men när de resande kommo närmare, sågo de framför sig ett fattigt åsnestall. För-

undrade gingo de in och funno Maria med barnet i krubban. De vise männen voro rike och förnäme österländingar, de kallades själfve konungar, de hade väntat sig komma till ett konungsligt slott och en förgylld vagga. Men så stark var deras tro på stjärnan, att de i det fattiga barnet genast igenkände konungen öfver himmel och jord och kastade sig tillbedjande ned med sina ansikten mot marken, såsom det brukas i österlandet. Därefter framräckte de sina kostbara skänker, guld, rökelse och välluktande myrha. Man kan föreställa sig Josefs och Marias förundran vid denna oväntade ärebetygelse. De förstodo icke då, men de ha förstått det sedan, såsom ock vi förstå, att Gud lät hedningarna tillbedja Jesus redan vid hans födelse, såsom ett förebud, att han var hela världens Frälsare.

Nu hade de vise männen fått sin käraste önskan uppfylld och gingo glade att hvila sig efter resan. Men under natten fingo de en uppenbarelse i drömmen, att de ej skulle återvända till Herodes, hvarför de på en annan väg reste hem till sitt land igen. Det är också redan omtaladt, huru Herodes däröfver blef mycket förgrymmad och lät döda alla små gossar i Betlehem, men hans onda uppsåt blef gjordt om intet.

Såsom minne af Betlehems stjärna tändas ännu julljusen öfverallt i de rikas salar och de fattigas mörka kojor. Jesus Kristus, Guds Son, världens ljus, lyse oss genom de mörka dalar till den eviga julmorgonen. Amen.

Första söndagen efter Trettondag.

(lrstaårg. Luk. 2: 42—52.)

11. Jesus vid tolf år.

vangelieböckerna berätta mycket om vår Frälsares födelse och om de sista åren af hans lif på jorden, men om

hans barndom och ungdom berätta de endast en händelse vid hans tolfte år.

Josef var timmerman i Nazaret. Hos honom uppväxte Jesus, och man tror, att han af Josef lärde sig timmermansyrket. Barn göra gärna efter hvad de andra göra, och när gossen blef så stor, att han kunde handtera yxa, hyfvel och såg, är det ju troligt, att han biträdde Josef i arbetet. Det finns gamla sagor om Jesu barndom. I en sådan saga berättas, att Josef en gång gjorde en säng, som befanns vara för kort. Då, säger sagan, töjde Jesus med blotta handen ut sängen, så att den blef tillräckligt lång. En annan saga berättar, att Jesus lekte med jämnåriga gossar och tillskapade små fåglar af lera. Dem gjorde han lefvande, så att de kunde flyga. Sådana diktade sagor behöfva vi icke tro. Apostelen Johannes säger, att Jesus gjorde

sitt första underverk vid bröllopet i Kana, när han var 30 år. Och aldrig har Jesus lekt med underverk, såsom konstmakare bruka. När han velat visa sin gudomliga makt, har det skett för att styrka människornas tro eller göra olyckliga sjuka helbrägda.

Evangelium säger, att han var sin moder och sin fosterfader underdånig. Han lydde och vördade dem, såsom ett barn alltid bör göra. Ett olydigt barn gör Gud och människor mycken sorg. Men en gång har också Jesus emot sin vilja bedröfvat sina föräldrar.

Han var tolf år, när han fick följa med Josef och Maria till påskhögtiden i Jerusalem. I den heliga staden och på vägen dit var en stor folkträngsel. När Josef och Maria återvände från Jerusalem, hade de tappat gossen i trängseln och sökte honom åter i två dagar förgäfves. Tredje dagen funno de honom i templet, sittande bland folkets lärare, som uttydde Gamla Testamentets heliga skrifter. Vi veta icke om Jesus gått i skola, men det veta vi, att han kunde läsa och skrifva. Han frågade lärarne, och när de frågade honom, svarade han dem så, som de aldrig förr hört ett barn svara. De gamle skriftlärde förundrade sig och sade: huru känner denne olärde gosse skrifterna? Jesus svarade: allt hvad jag vet, har jag ej af mig själf, utan af Gud, som sändt mig. Och den, som gör Guds vilja, han skall förnimma, om jag talar af Guds kraft eller af mig själf.

Då sade Maria till Jesus: min son, hvarför har du gjort oss så mycket bekymmer? Hvarför har du låtit oss så länge sörjande söka dig?

Jesus svarade: hvarför behöfden I söka mig? Vissten I icke, att min plats är där jag får höra och tala min himmelske Faders ord?

Om. nu Jesus svarat dem hårdt och ovänligt, skulle ju detta varit en stor otacksamhet. Men detta skulle ej varit Jesus likt. Vi föreställa oss, att Jesus har ödmjukt svarat: käre föräldrar, våren ej oroliga! Där Guds ord är, där vill jag gärna vara, och där skolen I alltid finna mig.

Detta förstodo ej Maria och Josef ännu, fastän de hört så mycket underbart om detta barns födelse. Men Maria gömde hans svar i sitt hjärta, såsom hon ihågkom änglasången. Jesus återvände med sina föräldrar tillbaka till Nazaret och var dem åter så lydig, att de aldrig behöfde klaga mer.

Hvad skola vi nu tro om denna berättelsen? Vi skola minnas, att Jesus, utan att vilja det, skildes från sina föräldrar i folkträngseln. Sedan blef han så mäktigt gripen af Guds ord i templet, att han glömde allt annat i världen. Han såg ju första gången det stora, sköna templet, han hörde Guds ord förkunnas, såsom han aldrig hört det i Nazaret. Jesus var icke olydig, icke otacksam mot sina föräldrar. Han glömde tiden, som barn ofta glömma, när de få vara med om någonting nytt.

Ändå var där något underligt och ovanligt med denna glömskan. Jesus begynte tala om sin Fader i himmelen, och huru han måste vara med »i de stycken hans Fader tillhöra», det vill säga där Gud talar till människorna. Vi måste ju tro, att när han i templet hörde Guds löften genom profeterna öm att utsända sin Son som världens Frälsare, igenkände han sig själf som Guds son. Han hade

varit ett barn som andra barn: nu sade Gud i hans hjärta samma ord, som Gud sedan sade vid döpelsen: du är min käre Son, i hvilken jag hafver ett godt behag. Och då var Jesus icke mera ett barn, som andra barn; då begynte han gå i Guds skola. Efter denna berättelse från Jesu barndom läsa vi endast, att »han tillväxte i nåd och visdom för Gud och människor». Det är allt hvad fader och moder kunna önska sina käraste barn, allt hvad gamla och unga helst böra önska, nämligen att ständigt, år efter år och dag efter dag, tillväxa i Guds nåd och all nyttig visdom för Gud och människor. Vår kropp upphör att växa, när vi bli 16 eller 18 år gamla. Vår själ fortfar ständigt att tillväxa. Gud, vår Fader, som låter alla dina plantor växa af himmelens regn, gif oss nåd att beständigt tillväxa för ditt himmelska rike! Amen.

.»

Andra söndagen efter Trettondag.

(3:dje årg Luk. 19: 1—10.)

12. Zakeus.

I första evangeliet på denna söndag läsa vi huru Jesus var bjuden till ett bröllop i byn Kana och på sin moders begäran förvandlade vatten till vin. Detta var hans första underverk. Alla somrar låter Gud vatten uppstiga i vinrankan och förvandlas till vin. Den förvandling, hvartill naturen behöfde flere månader, skedde nu i ett ögonblick. Jesus begynte uppträda som Guds Son genom att bevisa sin makt öfver naturens krafter.

I tredje evangeliet berättas huru i staden Jeriko bodde en man vid namn Zakeus, en öfverste för publikanerna, som uppburo skatt åt öfverheten i Rom. Desse uppbördsmän hatades af judarne och voro illa beryktade för sin girighet. De förtryckte folket med olagliga skatter, men ingen vågade anklaga dem, efter de stodo i tjänst hos det mäktiga Rom.

Zakeus var en sådan girig och hård uppbördsman, som förvärfvat stora rikedomar genom att

plundra de fattiga. Han var den förnämste bland publikanerna; därför var han ock den mest hatade och föraktade man i Jeriko. Nu fick han höra, att Jesus skulle komma till Jeriko, och blef nyfiken att se den store profeten, om hvilken folket visste berätta så många underverk. Man fick ju ej alla dagar se något så rart i en småstad.

Zakeus gick ut till stadsporten och fann där många andra nyfikna, som trängdes under väntan att få se Jesus. Då tänkte Zakeus: jag är liten till växten och kan ingenting se, när så många stå här framför mig. Men här är ett mullbärsträd, jag vill klifva i trädet för att se bättre. Hvarpå han klef upp på en gren i trädet. Förmodligen var det planteradt af Jerikos invånare, som idkade silkesodling, ty silkesmasken lefver af mullbärsträdets löf.

Om en stund syntes Jesus med sina lärjungar komma på vägen. Hopen gaf vördnadsfullt rum; många sjuka försökte få vidröra den store undergörarens kläder för att återfå hälsan. Jesus såg upp, såg Zakeus i mullbärsträdet och sade till honom: stig ned, Zakeus, skynda dig, ty i dag vill jag gästa i ditt hus!

Zakeus blef mycket förundrad och på samma gång glad. Den store profeten kände honom och nämnde hans namn! Den store profeten bjöd sig till gäst i hans hus! Hvilken ära, hvilket företräde framför alla andra i Jeriko! Kan det vara därför att jag är så rik? tänkte Zakeus. Eller anser han mig bättre än alla andra i Jeriko? Ja, det kunde Zakeus ej rätt utgrunda, men glad öfver äran skyndade han hem för att i hast tillreda ett kostelig! gästabud.

Lycklige Zakeus! Han fick emottaga världens Frälsare i sitt hus, men han fick också erfara, hvarför Jesus kommit till honom, — icke för att han var den rikaste och bäste i Jeriko, utan för att han var den fattigaste på Guds nåd och därför sämre än alla andra. När Jesus hörde judarne knota öfver att se honom gästa i en sådan syndares hus, svarade Jesus: i dag är detta hus salighet vederfaren, efter äfven Zakeus är Abrahams son. Ty människans Son är kommen att uppsöka och frälsa just de fattigaste och syndigaste, de mest förtappade af människors barn.

Detta var ju en stor förödmjukelse för Zakeus, men på samma gång en så stor, förbarmande kärlek, att den girige publikanens hjärta förvandlades, som natten förvandlas till dag. Och han sade till Jesus: se, Herre, hälften af mina ägodelar gifver jag åt de fattiga, och om jag bedragit någon, gifver jag dubbelt igen. — Nu ville han godtgöra sin girighet, sin hårdhet och sina orättvisor, nu ville han hädanefter tjäna Guds rike, hjälpa de fattiga och blifva en ny människa.

Vi tycka ju, som judarne i Jeriko, det vara mycket underligt, att Jesus bjöd sig till gäst hos en sådan man som Zakeus. Hade ej Jesus andra i Jeriko, som gärna skulle ha mottagit honom och bättre förtjänt det? Zakeus var ju icke oskyldigt föraktad och hatad, han var en bedragare, en förtryckare, en dålig människa. Och till honom gick Jesus!

Det är så, att Gud allena ser in i en människas hjärta. Om Jesus gått till fromma och rättskaffens invånare i Jeriko, så hade han visst kun-ZAKEUS.

nat bereda dem mycken glädje och uppmuntra dem att förblifva goda och rättskaffens. Men läkaren går ej till de friska, han går till de sjuka. Jesus såg, att i den orättfärdige Zakeus fanns en hjärtevrå, där denne usling blygdes öfver sin orättfärdighet och i hemlighet önskade blifva en god människa. Om nu Zakeus aldrig sett annat än hat och förakt omkring sig, skulle han ha ansett det omöjligt att någonsin återfå Guds nåd och människors aktning. Han skulle ha tänkt: jag är nu engång sådan, jag blir aldrig bättre. Men när den rättfärdige Herren Jesus, som själf aldrig syndat, kom just till honom, då kunde Zakeus ej motstå, ej tvifla längre. Då föll som ett fjäll från hans ögon, då förstod han huru ovärdig han var en så stor nåd, men på samma gång förstod han, att nu kunde han åter bli en ny människa. Och han blef det. Därpå gaf han ju strax bevis.

Kom ihåg, att du aldrig dömer en annan, icke ens den elakaste, den dåligaste, den brottsligaste människa! Hans fel skall du döma, men ej honom själf* Du kan ju ej se in i hans hjärta, du vet ju ej, om icke där är en hemlig vrå, där Guds nåd kan få makt också öfver honom. Om du möter honom med förakt och bannor, så förbittras han och blir endast sämre. Men om du möter honom med kärlek, om du med godhet rättar hans fel och berättar för honom huru Jesus kom till Zakeus, då gör du som Gud gör med oss, och då kan den elake ännu bli en ny människa. Minns du det? Vill du göra som Jesus? Ja, gör det! Amen.

Tredje söndagen efter Trettondag.

(2:dra årg. Joh. 4: 27—42.)

13. Kvinnan vid Jakobs brunn.

postelen Johannes berättar om vår Frälsares samtal med en samaritisk kvinna vid Jakobs brunn.

Samarien var ett landskap mellan Galileen i norr och det egentliga Judalandet i söder. Samariterna dyrkade Israels Gud på sitt eget sätt och i ett eget tempel, hvarför judarne ansågo dem föga bättre än hedningar och togo, på sina resor, hellre en omväg, än de ville resa raka vägen genom Samarien.

Nu hände det ovanliga, att judiske vandrare kommo gående på vägen nära Sichem, Samariens hufvudstad. Det var Jesus och hans lärjungar, som icke fruktade att orenas af samariternas närhet. Det led mot middagen och var tröttsamt att vandra i den brännande solhettan. — Mästare, sade lärjungarne, hvila dig här vid brunnen, medan vi gå till staden att köpa mat!

I berget var uthuggen en djup brunn, som

kallades Jakobs brunn efter judarnes och samariternas stamfader Jakob, hvilken här vattnat sin boskap. Jesus satte sig vid brunnen. Han för-smäktade af törst. Han kunde hungra och törsta, han som vi alla.

Då kom småsj ungande och med lätta steg en kvinna från staden ut till brunnen. Hon bar på sitt hufvud en stor kruka, nedsänkte krukan på en kedja i brunnen och uppdrog den åter, fylld med vatten. Jesus sade till henne: gif mig att dricka!

Kvinnan såg på hans dräkt, att han var en jude och frågade spefullt: huru begär du, som är jude, vatten af mig, som är en samaritisk kvinna?

Jesus svarade: om du kände den, som Gud nu skickat till dig, skulle du af mig begära lefvande vatten.

Kvinnan såg förundrad på Jesus; han var icke som andra. Herre, sade hon, du har intet öskärl, och brunnen är djup; hvarifrån får du rinnande källvatten? Icke är du förmer än vår fader Jakob, som höll till godo med detta brunnsvattnet.

Jesus sade: hvar och en, som dricker afdetta vattnet, blir törstig igen; men den, som dricker af det vatten jag gifver honom, skall icke törsta till evig tid.

Hvad menade han? Kvinnan tog hans ord som ett skämt. Herre, bad hon, gif mig af detta vattnet, att jag ej hvar dag behöfver besvära mig hit i solhettan!

Jesus sade: gå, kalla hit din man!

— Jag har ingen man, sade kvinnan skrattande.

— Det är sant, sade Jesus. Du har haft fem män, och den du nu har är icke din man.

Då bleknade kvinnan, löjet flydde från hennes läppar, och hon slog ned sina ögon. Herre, sade hon bäfvande, jag hör, att du är en profet! Efter en stunds tystnad började hon tala om samariternas och judarnes olika gudstjänst. Jesus undervisade henne, att Gud är en ande och att de, som tillbedja honom, skola bedja i ande och sanning. Kvinnan blef eftertänksam, hennes lätta håg förbyttes i allvar. Jag vet, sade hon, att när Messias kommer, som kallas Kristus, skall hàu förkunna oss allt.

Jesus sade till henne: jag, som talar till dig, är Kristus, din Frälsare. Då glömde kvinnan i häpnaden sin vattenkruka, för hvilken hon kommit till brunnen, och sprang till staden, ropande till alla, som mötte henne: kom och se! Här är en, som sagt mig allt hvad jag gjort; månne ej han är Kristus? Samariterna blefvo nyfikna och kommo i stora skaror till brunnen att höra Jesus.

Han blef hos dem i två dagar. Många blefvo öfvertygade af hans ord och sade till kvinnan: vi behöfva icke ditt vittnesbörd, vi veta nu själfva, att Kristus är kommen till oss. Och så blef detta tillfälliga samtal vid brunnen orsaken till många människors tro och salighet. Johannes berättar icke hvad det sedan blef af den lättsinniga, skrattande kvinnan, som Jesus så strängt förödmjukat med hennes egna gärningar, men vi måste ju tro, att hennes hela hjärta förändrades och att hon

från den dagen blef ett Guds barn. Jesus hade här uppsökt och frälsat en af de många olyckliga, som trampa Guds bud under sina fötter med ett löje på läpparna.

När lärjungarne kommo tillbaka från staden, sade de till honom: Mästare, ät; här är mat! Jesus svarade: jag har en mat, som I icke kännen. Och när de undrade sig emellan, om någon burit mat till honom, medan de voro borta, sade Jesus till dem: min mat är att göra hans vilja, som sändt mig, och fullborda hans verk. Ännu är det långt till åkrarnas skörd, men lyften upp edra ögon och sen huru Guds rikes åker bland människorna hvitnar till skörd!

Lärjungarne upplyfte sina ögon och sågo folkskarorna, som kommo från staden för att höra frälsningens ord. Dessa två dagar i det föraktade Samarien voro bland de få lyckliga dagar, som Jesus upplefde under sin vandring på jorden. För glädjen att frälsa människosjälar glömde han hunger och brännande törst. Han begärde af kvinnan vatten, men glömde att dricka. Vet du någon, som så glömt sig själf för att göra andra lyckliga? Jag vet ingen.

Gode Jesus, lär oss, hvarhelst vi möta en olycklig, fallen, föraktad människa, att vara barmhärtiga som du, straffa, som du, förlåta som du, och rädda, som du! Amen.

Fjärde söndagen efter Trettondag.

(lista årg. Math. 8: 23—27.)

14. Jesus på hafvet.

Staden Kapernaum var skönt belägen på västra stranden af insjön Genesaret, som kallades Galileiska hafvet. Där dröjde Jesus en längre tid, emedan han där fann många, som trodde hans ord. Och där höll han sin sköna bergspredikan, om hvilken vi få läsa på allhelgonadagen. När folkträngseln blef stor, for han med sina lärjungar en kväll öfver till andra stranden af sjön för att hvila efter en het och mödosam dag. Sjön var icke bredare, än att man på ett par timmar kunde ro eller segla däröfver, och båten, som i evangelium kallas skepp, var icke större, än att den kunde bära Jesus och lärjungarne.

Sjön är omgifven af höga berg, hvarför häftiga stormbyar ej äro ovanliga. En sådan plötslig storm uppstod nu vid öfverfarten, vågorna slogo in, båten krängde och syntes nära att sjunka. Jesus! ropade lärjungarne, såsom ännu i dag så mången ropar i nödens stund. Men Jesus sof.

Trött af dagens mödor och vandringar, hade han somnat så lugnt på båtens bänkar, som hade aldrig en människa förgåtts på ett stormigt haf.

Lärjungarne ropade: Herre, fräls oss; vi förgås! Jesus vaknade och sade: I klentrogne^ hvarför radens I? Vid dessa ord stod han upp och »näpste» vädret och hafvet. Han befallde stormen att lugna och hafvets böljor att lägga sig. Strax lydde elementen hans bud, stormen upphörde att hvina, de oroliga vågorna lade sig ned i stilla lugn. Men alla de, som sedan hörde detta omtalas, förundrade sig och sade: hvad är denne för en, att vädret och hafvet lyda honom?

Ett annat försök att kufva hafvets vågor berättas om persernas konung Xerxes. När stormen hindrade honom att segla öfver Hellesponten, lät han piska vågorna med ris. Om österrikarnes grymme fältherre Wallenstein berättas, att han under trettioåriga kriget lät beskjuta Östersjöns vågor med glödgade kanonkulor, när stormen hindrade honom att segla från Tyskland till Sverige. Detta var ju ett dåraktigt öfvermod. Hellesponten och Östersjön hånade människors vanmäktiga raseri, men Galileiska hafvet lade sig lydigt till lugn inför Jesus, Guds Son.

Matheus omtalar i tredje evangeliet för denna söndag ett annat under vid Galileiska hafvet. När Jesus bespisat fem tusen män i öknen, gick han om kvällen ensam upp till ett berg att bedja, men lärjungarne seglade öfver sjön tillbaka till Kapernaum. Det var åter en stormig och mörk natt. Klockan fyra eller fem på mor-

gonen, när båten kryssade i hård motvind midt på sjön, sågo lärjungarne en skepnad gå på hafvet, såsom ville han gå förbi båten. Det är ett spöke! ropade de. Hvem annan än ett spöke kunde gå på hafvets vågor? Då hörde de Jesus säga: våren icke rädda, det är jag. Några bådo då Jesus komma till dem i båten, men den modige Petrus sade: är det du, Herre, så bjud mig komma till dig på vattnet! Jesus svarade: kom! Petrus steg ur båten i sjön och gick ett stycke på vattnet. Men när storm och vågor brusade kring honom, blef han rädd och begynte sjunka. Herre, hjälp mig! ropade han. Jesus räckte honom handen och sade: o, du klentrogne, hvarför tviflade du? Då stego de båda i båten, stormen lugnade, och med detsamma var båten, som förd af en osynlig kraft, vid den motliggande stranden. Då gingo alla, som varit i båten, fram och tillbådo Jesus, sägande: visserligen är du Guds Son!

Vi kunna förstå lärjungarnes häpnad vid dessa underbara tilldragelser. I vår tid har människan uppnått ett välde öfver naturkrafterna såsom aldrig förr. Nu gå vi med ångans kraft öfver oceanerna, alla element tjäna oss; det är, som skulle Gud ha på oss öfverflyttat konung Davids profetia i 104:de psalmen: »han gör vädren till sina änglar och eldslågorna till sina tjänare». De öfvermodige mena, att snart skola vi behärska alla naturens krafter, så att intet element kan mera emotstå oss. Ja, människans välde öfver naturen skall troligen gå ännu mycket

längre, än i våra dagar. Vi, som nu äro äldre, ha fått se underliga framsteg, om hvilka våra föräldrar ej kunnat drömma, och de, som nu äro barn, skola få se andra underliga ting, som vi ej sett. Men allsmäktig Gud har åt sig allena förbehållit kraftens fullkomlighet. Det finns en gräns, som vi ej kunna öfverskrida. Aldrig skall människan kunna befalla stormen att lugna och hafvet att^ lägga sig; aldrig skall hon kunna förbjuda tyngdlagen att draga oss ned, om vi försöka att gå med våra blotta fötter på vattnet. Vår Frälsares under skall ingen eftergöra. Hur mången sjöman har ej i mörka natten på hafvets ensliga vågor ihågkommit Jesus, som gick på vattnet och bjöd stormen att lugna! Och vi alla skola af berättelsen härom hämta en glad och frimodig tröst. När Jesus är med oss, skall intet nattens mörker och intet villande haf förskräcka oss, ingen storm kullkasta oss, inga vågor uppsluka oss. Äro vi svaga, så är han stark; äro vi rådlösa, vet han råd; känna vi oss under fruktan och tvifvel sjunka i hafvets djup, skola vi bedja honom hjälpa oss, och han skall räcka oss samma hand, som han räckte Petrus. Ro, ro till fiskeskär, säger den gamla barnvisan. Ja, ro, ro, men tag Jesus i båten! Ha vi honom med oss, skola vi aldrig känna oss öfvergifna. Är det ej godt, är det ej tryggt och lyckligt att alltid bo i hans frid? Du vår käre Herre och Frälsare, var med oss i nöd och fara, där vi, dina svaga barn, kryssa i mörka natten på världens stormiga haf; men var med oss äfven i62 FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER TRETTONDAG.

dagens solsken, i friskt arbete, i frimodig glädje, var alltid med oss, så äro vi alltid trygga, ty då kan intet skada oss, då bär du oss lätt i vår gungande båt till en säker hamn! Amen.

Femte söndagen efter Trettondag.

(lista årg. Math. 13; 24—30.)

15. Hvetet och ogräset

är berättas åter en af dessa sköna sagor, som kallas liknelser, emedan de förlikna Guds rike med något ur människolifvet. Om jag säger till dig: det var en gång en svala, som sade till sin unge: du skall ej hoppa ur boet, förrän du lärt dig flyga, så är det en saga, men du förstår, att det också är en liknelse. Svalan liknar din moder, som säger åt sitt barn: gå ej ensam bort, förrän du lärt dig hitta tillbaka hem! Sådana sagor berättade Jesus ofta, och i dem var alltid en skön liknelse om Guds kärlek.

Nu säger han: det var en gång en jordbrukare, som sådde godt hvete i sin åker. Men då folket sof, kom hans ovän och sådde ogräs ibland det goda utsädet. Den goda säden och ogräset grodde på samma gång. Då sade tjänarne till husbonden: du sådde ju god säd; hvarifrån kommer ogräset? Husbonden sade: det har ovännen sått. Tjänarne sade: vill du, så gå vi att rensa bort ogräset. Nej,

sade husbonden, det är ännu för tidigt, ogräset breder ut sina rötter, och när vi upprycka det, kunna vi rycka upp hvetet med. Låten båda stå till skördetiden, då hvetet är moget; då kan det skäras. Och då vill jag låta skördemännen samla hvetet i rian, men ogräset skola de samla i knip- n por att uppbrännas.

Detta förstår nu en jordbrukare. Och om du någonsin rensat bort ogräset i en trädgård, vet du huru varsam man måste vara för att ej på samma gång upprycka de goda plantorna. Därför kan man ej rensa ett ungt åkerfält. Man låter säden och ogräset båda stå till skördetiden.

Många, som hörde Jesus, trodde kanske, att han ville lära dem jordbruk, men lärjungarne förstodo honom bättre och bådo honom uttyda denna liknelsen. Då svarade Jesus, såsom vi läsa i andra evangeliet på denna söndag: Människans Son utsår den goda säden. Åkern är världen, den goda säden är rikets barn, Guds barn, ogräset är den ondes barn. Ovännen är djäfvulen, skördetiden är världens ände, skördemännen äro änglarna. Såsom nu ogräset hämtas samman och uppbrännes i eld, så skall det ock ske vid världens ände. Men Guds barn skola skina som

solen uti deras Faders rike.

En så stor och djup mening ligger fördold i denna sagan, och den har Jesus själf förklarat tydligare än någon annan af sina liknelser. Han kallade sig Människans Son, emedan han var född människa och den enda fullkomligt goda, syndfria människa, som någonsin lefvat. Men på samma gång var han Guds Son och kallade Gud sin Fader.

Förstår du nu denna liknelsen? Här bo många goda och onda människor tillsamman i världen. Solen skiner lika på goda och onda, regnet vattnar de ondas åker, liksom de godas; många onda människor tyckas ha lycka och framgång. Då knota somliga och säga: hvarför skola de onda få lefva? Hvarför rensar ej Gud bort dem, efter de äro som ogräs på jorden? Nej, Gud har sin visa mening därmed. Jorden är ett åkerfält, goda och onda hänga tillsamman med sina rötter, efter de alla äro människor. Skulle nu Gud rensa fältet, såsom han stundom gör med dödande sjukdomar, så ryckas de goda bort med de onda. Därför låter Gud alla växa till deras skördetid, som inträffar först när de dö och sedan vid världens ände. Då börjar skillnaden; då samlar Gud hvetet i sina lador, men ogräset bränner han upp. De goda skola veta, att deras belöning är viss, huru länge och tåligt de än få vänta; de onda skola också veta, att deras straff kommer, huru stolta och säkra de än må tycka sig vara, när de stå kvar på jordens åkerfält.

Du lilla, gröna, groende strå i Guds stora trädgård, blir du ett ogräs eller blir du ett hveteax? Det vet du ej själf; Gud vet det. Och Gud utsår endast den goda säden, han utsänder alla barn till att blifva goda människor. Men ovännen kommer om natten, när föräldrarna sofva, och sår sina onda frön i många barns hjärtan, falskhet, olydnad, afund och andra stygga tankar. Då förvandlas barnens hjärtan, så de tro sig vara hvete och äro likväl ogräs för Gud och människor. Olyckliga barn, ännu få de växa till skördetiden; gifve Gud, att det onda utsädet i dem må förvandlas i Guds goda

hvete! Men därtill behöfves mycken nåd och mycken självförsakelse.

Har du sett huru det groende fröet skjuter sitt första späda hjärtblad ur jorden för att värmas af himmelens sol? Vill du ej hellre vara alltifrån ditt första hjärtblad ett strå af den goda säden? Det är lyckligt att växa upp som Guds goda barn för hans rike i himmelen. De onda ha ingen frid och ingen rätt glädje. Det är sagdt om dem, att de fly, fastän ingen jagar dem. De goda bära beständigt glädjen inom sig, äfven i sorgens dagar, därför att de beständigt lefva i Guds frid. De äro de träd, som Gud planterat vid vattubäckar; de bära sin frukt, deras löf vissna icke. Guds änglar vaka öfver dem och vänta på dem till skördetiden för att bära dem till en evig glädje. Käre Herre Gud, världen är din åker, och du har sått ut oss där såsom ditt goda hvete. Bevara oss för ovännens ogräs i våra hjärtan! Här stå vi inför ditt ansikte som den gröna brodden om våren, svaga och lätt böjda för världens vindar. Var du vår rot och vårt starka fäste, låt oss växa i din nåd, blomstra i din kärlek och bära frukt för ditt rike! Amen.

Söndagen Septuagesima.

(lrsta årg. Math. 20: 1—16.)

16. Elfte stunden.

enna söndag kallas septuagesima, som betyder sjuttonde söndagen före påsk. Nästa söndag är sexagesima, den sextonde, eller rättare sextiotredje dagen före påsk.

Jesus berättar en liknelse om vingården. Vinrankan odlades i judiska landet och behöfde mycken omvårdnad. Hon skulle planteras, knytas vid sitt stöd, aktas för mask, rensas, beskäras, vattnas. Den mogna drufvan skulle

plockas, urväljas, pressas till vin, därefter jäsa och sedan stå en tid tills vinet var färdigt. Till allt detta behöfdes många arbetare. Emedan det ojästa vinet icke är rusgifvande, tro några, att vår Frälsare, som afskydde all dryckenskap, endast brukade ojäst vin.

Vingårdsmannen gick ut bittida om morgonen att lega arbetare och öfverenskom med dem om en viss dagspenning. Sedan gick han ut klockan 9, fann andra stående sysslolösa på torget, lofvade dem en skälig lön och skickade äfven dem att ar-68

beta i vingården. Därefter gick han ut klockan 12 middagstiden och klockan 3 på eftermiddagen, fann åter några lediga och skickade dem till samma arbete. Slutligen gick han ut klockan 5, när det redan led mot kvällen, fann ännu några och frågade dem hvarför de stodo sysslolösa. De svarade: ingen har legt oss. Då sade han: gån till min vingård; jag skall gifva eder hvad skäligt är.

I Judalandet var en arbetsdag slut klockan 6 på aftonen, vid tolfte timmen efter judarnes tidräkning, när solen gick ned. Då nu vingårdsarbetarne slutat klockan 6, fingo de alla lika daglön, de sista först och de första sist. Nu tyckte de, som arbetat sedan klockan 6 på morgonen, att de borde fått mer än de sist komne, som ej arbetat mer än en timme. Men vingårdsmannen sade till en af dem: min vän, jag gör dig ingen orätt. Yi ha öfverenskommit om en viss dagspenning, du har fått hvad jag lofvat; hvarför skall du vara ledsen för att jag är god mot de sist komne? Får jag ej göra i min sak som jag vill?

Hvad skola vi nu tro om denna berättelsen? Gjorde vingårdsmannen orätt, när han gaf de sista lika mycket som de första? Nej. Det händer i skolan, att en har läst länge och en annan kortare tid på sina läxor, men båda kunna lika och få samma betyg. Hvarför skall den, som läst längre tid, då vara afundsjuk på den, som läst kortare tid? En annan gång händer, att du kommer till bangården i så god tid, att du får vänta en hel timme, men en annan har blifvit hindrad, kommer i sista minuten och får lika god plats som du. Hvarför skall du vara afundsjuk på honom? Vingårds-ELFTE STUNDEN.

mannen gaf alla lika, icke därför att de första varit flitiga och de sista lata, utan därför att de sista svarat honom: ingen har legt oss. De sista hade velat arbeta, liksom de första, men de hade ej förr fått arbete. Det är ofta så, att mången vill göra något nyttigt, men får ej tillfälle; ingen har legt honom på världens stora torg. Andra äro tyckliga nog att från sin tidiga ungdom få tjäna i vingården. Om då Gud i sin godhet ser på viljan mer än på arbetet, om han i elfte stunden kallar oss fattige arbetare, som redan förlorat allt hopp, och gifver oss lika lön med de lyckligare och kraftigare, skola vi då säga, att Gud är orättvis?

Afundsjuka är något så styggt, att en afundsjuk människa aldrig må vänta sig något godt af Gud. Jag känner dem, som ha fått mycket godt, men som aldrig kunna vara riktigt lyckliga, därför att andra fått mera. Kanske har du fått en god kaka till söndagsmiddagen, men den smakar dig ej, därför att din bror eller syster har fått en litet större kaka. Käre, hur måste du icke blygas då, när Gud ser in i ditt hjärta! Den, som vill vara Guds vän, skall unna åt andra bättre än åt sig själf. Han skall kunna försaka sitt eget nöje för andra, han skall kunna gifva sitt bröd åt de fattiga, om han än själf är hungrig. De fattigas största olycka är, när de missunna de rika. När Gud välsignar de fattiga, frågar han dem: är du nöjd med litet? Unnar du den eller den att ha fått mer än du fått? Ja, säger den ödmjuke fattige, du vet bäst huru du gifver, min Gud. Det är rätt, säger Gud. Därför skall också du med din förnöjsamhet och ditt tålamod vara rikare i din fattigdom, än mången rik i sitt öfverflöd.70 SÖNDAGEN SEPTUAGESIMA.

Det är något annat märkvärdigt i denna söndagens evangelium. När vingårdsmannen delade ut lönen åt sina arbetare, hvarför började han med de sista och slöt med de första? Därför att de sista voro tacksamma, men de första voro afundsjuka och ville ha mer. Så gör Gud ofta: han ställer de sista först och de första sist, därför att han ser in i deras hjärtan.

Man skall hålla sig fram, säga de världskloka. Ja, försumma dig icke, latas icke, försof dig icke! Men är du en af

dem, som armbåga sig fram, knuffa undan andra, tränga sig främst, pocka och äro oförskämda, då lyckas du kanske få en god bit, där andra bli utan, men kom då också ihåg, att detta är icke Guds ordning! Glöm aldrig, att Gud ställer de sista främst och de främsta sist! Hela Guds ord är uppfylldt af varningar för den själf klokhet, som tränger sig främst, och löften för den ödmjukhet, som försakar sig själf.

Se, käre Gud, här stå vi små svaga arbetare väntande på ditt torg. Hvem vill lega oss? Hvar få vi tjäna? Den ena säger till oss: kom hit, den andra: kom dit! Skicka oss till din vingård, käre Herre Gud! Din vingård är för oss ditt rike på jorden, och aldrig få vi en så god herre, som du. Kanske komma vi tidigt till ditt arbete, kanske komma vi i den elfte stunden. Men du är god emot alla, du vet, att vi velat komma i tid, men ingen har legt oss. Gif oss hvad helst du i din godhet vill unna oss: viskola aldrig afundas,aldrig knota. Låt oss vara dina arbetare; det är för oss vår bästa lön. Amen.

Söndagen Sexagesima.

(l:sta årg. Luk. 8: 4—15.)

17. Guds åkenfält.

lj/ar du sett en såningsman på sitt åkerfält? Han väljer en lugn morgon, hänger sin korg på en rem öfver vänstra axeln och strör varsamt ut kornen på fältet, så att de ej falla för glest eller för tätt och att ingen del af åkern blir obesådd. Till sådant skall man vara skicklig och omtänksam. Man sår i vår tid också med maskiner, men Jesus talar om det gamla sättet att så.

En sädesman gick ut att så och sådde i blåst. Vinden förskingrade sädeskornen och förde en del utom åkern. Somliga korn föllo på vägen, trampades ned, och fåglarna åto upp dem. Andra korn föllo på berget, hade knapp jord, började snart växa, men förtorkade också snart, i brist på väta. Andra åter föllo bland tornbuskarna och förkväfdes af törnen. Men somliga föllo i åkerns goda jord och buro hundradefaldt frukt.

Jesus har själf uttydt denna liknelsen. Säden är Guds ord. Guds tjänare söka en lugn morgon

för att utså ordet i människornas hjärtan. Men många tankar blåsa som stormiga vindar i dessa oroliga hjärtan, och vindarna utströ den goda säden, Guds ord. En del faller på vägen, en del på berget, en del bland törnen. Blott en del af Guds goda säd faller i ett sådant hjärta, där det bär frukt.

Nu vill såningsmannen så i ditt hjärta. Du sitter här och hör Guds evangelium. Hör du det så, att du också minnes det? Ja, det vet Gud bättre än jag. Kanske tänker du nu på att leka där ute. Då har Guds ord fallit på vägen, och tankarna komma som himmelens fåglar och plocka det bort.

Eller tänker du: det är så skönt att få höra Guds ord. Nu skall jag också minnas det, nu skall jag aldrig mer vara ond eller afundsjuk, aldrig ljuga, aldrig vara olydig mer; jag skall blifva så god mot alla, jag skall vara Guds goda barn, så länge jag lefver. — Ja, det är rätt, det är vackert att tänka så; men om en liten stund, när du kommer ut härifrån, har du glömt allt och är precis densamma, som du varit förut. Ser du, då har Guds ord fallit på berget, det har icke fått någon riktig rot, därför torkar det bort.

Eller tänker du: icke vill jag, att Gud skall vara ledsen på mig. Jag skall försöka att rätta mina fel, när jag får bättre tid, men nu har jag så mycket att göra. Nu måste jag läsa mina läxor, så måste jag städa mina lådor, och sedan har jag så mycket bekymmer med mina frimärken eller mina dockor eller min trähäst, som har brutit sitt högra framben . . . och så måste jag kanske i dag till den grymme tanddoktorn! Nej, nu har jag inte

tid, men i morgon I — Och den morgondagen kommer ju aldrig. Guds ord i ditt hjärta har fallit bland törnen.

Du lilla slarf, vore det icke bättre, om ditt hjärta blefve den goda jorden, där Guds utsäde bär frukt? Tror du, att det är så svårt, eller att du måste spara det, tills du blir äldre och mera förståndig? Jag känner barn, som så älska Jesus, att de aldrig med vett och vilja göra honom emot. Det är som om de beständigt hörde inom sig ängelens röst, som säger till dem: Jesus älskar dig; icke vill du bedröfva honom. Du hör huru han vill, att du alltid skall vara som han var: alltid god, alltid sann, alltid ren i ditt hjärta. Hvarför skulle du tänka eller tala eller göra det, som han icke vill? — Ja, du är lycklig, du, som Jesus leder vid handen på villande vägar, hvar du i världen går.

Se, det är den goda jorden. När vi med ett. sådant hjärta höra eller läsa Guds ord, då är det som om vi skulle komma från våra egna tankars instängda kammare ut i den blå himmelens luft, andas själens hälsa i djupa, friska andedrag och känna oss värmas af himmelens sol. m Då går Guds ord in i oss och slår rot i oss och gror till en lefvande planta i Guds trädgård. Icke tänker plantan på, att hon först borde fråga om vädret är klart eller mulet, varmt eller kallt; hon tänker blott på att växa. Icke tänka vi på det ena eller andra, som vi först borde fråga och göra, innan vi få tid med vår Gud. Vi tänka på att växa, vi tänka på att hvar dag växa alltmera in i Guds rike. Och när vi tänka så, då följer oss allt annat efter, som af sig själf. Ty då går Guds ord framför oss som

en lykta i mörka natten och lyser oss och säger oss rätta vägen. Fråga vi något, så ha vi svaret där. Guds ord är så rikt: hur kunna vi någonsin vara fattiga, när vi ha en så outtömlig skatt? Och Guds ord är så tröstande gladt: hur kunna vi någonsin vara sorgsna, när vi ha så nära bredvid oss den eviga källan till frid och glädje?

Utransaka mig, min Gud, och se in i mitt hjärta! Pröfva mig du, som vet mina tankar! Se till, om jag går på en ond väg, och led mig på den eviga vägen! (Dav. Ps. 139:23,24.) Amen.

Fastlagssöndagen.

(3:dje årg. Mark. 10: 32—45.)

18. Ärelystnaden.

Fasta betyder att för en tid afhålla sig från mat och dryck eller ock äta lättare mat och dricka oskadlig dryck. Judarne brukade fasta vid vissa högtider; de kristne af katolska och grekiska bekännelserna bruka också fasta på vissa tider. De kristne af lutherska bekännelsen ha aflagt den Utvärtes fastan i mat och dryck, men också de vilja under den tid, som vi kalla fastlagen, bereda sig med allvar och bön till en så stor högtid, som påsken.

Första veckan efter fastlagssöndagen anses ännu ej vara fastetid. Då bruka tvärtom de, som sedan fasta, roa sig det mesta de kunna, för att liksom taga på förhand sin skada igen för hvad de sedan försaka. Den veckan kallas karnaval eller smörvecka, och tisdagen i samma vecka är fettisdagen, då barnen äro ute med sina kälkar i backarna. Med följande söndag börjar fastetiden, när de kristna afhålla sig från världsliga nöjen, till dess att de på

påskdagen åter få vara glada. Därmed är nu så, att Gud lägger mindre vikt på Utvärtes stadgar, än på den inre människans hjärtelag. Vi tjäna ej Gud med att en tid afhålla oss från ett visst slags mat och sedan bulla upp det bästa vi kunna. Mycket bättre tjäna vi honom med att ständigt vara måttliga och bruka med bön och tacksägelse de gåfvor han gifvit oss.

Evangelium omtalar, att Jesus, på vandringen till påsken i Jerusalem, begynte förkunna sina lärjungar huru han nu gick dit för att dö. Han förutsade allt, men de förstodo det icke. Det syntes dem alldeles omöjligt, att Allsmäktig Guds Son skulle kunna dödas af människor. De trodde hellre, att han nu skulle uppstiga på sin tron som världens och judarnes konung. Då fick den onda ärelystnaden makt öfver två af de bästa bland dem, Jakobus och Johannes. Deras moder Salome kom till Jesus och begärde, att hennes söner skulle få sitta på hans högra och

vänstra sida, när han blef konung. Hon ville, att de skulle blifva de förnämsta näst konungen själf.

Jesus frågade Jakobus och Johannes om de visste hvad deras moder begärt. Kunde de dricka den smärtans kalk, som han skulle dricka, och döpas med det blodsdop, som han skulle undergå? De svarade, att det kunde de. Då sade Jesus: ja, I skolen få erfara smärtan och döden, men endast min Fader i himmelen kan bestämma hvem som skall sitta på min högra eller vänstra sida i den tillkommande härligheten.

När de andra lärjungarna hörde detta, blefvo de misslynta för att Jakobus och Johannes ville

blifva förmer än de. Jesus kunde icke tillåta en sådan fåfäng träta bland sina lärjungar. I världens riken, sade han, råda de mäktige, men så skall det ej vara bland eder, som ären kallade att tjäna Guds rike. Den, som bland eder vill vara ypperst, han skall vara allas tjänare. Människans Son har ju själf kommit, icke för att låta tjäna sig, utan för att tjäna människorna och gifva sitt lif till åter-lösen för många.

Så okunniga voro ännu Herrens egna apostlar. Jakobus och Johannes kallades för sitt häftiga och ärelystna sinnelag: tordönets söner, ljungeldarna. Det var de, som en gång begärde, att eld skulle falla från himmelen på de ogudaktiga, som vägrat emottaga dem. Men Guds helige Ande böjer människors hjärtan som vattubäckar. Hvem skulle tro, att denne våldsamme, ärelystne Johannes är densamme, som skrifvit det skönaste och anderikaste evangelium, att han blef den mest älskade, den mildaste, den kärleksfullaste af alla Herrens lärjungar, ja, att han framför alla andra blifvit kallad kärlekens apostel.

Gif akt på hvad Jesus säger om ärelystnaden! Den hör ej Guds rike till, den är en fiende och en motsats till Guds rike. Det finns en liten och en stor ärelystnad. Den lilla ärelystnaden, fåfängan, gör dig ful inför Gud, när du vill vara vackrare, förnämare, rikare, skickligare och klokare än andra. Denstora ärelystnaden, högmodet, ser ned på andra, föraktar dem, skuffar undan eller nedtrampar dem för att själf komma till makten. Världshistorien är uppfylld af en sådan grym ärelystnad. Huru många, många tusende ha ej blifvit skickade till

döden i blodiga krig, för att en mäktig härförare skulle kunna uppresa sig öfver alla andra och säga: hvem vågar motstå mig? Och huru många, många tusende ha ej framsläpat sitt lif i elände och förtryck, för att en rik tyrann skulle kunna säga: hvem är min like? Men om du än byggde högt som örnen och satte ditt näste bland stjärnorna, skall jag nedstörta dig, säger Herren. (Obadja 4.) Detta vederfares de högmodige för att de icke tjänat, utan ha låtit andra tjäna sig. Jesus, Guds Son, har kommit för att tjäna på jorden: huru skulle ej vi tjäna andra? Jag känner lata, bekväma människor, som ständigt behöfva andras uppassning, när de gå, stå, lägga sig, uppstå, tvätta sig, kläda sig, äta och roa sig. Jag känner äfven sådana, som hela sitt lif igenom allt från barndomen tjänat andra och likväl haft tid att sköta sig själfva. Gud har gifvit dem ett tålmodigt, frimodigt, ödmjukt hjärta, och de ha varit lyckligare i sin tjänande kärlek, än mången konung, omgifven af ett lysande hof. Herre, gif oss ett sådant hjärta, att vi må tjäna ditt rike! Amen.

Första söndagen i Fastan.

(l:sta årg. Math. 4:1—11.)

19. Frestelsen,

Vid den tiden, då Jesus första gången skulle gå ut att förkunna Guds rike, ville han bereda sig därtill med bön och fasta. Han var en människa, såsom vi, han kunde hungra och törsta, som vi; men han var äfven Guds Son af evighet, som måste vara upphöjd öfver all mänsklig svaghet. Guds Ande förde honom ut i öknen, för att han skulle i allt vara oss lika och, såsom vi alla, frestas till synd.

Fresta betyder att locka någon till det, som är ondt. Hvarifrån kommer det onda? Gud har ej skapat någonting

ondt; allt hvad Gud skapat är godt. Men Gud har ej heller skapat någon till slaf; han vill ej tillbedjas af slafvar. Han har gifvit änglar och människor en fri vilja, för att de frivilligt må tjäna honom, efter ju endast en frivillig lydnad har något värde. Och däraf, att några icke ville tjäna Gud, uppstod det onda. Såsom mörkret är ingenting i sig själf, endast från-80 FÖRSTA SÖNDAGEN I FASTAN.

varon af ljus, så är också det onda ingenting i sig själf, endast frånvaron af det goda, frånvaron af Gud.

Hvem är då den onde, som Guds ord kallar djäfvulen? Han är en fallen ängel. Gud hade skapat änglarna före människan. Några af dessa i begynnelsen goda och sköna änglar ville i sitt högmod ej tjäna Gud, de ville själfva vara som Gud och göra sin egen vilja. De afföllo i uppror från sin Skapare, och den skönaste och rikast begåfvade bland dem blef då Guds fiende djäfvulen. Han förledde de första människorna till olydnad mot Gud och fortfar allt sedan att fresta deras efterkommande till det onda. Men mot Guds makt förmår han intet; han är bunden med starka kedjor och kan röra sig endast så långt kedjorna räcka och Gud tillåter. Han är en olycklig ande, hvars enda fröjd är att göra andra lika olyckliga.

Hvarför tillåter Gud det onda? Han tillåter det till en tid, för att människorna skola fritt få välja mellan Guds tjänst och djäfvulens tjänst. Han tillåter det, såsom han tillåter stormar, jordbäfningar och olyckshändelser, för att sist låta det onda leda till något godt. Mot sin vilja måste också det onda tjäna Guds rike. Hvarför tillät Gud fienden fresta den oskyldige Jesus? Därför att Jesus, när han öfvervunnit frestelsen, skulle vara alldeles viss om att kunna besegra synden och allt ondt.

Detta är nu för barnen svårt att förstå, och det är lyckligt för dem att få bo i det klara solskenet af Guds kärlek. Hvarför skola de fruktaFRESTELSEN.

den mörka natten? De veta ju, att Guds makt beskyddar dem mot allt ondt, hvar de i världen gå. Men när frestelserna komma äfven till dem, då skola de minnas, att deras vän och Frälsare, Jesus, har blifvit frestad, som de, och då skola de, såsom han^ öfvervinna det onda med det goda.

Frestaren väljer sin tid, han kommer till oss, när vi äro svagast till kropp eller själ och minst hafva kraft att motstå honom. Han kom, när Jesus varit fyrtio dagar utan mat och för-snläktade af hunger; då begärde djäfvulen onyttiga underverk. Så kommer han också till oss. Men han är listig, han säger icke till oss som till Jesus: förvandla dessa stenar till bröd, ty det kunna vi göra utan att synda, till exempel när vi förtjäna vårt bröd med att spränga sten. Nej, han säger till oss: du är hungrig, och andra ha mat: gå ut och stjäl! Han säger icke till oss: hoppa ned från kyrktaket, ty han kan ej inbilla oss, att änglarna då skola taga mot oss i fallet. Han säger: gå onödigt i den eller den faran till lands eller sjös, visa, att du icke är rädd, så att alla förundra sig öfver ditt mod och din skicklighet! Ännu oftare visar han oss, såsom han visade Jesus, all världens härlighet och säger till oss: allt detta vill jag gifva dig, om du faller ned och tillbeder mig.

Det är godt att, som Jesus, då kunna svara med Guds ord. Vi veta ju, hvad vi skola svara på de två första frestelserna. På den första svara vi med Guds sjunde bud: du skall icke stjäla. På den andra svara vi: Herren din Gud skall du icke fresta. Men den tredje frestelsen blir oss svårast

att motstå. Ovännen kommer till oss och hviskar i vår dröm eller inbillning: se, det eller det har du så länge önskat dig; du skulle bli deri lyckligaste människa på jorden, om du nu skulle få det. Du är fattig: se, där är rikedomen!' Du är ringa och glömd: se, där är högheten, makten, äran, lyckan och ett långt lif af glädje och välgång! Du är svag: hvarför vill du ej blifva jättestark? Du är okunnig: hvarför vill du ej bli den lärdaste bland de lärde och den skickligaste bland de skicklige? De behandla dig som ett barn, säger han, de förbjuda dig att göra som du själf vill, fastän du nog är så klok som de: hvarför vill du ej strax få din frihet, så att du ej behöfver lyda far eller mor, utan de måste lyda dig? Detta allt, säger han, kan du få med ett enda obetydligt villkor: du

behöfver endast glömma din Gud och hans besvärliga, onödiga bud; det är så lätt, det har du ju ofta gjort, och i stället skall du tjäna och tillbedja mig, som är din bäste vän, efter jag ju vill gifva dig allt hvad du någonsin önskar.

Så säger frestaren till oss, ej en, utan många gånger. Hvad skola vi svara honom? Vi skola svara honom med Frälsarens egna ord: Herren din Gud skall du tjäna, och honom allena skall du tillbedja. Se, när vi svara så, när vi för intet, intet i hela världen vilja 'förgäta vår käre Herre Gud och tillbedja hans ovän, då skäll också ovännen fly från oss och Guds änglar skola gå fram och tjäna oss. Amen.

Andra söndagen i Fastan.

(l:sta årg. Math. 15: 21—28.)

20. Gud pröfvan vår tro.

Jesus kom på sina vandringar till det område, som fordom behärskades af de rika handelsstäderna Tyrus och Sidon. Där bodde hedningar af Kanaans folk, hvilket före Josuas tid bott i Judalandet. Dem föraktade judarne; men Jesus föraktade ingen, han var utsänd till alla. Han såg långt in i kommande tider; han visste, att Guds rikes salighet skulle komma äfven till hedningarna.

Hvar han visade sig, kommo de sjuka till honom för att få bot. Så kom där också en kananeisk kvinna och begärde bot för sin sjuka dotter. Hon trodde, som många andra, att alla sjukdomar kommo ifrån den onde.

Hon hade hört Jesus kallas Davids Son och ropade till honom: Herre, Davids Son, förbarma dig öfver mig! Men han svarade henne icke ett ord. Detta var ju mycket olikt Jesus, som förbarmade sig öfver alla.

Då sprang kvinnan efter honom i folkträngseln och fortfor att ropa. Lärjungarne, som följde Jesus, bådo honom visa bort den besvärliga bedjerskan. Jesus vände sig om och sade till henne: hvarför kommer du till mig? Jag är utsänd blott för att hjälpa judarne. Men kvinnan lät icke bortvisa sig; hon fortfor att ropa: hjälp mig! Då svarade Jesus så hårdt, så föraktligt, som judarne voro vane att svara hedningarna: icke är det passande att taga brödet från barnen och kasta det åt hundarna. Men ändå lät kvinnan ej skrämma sig. Hon svarade ödmjukt: ja, Herre: men hundarna äta de smulor, som falla från deras herrars bord. Då kunde Jesus ej längre motstå hennes böner. O, kvinna, sade han, din tro är stor! Ske dig som du vill! Och hennes dotter blef frisk i samma stund.

Det, som nu mest förundrar oss i denna berättelse, är huru den milde, barmhärtige Herren Jesus kunde vara så hård mot en stackars moder, som bad för sitt sjuka barn. Han, som hjälpt så många, han, som såg in i en moders hjärta, huru öfverfullt det var af bedröfvelse och längtan efter hjälp; huru kunde han bortvisa henne med så obarmhärtiga ord? Vi ha svårt att förstå det.

Men huru ofta ha vi ej svårt att förstå vår Gud, när han pröfvar oss, såsom Jesus nu profvade den kananeiska kvinnan! Vi bedja ju stundom så innerligt: käre, barmhärtige Herre Gud, jag är så bedröfvad, så orolig; låt mig få det eller det, låt denna sjuka bli frisk, låt denna

nöden eller detta bekymret gå lyckligt förbi! Och i stället att hjälpa oss, tyckes Gud alls icke höra oss, eller svarar han oss i vårt samvete: gå bort ifrån mig, du är icke värd att jag hör dina böner! Då tycka vi i vårt knotande hjärta, att Gud är så hård, ja, så hjärtlös mot oss. Men denna berättelse är just gifven åt oss, som så knota mot Gud. I stället att klaga, skola vi, som den kananeiska kvinnan, ej låta skrämma oss. Vi skola blott bedja ännu mycket innerligare och säga: ja, Herre, jag är icke värd att du hjälper mig, du har så många andra, som äro bättre än jag, men hjälp mig ändå! Om jag än är den minsta, den fattigaste, den mest ovärdiga af dina skapade varelser, hjälp mig ändå!... Och si, när vi bedja så, då skall Gud höra vår bön och sända oss hjälp.

Ofta dröjer Gud med sin hjälp, såsom Jesus dröjde. Hvarför dröjer han? För att pröfva vår tro. Alla kunna ju

önska något och bedja att få det, men bedja de också med tro? Bedja de" så, att de äro alldeles vissa om Guds hjälp, äfven om Gud dröjer? Bedja de så, att de kunna säga: gif mig det, min Gud, om det är ofm vilja, ty du vet mycket bättre än jag hvad som nu är det bästa! . . .

Huru kunna vi tänka om Jesus, att han ej ville hjälpa den kananeiska kvinnan? Hvem ville han hellre hjälpa, än just dessa okunniga hedningar, till hvilka han nu kom med frälsningens budskap? Men han ville pröfva kvinnans tro och på samma gång gifva sina lärjungar en läxa att minnas. Lärjungarne tänkte86

vid sig självfva: hvarför skall vår mästare gå till hedningarna? Det är ju som att taga brödet från barnen och kasta det åt hundarna. Jesus såg deras tankar och upprepade ord för ord hvad lärjungarne tänkte men ej hade mod att säga. Han låtsade vara lika hårdhjärtad som de, för att de skulle blygas. Och de måste ju blygas, när de fingo bevittna en sådan tro hos den hedniska kvinna, hvilken de liknat vid hundarna.

De stackars hundarna äro hos många folk föraktade varelser. Fattig som en hund, säger man, glupsk som en hund, snål som en hund. I österländerna stryka hundarna ofta halfvilda, utan ägare, kring gator och vägar. Vi ha lärt hålla denna vår tjänare bättre i ära; vi säga: trogen som en hund. Och Gud föraktar intet af sina skapade verk: vi skola ej heller göra det, vi skola vara göda mot alla.

Sedan du nu lärt dig af den kananeiska kvinnan att vara enträgen i dina böner till Gud, skall du ej vara lika enträgen i dina böner till far och mor eller andra människor. Det kallas att kälta. Där är den skillnad, att Guds tålamod är mycket större än människors, och än mer den skillnad, att Gud ser in i ditt hjärta, hvilket människor ej kunna göra. Men både för Gud och människor måste du kunna försaka din egen vilja och aldrig lipa, aldrig misstycka, om du ej strax får som du vill. Andra veta ofta bättre än du hvad där för hvar gång är bäst, och Gud vet det alltid. Ett barns vilja är ijfars rockärm och mors klädnirigsficka; fars och mors ochGUD PRÖFVAR VÅR TRO. 87

allas vilja är i Guds allsmäktiga hand. Men hvad du än begär, stort eller litet, kasta din omsorg på Herren, han skall sörja för dig och aldrig i evighet låta den rättfärdige komma på skam. (Dav. Ps. 55:23.) Amen.

Tredje söndagen i Fastan.

(3:dje årg. Luk. 4:31—37.)

21. Nattsidan af lifvet.

Judarne trodde, att ovanliga och svåra sjukdomar härrörde från onda andar, som tagit sin bostad i den sjuke, talade med hans röst och plågade honom på många sätt. I vår tid känner man bättre sjukdomarnas orsaker. Det finns underliga sjukdomar, som komma af alldeles naturliga orsaker och botas med naturliga läkemedel. Men icke få vi därför tro, att berättelserna i bibeln om sjuka, som varit besatta af onda andar, äro endast okunnig vidskepelse. Kropp och själ hänga mycket nära tillsamman, så att om själen är sjuk, lider kroppen med, och om kroppen är sjuk, lider själen. Vi kunna ju blifva sjuka af en tanke, som plågar oss, och en annan gång blifva vi friska af en tanke, som gör oss hjärteglada.

Om då en ond ande får makt öfver en olycklig människas själ, så förstå vi, att han också kan få makt öfver kroppen. Sådant kan hända i alla tider, men på vår Frälsares tid måste de ondaNATTSIDAN AF LIFVET.

andarna ha varit mycket i rörelse. De fruktade Jesus; de visste, att han var kommen för att nederslå djäfvulens gärningar. (1 Joh. 3: 8.) Därför sökte de då få välde öfver så många olyckliga, som möjligt, för att hindra dem från att komma till Jesus. Det var som när man rör vid ett getingbo: då rusa alla getingar ut och sticka hvem helst de få fatt i, skyldiga eller oskyldiga.

En sådan olycklig sjuk råkade vara i Kaper-naum, när Jesus talade i synagogan med en kraft, som kom folket att häpna. Den sjukes onde ande hörde Jesus och begynte i sin förskräckelse ropa till honom med den sjukes röst: hvad gör du här? Vill du fördärfva oss? Jag vet hvem du är! — Men när Jesus befallde honom tiga och gå bort från den sjuke, måste den onde anden lyda, och den sjuke var räddad.

Äfven den onde anden måste vittna för folket, att Jesus var Guds helige. Men detta vittnesbörd godkände icke Jesus. Hans vittne var Gud, som hade sagt: du är min käre Son! De ondas beröm är alltid misstänkt. Om en ogudaktig kamrat säger till dig: se hvad du är from och helig! så vet du, att han gör narr af dig. Och när du hör omtalas, att människor i vår tid fråga de dödas andar, så vet du, att Jesus icke tillät andarna vittna.

En sak skall du åter minnas: det är endast de ogudaktiga, som behöfva vara rädda. Din Herre och din Gud skall du frukta, ty inför honom är du aldrig fullkomligt ren och fullkomligt god. Men för människor skall du aldrig frukta, när du har ett godt samvete, än mindre för onda andar.

Aldrig kunna de skada den, söm har Gud med sig, för hvilken allt ondt måste vika. Det är ju enfaldigt och löjligt, när någon är rädd för spöken. Icke därför att alla andeuppenbarelser skulle vara inbillning och dikt, ty mellan himmel och jord finns mycket, som ännu är oss fördoldt; utan därför, att inga andar, inga människor, inga djur eller något annat i världen kan skada oss mot allsmäktig Guds vilja. Huru skulle ej Gud beskydda sina trogna barn, hvilkas änglar stå inför hans ansikte dag och natt? Rädsla betyder ett ondt samvete. Ett godt samvete går frimodigt fram i mörker och ljus, ty det går i Guds kraft.

Detta evangelium skall ej skrämma oss, det skall vara för oss ett godt och gladt evangelium, emedan det säger oss, att Jesus kommer äfven till de djupast fallna, de olyckligaste, de eländigaste, som ingen människa mer kan trösta eller upprätta. Äfven dem hjälper han, äfven dem gör han friska till kropp och själ, för att de må prisa Gud och aldrig mera synda eller gifva sig i ovännens hand.

Såsom Gud gifver oss dag och natt, så har också vårt lif en dagsida och en nattsida. Men barneris värld är den ljusa dagsidan, och dit vilja vi återgå från de mörka skuggornas värld. Gud har ju tusende sinom tusende goda änglar, som tjäna hans rike och uträtta hans verk på jorden. Om dem skola vi läsa mera på Mikaelidagen. Vi kunna ej se dem, men vi veta, att de beständigt omgifva oss. Hedningarna trodde, att hvarje träd, hvarje blomma, hvarje djur, hvarje berg och sjö stod under en sådan ängels beskydd. De kristna tro också, att allt i naturen lefver, men lefver ännu

i fångenskap efter Guds dom öfver syndafallet och väntar sin frigörelse genom Guds barns frigörelse (Rom. 8:19—22), när Jesus kommer tillbaka till jorden. Därför är allt ondt i den nuvarande tiden ställdt på förhoppningen om en bättre tid, som skall komma. Och barnens lif är, som våren, alltigenom ett hopp på någonting bättre, skönare och fullkomligare, som i sin tid skall komma. Herren låte de unga träd växa i hans lustgård under änglarnas vakt och bära frukt för hans rike! Amen.

Midfastosöndag.

(lista årg. Joh. 6: 1—15.)

22. De femtusen på berget.

I£är är åter en stor och vacker saga om Guds rike. Och Guds rikes sagor äro ej som andra sagor, där inan får tro hvad man vill. Guds rikes sagor äro de sannaste af allt sant, så att på deras trovärdighet kan man lefva och dö.

Jesus seglade öfver Galileiska hafvet vid staden Tiberias och satte sig med sina lärjungar på ett berg. Mycket folk följde honom, sjuka och friska, för att höra hans ord, där de stodo omkring honom på bergets sluttningar. Dagen led, ingen hade mat med, men ingen tänkte på att gå hem. Det var som Jesus själf hade sagt åt frestaren:

människan lefver icke allenast af bröd, utan af hvart och ett ord, som går af Guds mun.

Folkets tålmodiga uppmärksamhet rörde den milde Jesus. De voro femtusen män, utom^kvin-nor och barn; många hungriga. Jesus sade åt Filippus, såsom en gästfri värd säger åt sin värdinna, när de fått mycket främmande: hvar få vi

mat åt dem? Filippus svarade, som åter mången värdinna skulle ha svarat: icke för tvåhundra penningar skulle vi få så mycket som en brödbit åt alla. Andreas sade på skämt: här är en gosse, som har att sälja fem bjuggbröd och två fiskar. Låt folket sätta sig, sade Jesus. Och hela den stora folkmassan satte sig ned i det gröna gräset på bergssluttningen.

Detta är allt så enkelt berättadt, som om vi skulle se de femtusen framför oss på berget. Men nu kom det underbara.

Jesus tog de fem bröden med de två stekta fiskarna och tackade Gud, såsom när man läser en bordsbön. Förstår du hvarför man alltid skall tacka Gud, när man sätter sig till bords eller slutat sin måltid? Det är därför, att dagens bröd är Guds goda gåfva, och när någon sätter sig till bords utan att ihågkomma Gud, är han icke bättre än grisarna, när de gå till sina hoar och magen är deras gud. Jesus tackade, såsom han också gjorde, när han instiftade nattvarden. Välsignelsen följer en rätt tack: Guds lof är alltid välsignelse.

Aldrig har Gud så uppenbart välsignat dagens bröd, som här vid stranden af Galileiska hafvet. Jesus bröt bröden och fiskarna, lärjungarne lade bitarna i korgar och läto korgarna gå från hand till hand bland den sittande folkskaran. Hvar och en tog för sig så mycket han ville, åt och blef mätt. Så snart en korg blef tom, fylldes den åter af Frälsarens hand, alltid från samma fem bröd och två fiskar, som ej togo slut. När den rike Herren Gud gifver, så gifver han rikligen. Så väl försedt var hans bord på berget, att när alla de94 MIDFASTOSÖNDAG.

femtusen ätit sig mätta, lät Jesus lärjungarne uppsamla den mat, som blifvit öfver, för att den ej skulle förfaras» Och tolf korgar samlades fulla med det, som öfverblifvit. Vi skola minnas, att när Gud gifver oss rikligen hvad vi behöfva, vill han ej därför, att vi skola misshushålla och bortslösa hans gåfvor.

Detta var nu ett stort Herrens under, när så många människor fingo sin mat af ett så litet förråd. Men samma under gör Herren Gud alla år, när han låter säden växa på åkern och fiskarna gå i nätet. Det är endast samma skillnad, som när Jesus förvandlade vattnet till vin, att Gud nu lät i ett ögonblick ske det, som han annars låter ske genom naturens krafter under en hel sommar. Och vidare är här den skillnaden, att vi icke, som nu de femtusen, få sätta oss ned i gröngräset och vänta på färdig måltid, utan måste arbeta, och arbeta rätt flitigt, för vårt dagliga bröd. Det vore icke nyttigt för oss att sitta lata i gröngräset och vänta på färdiga matkorgar. Men vi skola också lägga märke till, att de femtusen kommit till berget för att höra Guds ord och hörde så uppmärksamt, att de glömde sin mat. Mången tycker sig ha så många sysslor hemma, att han ej hinner gå till kyrkan. Hvad säger du därom? Visst hade ju också de femtusen annat att göra, än att stå där sysslolösa på berget. Men Guds ord är en så stor rikedom, att ingen syssla i världen gör oss så rika.

Det är någonting mycket trösterikt i denna berättelse, och det är att Gud aldrig glömmer oss. Gud sörjer för allt hvad vi behöfva både för kroppDE FEMTUSEN PÅ BERGET.

och själ. Dessa många människor på berget kommo till Jesus för att höra Guds ord. Det var det första och viktigaste, det var själens mat, och den fingo de först. Sedan, när de behöfde kroppens föda, fingo de också den rikligen. Icke kunde de veta förut, att Jesus skulle ha mat åt så många; men de tänkte icke på maten, de tänkte på Guds rike. Det skola alla fattiga minnas, och det skall du minnas, om du någon gång blir så fattig, att du ej vet hvar du nästa gång får äta dig mätt. Misströsta då aldrig, Gud vet det bättre, han sörjer för allt. Många, många, ja mycket flera än femtusen, ha fått erfara, att det fattiga lilla förrådet räckt till, när stora förråd runnit bort som vatten.

De femtusen vid berget blefvo så glada, när de ätit sig mätta, att de började säga till hvarandra: här är den store profeten, som vi länge ha väntat. Han förmår allting, han har mat för oss alla; nu skola vi utropa honom till vår konung, så behöfva vi aldrig arbeta mer eller ha något bekymmer för vårt dagliga bröd. — Men när Jesus hörde detta, gick han ifrån dem längre bort bland de öde bergen och lämnade sina lärjungar att lugna den sorlande skaran.

Si, iså vankelmodiga kunna vi ofta vara. Ena stunden höra vi Guds ord, och nästa ögonblick tänka vi blott på att äta oss mätta. Hvad skall Gud göra med så oförståndiga barn? Skall lian gå bort från oss, som Jesus gick bort på berget? Nej, blif hos oss, käre Herre Gud, och gif oss allt hvad vi behöfva för kropp och själ i Jesu namn! Amen.

Femte söndagen i Fastan.

(2:dra årg, Joh. 11: 47—57.)

23. De, som hata Jesus.

•Snart fira vi långfredagen, som är åminnelsedagen af vår Frälsares oskyldiga död på korset. Därför berätta evangelierna i dag om judarnes bitterhet emot Jesus och huru de rådslogo om att anklaga honom såsom en missgärningsman.

Detta var ju mycket underligt af judarne; vi ha svårt att förstå det. Judarne hade sett Jesus vandra kring landet med sina lärjungar, lärande allt folk att älska Gud öfver allting och sin nästa såsom sig själf. Var detta en ond lära eller någonting nytt för judarne? Nej, de förstodo det mycket väl; hvarje barn kände det, såsom vi känna katekesen, ty det stod uti Mose lag. Hvad var det då, som de ansågo vara illa? Icke kunde det vara, att Jesus botade alla sjuka, som kommo till honom, tröstade alla bedröfvade och gaf de hungriga mat? Nej, detta kunde ju aldrig kallas brottsligt.

Hvarför ville då judarne anklaga honom? Därför att några hatade honom, men ännu flera voroDE, SOM HATA JESUS.

vankelmodiga och höllo med dem, som de sist hört tala. Så ostadigt är många människors hjärta. Det händer ju, att vi kunna hålla mycket af en god vän. Då kommer en skvallrare eller baktalare, som säger till oss: ja, du tror den vännen om godt, men jag vet något annat, jag! Och strax äro vi färdiga att tro illa om vår vän, som är utan skuld till detta förtal.

Det var de skriftlärde och fariséerna, som hatade Jesus; folket var vankelmodigt. De skriftlärde voro judarnes präster, de kände Mose lag och profeterna som en utanläxa. Dem hade Jesus förebrått, att de förfalskat lagen med nya, småaktiga bud, som förhindrade människorna att söka Guds rike. Fariséerna voro förnäma judar, som ville prisas för sin gudaktighet och öfverallt vara de främste. Dem hade Jesus kallat skrymtare och förliknat dem vid hvitmenade grafvar, som utantill äro fina och vackra, men innantill äro uppfyllda med de dödas ben. Utom fariséerna funnos de rike saducéerna, som icke trodde på ett tillkommande lif, utan ansågo det för sin högsta lycka att lefva godt och hafva det trefligt här på jorden. Alla dessa hatade Jesus, emedan han lärde folket, att ingen kan komma till himmelriket utan att vara af hjärtat uppriktig, ödmjuk, barmhärtig och försaka sig själf. Hvad skulle det blifva af de högfärdige, de skrymtaktige och egenkäre, om folket skulle tro Jesus mer än dem? Deras bitterhet var så stor, att de kastade stenar efter honom. Därför rådslogo de, huru de bäst skulle blifva af med en så farlig motståndare.

Fariséer och saducéer finnas ej i vår tid, men

väl finnas skrymtare, som tycka sig vara bättre än andra, och ogudaktiga, som endast tänka på att lefva godt här i

världen. Alla dessa tycka icke om Jesus. De skulle icke nu våga döma honom till döden, men de skrifva böcker om honom och bevisa, att han ingalunda varit Guds Son, utan en syndig människa likasom vi. Och de tycka, att Jesus begärde alldeles för mycket af människorna. Kantänka, om vi ha våra små fel; dem förlåter nog Gud utan så mycket bråk!

Judarne hade i Jerusalems tempel en öfverstepräst, som ensam fick ingå i det allra heligaste för att bedja Gud om förlåtelse för folkets synder. Han ansågs så helig, att han kunde profetera om tillkommande ting. Det året hette han Kaifas och var med i rådplägningen emot Jesus. När då några låtsade tro, att Jesus ville göra sig till konung, svarade Kaifas: det är bättre, att en dör för folket, än att många dö. Och denna gång profeterade verkligen Kaifas, ty Jesus har dött för att frälsa inånga.

Från den dagen blef det öfverenskommet, att Jesus skulle anklagas och dömas till döden. De sökte honom om påsken uti Jerusalem, men Jesus var då med sina lärjungar i en liten aflägsen stad, som hette Efraim. Hans tid var ännu icke kommen: han behöfde ännu ett år förkunna Guds rike för folket.

Kaifas var en saducé och öfverstepräst i 18 år, till dess han blef afsatt af romarne. Hans namn kvarstår i historien vid sidan af Pontius Pilatus såsom namnet på en af de främste bland vår Frälsares fiender. Ville du se ditt namn odödligt som

Kaifas'? Nej, milde Herre Jesus, låt hellre vårt namn blifva så glömdt i världen, att ingen människa minns det mer efter tjugu år, men låt ditt namn lefva i ära och evig välsignelse! Och minnes ännu någon vårt namn, när vi längesedan äro borta, må det då blifva ihågkommet bland dina fattigaste, svagaste vänners namn! Detta är en mycket större ära, än vi förtjäna. Amen.

Palmsöndagen.

(3:dje årg. Luk. 22: 14—22.)

24. Nattvarden och Judas.

gDenna söndag har fått namn af de palmkvistar, som folket strödde på vägen, när Jesus sista gången intågade i Jerusalem, hvarom vi redan läste på första adventssöndagen. Nu skola vi först berätta något, som palmsöndagens andra evangelium omtalar.

Kort före påsken var Jesus i byn Bethania utanför Jerusalem, som gäst hos sina trogna vänner, syskonen Martha, Maria och Lazarus. Då tog Maria ett alabasterkärl med dyrbar nardusolja, smorde med oljan Frälsarens fötter och aftorkade dem med sitt hår. Hela huset uppfylldes med vällukt. En af lärjungarne, Judas Iskariot, misstyckte detta och menade, att en så dyr olja hade kunnat säljas för 300 penningar, och dem hade man kunnat gifva åt de fattiga. Jesus svarade: de fattiga hafven I alltid nära eder, men mig hafven I icke alltid. Maria har smort mig till min begrafning, och hvarhelst mitt evangelium predikas i världen,

skall också Marias tjänst vara i åminnelse. Då gick Judas harmsen bort och öfverenskom med de öfverste prästerna, att han skulle förråda Jesus för 30 silfverpenningar.

Två dagar före påsk skickade Jesus Petrus och Johannes att beställa rum för en påskmåltid. Detta var farligt, ty fienderna sökte honom. Men Jesus sade: I skolen möta en man, som bär en vattenkruka, och han skall visa eder en stor sal för vår måltid. Lärjungarne mötte vattenbäraren, fingo salen, och där var en måltid tillredd med påskalammet, som Mose lag föreskrifvit till minne af att mordängeln gick förbi israeliternas hus vid landsplågorna i Egypten. När då Jesus sista gången satt till bords med sina tolf lärjungar instiftade han nattvarden, tackade Gud, bröt brödet och utdelade vinet, sägande: detta bröd är min kropp, detta vin är mitt blod,

som för eder och många är utgifvet till syndernas förlåtelse. Så ofta I äten och dricken häraf, gören det till min åminnelse!

Dessa ord ha sedan gått från släkte till släkte med osägelig tröst, hvar gång nattvarden utdelats, och allt ännu är Jesus för själarna lifvets bröd, och allt ännu är hans blod utgifvet till syndernas förlåtelse för alla dem, som tro på hans namn.

Denna samma underliga afton, när nattvarden instiftades, kunde lärjungarne sedan aldrig förgäta. Där hade åter uppstått en fåfängelig tvist om hvilken bland dem var förmer än de andra. Då lade Jesus bort sina kläder, knöt kring sig ett linnekläde, slog vatten i ett fat och begynte två sina lärjungars fötter, torkande af dem med linneklädet. Petrus sade: aldrig skall du två mina fötter. Jesus

sade: om jag ej tvår dig, har du ingen del i mig. Petrus svarade: Herre, icke allenast mina fötter, utan ock händer och hufvud! Då sade Jesus: såsom nu jag, eder herre och mästare, har tvått edra fötter, så skolen I alla i inbördes kärlek och ödmjukhet tjäna hvarandra. Och han tillade bedröfvad: I ären nu rena, men icke alla. Redan vid bordet hade han sagt: en af eder skall förråda mig. Då hade Johannes, som låg vid hans bröst, frågat: hvilken är det? Jesus hade svarat: den, åt hvilken jag räcker brödet, som jag doppat i fatet. Och han räckte brödet åt Judas Iskariot.

Nu begynte lärjungarne blifva illa till mods och frågade honom, den ena efter den andra: är det jag, som skall förråda dig? Äfven Judas frågade är det jag? Och Jesus svarade: du sade det.

Judas var ju en af de tolf och hade med dem fått del af Herrens nattvard. Det tyckes oss mycket underligt, att Jesus, som såg i allas hjärtan, icke längesedan bortjagat en så ovärdig lärjunge. Han visste ju, att Judas var en tjuf, som illa förvaltat lärjungarnes fattiga penningepung. Men så ster är Guds barmhärtighet, att han i det längsta vill gifva en syndare tid till bättring. Ända till det sista ville Jesus rädda denne förhärdade brottsling och gaf därför äfven åt honom brödet i nattvarden. Men när också denna sista nåd var förspilld, då, säger evangelium, for den onde i Judas med nattvardens bröd. Jesus sade till honom: det du gör, gör snart! Och Judas gick strax ut, och det var natt, säger skriften, natt öfver jorden, natt i ett olyckligt förtappadt människohjärta. Åter sade Jesus om Judas: det hade varit bättre för honom, om han aldrig

blifvit född. Människans Son går bort, efter Guds rådslut, men ve den människa, genom hvilken han förrådes!

Den kvällen skedde ännu ett, som lärjungarne sedan aldrig kunde förglömma. Jesus hade sagt till Petrus: den onde har begärt eder för att sålla eder som hvete, men jag har bedit för dig. Då svarade Petrus: Herre, för dig vill jag gå i fängelset och i döden. Om än alla öfvergifva dig, skall icke jag öfvergifva dig. Jesus sade: I skolen alla förskingras, som en hjord utan herde, och innan tuppen galär två gånger vid daggryningen, skall du tre gånger hafva förnekat mig.

Dessa ord kom Petrus sedan ihåg, så länge han lefde, ty Herrens sorgsna förutsägelse gick i fullbordan. Sådana äro vi. Jesus känner oss. Eller tror någon af eder sig vara trognare, än Herrens trognaste lärjunge Petrus? Barn, låtom oss ödmjukt bekänna inför vår Gud, att alla våra goda föresatser, all vår ståndaktighet, all vår trohet äro som fladdrande luft och gungande vass, där icke Guds kraft styrker oss och Guds nåd upprättar oss! Icke vilja ju vi förneka eller förråda vår käre Herre och Frälsare. Men bevara oss du, vår starke Gud, där vi gå uti mycken svaghet, att vi må bekänna ditt namn och göra din vilja! Amen.

Långfredagen.

(2:dra årg. Joh. 19: 25—30.)

25. Jesus på korset.

Ltångfredagen firas af alla kristna såsom en stor sorgedag. Då har vår Frälsare dött på korset för dina och mina och hela världens synder.

En saga från gamla tider säger: Jag såg världens träd, och alla dess löf voro förvissnade, utom ett enda. Detta enda gröna löf hade Gud låtit växa på' en förtorkad gren, för att det skulle blifva trädets nya rot, och för detta gröna löfs skull fick trädet lefva.

Världens träd är människosläktet. Alla människor ha syndat, och syndens dom är döden. En enda människa har icke syndat, och denna enda var Jesus, Guds Son. Honom sände Gud i sin barmhärtiga kärlek att dö för våra synder, på det att Guds dom öfver synden skulle uppfyllas, men vi få förlåtelse för hans oskyldiga döds skull och ett nytt lif i honom, vår Frälsare.

Förstår du, mitt barn, hvarför Jesus har dött för oss? Och om du icke förstår det, så måste

du ju förstå att älska honom, som gifvit sitt lif för dig. I dag skola vi vara så tacksamma, som den är, hvilken har burit en tung börda och känner bördan vara aflyftad af sin trognaste vän. Vi skola ej vara bedröfvade för vår Frälsares skull, fastän hans lidande och människors grymhet göra oss ondt, ty han har själf sagt: Gråten ej öfver mig! Vi skola sörja däröfver, att det är våra synder, som fört Jesus till korset, och hellre tänka på att aldrig mer göra vår Gud emot. Ty hvarje ny synd är såsom en ny spik i Frälsarens kors.

Det evangelium, som vi nu läst, är slutet af berättelsen om vår Frälsares lidande och död. Hela berättelsen står att läsa i slutet af vår evangeliebok, och därför skola vi icke nu upprepa den. Du får där läsa huru de kommo om natten och grepo Jesus såsom en röfvare; huru Judas Iskariot förrådde sin mästare med att kyssa honom och sedan i förtviflan hängde sig själf; huru Petrus, som lofvat så visst att aldrig svika sin käre Herre, likväl tre gånger förnekade honom; huru Jesus, bunden, slagen och förhånad af dessa onda människor, fördes från den ena till den andra i nattens mörker och slutligen till romerske ståthållaren Pontius Pilatus, som förhörde honom, fann honom oskyldig och ville frigifva honom. Då ropade judarne: korsfäst! Korsfäst! Ty korsfästelsen var ett romerskt straff och ansågs så nesligt, att det brukades endast för slafvar.

När du sedan läser i denna berättelse huru hedningen Pilatus ville blidka judarnes hat med att låta piska den oskyldige Jesus och utkläda honom på gyckel till en konung med purpurmantel,

törnekrona och spira, men huru judarne ropade: om du lösgifver honom, är du icke kejsarens vän! — då förstår du hvarför Pilatus, af fruktan för kejsaren, dömde Jesus till döden. Han gjorde det ogärna, han gjorde det mot sitt samvete; därför tvådde han sina händer i vatten och sade: oskyldig är jag till denne rättfärdige mannens död. Mitt barn, gör aldrig något emot ditt samvete! Hvad hjälpte det Pilatus att två sina händer? Ännu efter så många hundrade år säger hvarje kristen, när han bekänner sin tro: jag tror på Jesus Kristus, Guds Son, »pint under Pontius Pilatus».

Och när du läser huru judarne svarade Pilatus: »Hans blod komme öfver oss och våra barn», minns huru dessa förskräckliga ord allt sedan, släkte efter släkte, ha gått igen som en blodskuld öfver de olyckliga judarne, så att de aldrig fått någon varaktig frid eller bostad på jorden!

Det är tröstande att läsa huru underbart tålig och mild och förlåtande intill det sista Jesus genomgick alla lidanden under denna smärtornas natt. Och kroppens smärtor voro dock ringa mot själens. Han kom för att frälsa människorna, och så mottogo de honom! När vi läsa huru han bad i Getsemane och huru han betogs af en så förkrossande ängslan, att hans svett rann som blodsdroppar ned på den hårda jorden, då kunna vi ana, om också aldrig fullt uppfatta, huru det kändes att bära hela världens synder, — alla grymma mord, alla förskräckliga missgärningar, all obarmhärtighet, all falskhet, all lögn, all hädelse, all svordom och mened, allt nedrigt förräderi, och därtill så oräkneligt många, många syndiga

tankar och ord alltfrån den första människans tid till dagarnas ände! Ingen annan än Jesus har någonsin burit en

sådan börda. Och han bar den för oss!

Han bar ju ock själf sitt kors på vägen till Golgatha och dignade till marken under dess tyngd. En landtman, Simon af Cyrene, stod vid vägen; på hans motvilliga skuldror lades Kristi kors. Skulle du velat vara i Simons ställe? Gud sänder oss alla ett kors att bära, men få bära det utan att knota.

Klockan var nio på morgonen, när vår Frälsares händer och fötter spikades på korset. Mellan två korsfäste röfvare stod hans kors. Solen sken som förut, Jerusalems höjder och dalar glimmade blomsterprydda i vårens fägring. De onda mäiir niskorna och det nyfikna, vankelmodiga folket trodde, att Gud ingenting hörde och ingenting såg. Endast Maria och Johannes gräto vid korset.

Men vid middagstiden klockan tolf blef en stor solförmörkelse, som varade till klockan tre på eftermiddagen. Jesus ropade i mörkret: min Gud, min Gud, hvi hafver du öfvergifvit mig? Om en stund sade han: jag törstar. Då fuktade en barmhärtig människa hans läppar med en svamp, doppad i ättika. Därefter sade han: det är fullkomnadt. Åter sade han: Fader, i dina händer befaller jag min ande! — böjde ned sitt hufvud och dog.

I samma stund brast förhänget för det allraheligaste i Jerusalems tempel, marken darrade af en jordbäfning, och många grafvar öppnades. Åskådarne kring korset flydde; knektarnes höfvits-108 , LÅNGFREDAGEN.

man utropade: sannerligen var denne en rättfärdig man och Guds Son!

Men de döda fingo ej hänga kvar öfver påskdagen. En af krigsknektarne stack sitt spjut genom Frälsarens sida för att förvissa sig om hans död. Och där utrann hans heliga blod för världens synder.

Jesus, vår Frälsare, du som älskat oss och gifvit ditt lif för oss, vi täcke dig för ditt kors och din stora förbarmande kärlek! Gif oss det nya lifvet i dig! Välsignadt vare ditt heliga namn nu och i evighet. Amen.

Påskdagen.

(l:sta årg. Mark. 16: 1 — 8.)

26. Uppståndelsen.

Såsom långfredagen var en stor sorgedag, så är påskdagen en stor glädjedag, ty då har vår Herre och Frälsare uppstått ur grafven. De kristnes glädje den dagen är så stor, att barnen förr brukade säga till hvarandra: i dag dansar solen, när hon går upp. Icke tro vi, att solen går i dag upp annorlunda än förr, men vi tänka oss, att hela naturen i dag är glad med oss. Denna tid på våren se vi allt lefvande i växtvärlden åter uppstå ur sin graf i vinterdrifvan, mörkret och kölden. Hvad är detta annat än en bild af vår Frälsares uppståndelse från de döda? Naturen och människan äro mycket nära sammanvuxna. De äro som kropp och själ, och kroppen känner, när själen är glad.

Bland judarne var en rik rådsherre vid namn Josef af Arimatia, en god och rättskaffens man, som i hemlighet var vår Frälsares lärjunge och icke samtyckt till hans död. Han begärde och110

fick af Pilatus tillåtelse att begrafva Jesus. Med honom kom en annan af Frälsarens vänner vid namn Nikodemus, som hade med sig dyrbara kryddor. De nedtogo Jesus från korset, svepte honom i ett fint linnekläde med de välluktande kryddorna och lade honom i en ny graf, hvilken Josef låtit uthugga ur klippan i en trädgård nära Golgatha, och där ingen varit begrafven förut. Därefter välte de en stor sten framför grafvens dörr och gingo bort.

Dagen därpå, om lördagen, kommo öfverste-prästerna och fariséerna till Pilatus och bådo honom ställa krigsknektar på vakt vid grafven, efter Jesus hade sagt, att han skulle uppstå på tredje dagen. Vakten kom, och stenen vid grafdörren blef förseglad, så att nu trodde sig fienderna vara alldeles säkra.

Då blef vid solens uppgång om påskmorgonen åter en stor jordbäfning. Herrens skinande ängel steg ned som en ljungeld från himmelen, välte bort stenen från grafvens dörr och satte sig på honom. Väktarne blefvo vid denna

syn så förskräckta, att de nedföllo som döda.

Tidigt på morgonen samma dag kom Maria Magdalena med några andra kvinnor, som visste hvar Jesus blifvit begrafven, och hade med sig välluktande örter för att smörja den döde. På vägen sade de till hvarandra: hvem skall välta bort stenen från grafvens dörr? Men när de kommo till grafven, funno de stenen bortvältad och grafven tom. Medan de häpna undrade hvem som bortfört deras älskade döde, stodo bredvid dem två skinande änglar och sade: hvarför sökenUPPSTÅNDELSEN.

111

I den lefvande bland de döde? Han är icke här, han är uppstånden på tredje dagen, såsom han sagt eder förut.

Kvinnorna sprungo med detta budskap till lärjungarne, som trodde dem vara från sina sinnen, men Petrus och Johannes skyndade strax till grafven. Johannes kom först, men vågade icke gå in. Petrus kom efter honom, gick in i grafven och såg svepningslinnet lagdt på sidan, men svettduken, som varit omkring den dödes hufvud, låg hopviken på ett annat ställe. Nu gick också Johannes in i grafven och trodde uppståndelsen, men Petrus endast förundrade sig.

När de båda gått hem, stod Maria Magdalena ensam vid grafven och grät. Vid det att hon då såg in i grafven, såg hon två änglar, som sade till henne: hvarför gråter du? Hon sade: de ha tagit bort min Herre, och jag vet ej hvar de ha lagt honom. I detsamma vände hon sig om och såg Jesus stående vid grafven, men hon kände icke igen honom. Han sade, liksom ängeln: hvarför gråter du? Hvem söker du? Hon trodde honom vara trädgårdsmästaren och svarade: Herre, om du burit bort honom, så säg mig hvar jag kan finna honom!

Jesus sade till henne: Maria! Då igenkände hon den kära rösten och utropade: Rabbuni! — det betyder mästare. Men vid det hon ville omfamna hans knän, sade han: rör icke vid mig, ty jag är ännu icke uppfaren till min Fader! Men gå till mina bröder, lärjungarne, och säg till dem, att jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud.11-2 PÅSKDAGEN.

Maria gick med innerlig glädje och förkunnade detta budskap för lärjungarne, men ännu trodde de icke, de sörjde sin käre Herre som död. Senare sågo äfven de öfriga kvinnorna Jesus, och han bad dem säga hans lärjungar, att de skulle få se honom i Galileen.

Också väktarne hade sprungit till staden med budskapet om uppståndelsen. Då församlade sig åter öfversteprästerna med fariséerna och gåfvo åt krigsknektarne en stor summa penningar för att de skulle säga: den dödes lärjungar stulo honom bort, medan vi sofvo.

Det var ju icke underligt, att vår Frälsares fiender blefvo bestörta, när all deras försiktiga vakt vid grafven varit förgäfves. Men underligare var, att alla lärjungarne, utom Johannes, ännu tviflade. De hade ju sett Jesus uppväcka Lazarus från de döda; de hade hört honom säga, att han själf skulle uppstå på tredje dagen, men när detta verkligen skett, trodde de icke. Hvarför skulle vi förundra oss, att så många, som kalla sig kristna, tvifla ännu i dag? Men vår Herres Jesu Kristi uppståndelse från de döda är icke blott intygad af många vittnen, utan ännu därtill något så viktigt för vår salighet, att aposte-len Paulus säger: är icke Kristus uppstånden, så är vår tro fåfäng, så finns ingen uppståndelse för de döda, vi äro ännu i våra synder och de uslaste bland alla människor. (1 Kor. 15:17—19). Men därför att Jesus, vår Frälsare, är uppstånden ifrån de döda, äro vi de lyckligaste bland människor, emedan han därmed bevisat sig vara Guds Son, som bär våra synder, och vi äro visse omUPPSTÅNDELSEN.

113

att med honom uppstå till evinnerligt lif. Upp-ståndne Herre Jesus, styrk oss i denna vår tro genom din helige Ande! Du lefver: vi skola ock lefva. Amen.

8. -

Evnntjelium för barnet}. 114

Andra dag Påsk.

(lista årg. Luk. 24: 13—35.)

27. Vägen till Emmaus.

et är en tröst för oss, när vår gode Herre och Frälsare hade så grymma fiender, att han också hade många, som innerligt älskade honom. Dessa kvinnor, som gräto så bittert och ville bevisa honom sin kärlek ännu efter hans död, de ha gjort hvad de ha förmått att försona det största af alla brott, som var att döma Jesus till döden. Jesus sade om synderskan, som tvådde hans fötter och aftorkade dem med sitt hår: henne förlåtas många synder, ty hon har mycket älskat. Nu uppenbarade han sig först för Maria Magdalena, och hon och de kvinnor, som voro med henne, trodde före männen på hans uppståndelse. Alla lärjungarne, utom Johannes, voro betagna af sorg och förskräckelse. De hade så visst väntat få se sin Mästare uppstiga i härlighet såsom Israels konung, och nu hade han dött, som en usel slaf, en missdådares död!

Utom apostlarne hade Jesus andra lärjungar.

Två af dessa vandrade påskdagen mot aftonen ut till byn Emmaus en mil från Jerusalem. Under vägen, medan de i sin bedröfvelse talade med hvarandra om allt det underliga och förskräckliga, som skett dessa dagar, kom Jesus gående bredvid dem, och de kände honom icke. Han frågade dem hvarom de talade, och de förundrade sig, att en främling kunde vara okunnig om så allmänt bekanta tilldragelser. Jesus sade: hvalar nu eder tro? Är det icke allt förutsagdt, att Kristus skulle så lida och sedan ingå uti sin härlighet? Och han förklarade för dem, huru Moses och profeterna längesedan förkunnat, att så skulle ske.

När de nalkades byn vid solens nedgång, låtsade Jesus vilja gå längre fram, men de bådo honom komma med dem till härberget. Blif när oss; ty det lider mot kvällen och dagen är till ände! Han följde dem och åt kvällsvard med dem. När de då sågo honom välsigna brödet och bryta det, såsom vid nattvarden, igenkände de honom. Men i detsamma försvann han ur deras åsyn. Och de sade till hvarandra: var icke vårt hjärta brinnande i oss, när vi ej strax förstodo, att det var han? Så stor blef deras förundran och glädje, att de genast vände om till Jerusalem i aftonens mörker samma milslånga väg, som de vandrat nyss förut. I staden funno de apostlarne, som voro församlade sent på kvällen och nu visste berätta, att äfven Petrus sett Herren. Allas glädje var obeskriflig; men ännu undrade de, om detta verkligen kunde vara sant. Somliga trodde till hälften, andra tviflade i det längsta.

Då stod Jesus själf midt ibland dem och sade: frid vare eder! Men de förskräcktes och trodde sig se ett spöke. Åter sade Jesus: hvarför ären I rädda för mig? Hvarför tron I mig vara ett spöke? Sen på mina händer och fötter; det är jag! Rören vid mig; icke har ju ett spöke kött och ben, som I sen, att jag har.

De sågo honom för sina ögon, de sågo spikhålen i hans händer och fötter, de sågo det stora, djupa såret i hans sida efter krigsknektens spjut, och likväl kunde de af idel häpnad och glädje ännu ej tro, att det var han själf. Då sade han till dem: hafven I något att äta?

De hade stekt fisk och en honungskaka. Ingen vågade bjuda honom, men han tog själf ett stycke af fisken och kakan och åt i deras åsyn. Därefter begynte han åter för dem förklara Gamla Testamentets skrifter, huru allt där var förutsagdt om hans lidande och död och huru han på tredje dagen skulle uppstå ifrån de döda. Därtill, sade han, ären I mina vittnen, och jag vill sända eder kraft af höjden till att förstå detta. Nu skolen I förblifva i Jerusalem, tills detta skett.

Därpå försvann Jesus ur deras åsyn. Men han kom flera gånger tillbaka till dem, medan han ännu dröjde som ande på jorden, och därom berättas mera i nästia söndags evangelium.

Vi kunna förstå, att Herren Jesus ville' på allt sätt öfvertyga lärjungarne att han verkligen var uppstånden, för att de sedan skulle vittna därom för hela världen. Så angelägen var han därom, att han till och med åt af deras mat för att rätt öfvertyga dem. Detta ha vi svårt att begripa.

Vilda folkslag bruka nedlägga mat i likkistan, när de begrafva sina döda, för att de skola hafva något att äta. Vi veta, att icke behöfva de döda någon mat, hvarken i grafven eller när de uppstå på yttersta dagen. Såsom vi föreställa oss en ande utan kropp, behöfver han ingen jordisk föda. Men här läsa vi, att vår uppståndne Frälsare hade en synlig kropp; lärjungarne kunde se honom, vidröra honom; slutligen sågo de honom äta, och likväl blef han strax därefter åter osynlig. Vi skola icke försöka att utgissa dessa hemligheter från ett tillkommande lif efter döden. Gud har fördolt dem för oss, och endast vid en så utomordentlig tilldragelse, som vår Frälsares död, ha vi fått kasta en hastig blick bakom det förhänge, som betäcker allt på andra sidan om grafven. Vi veta blott, att de döda skola uppstå på yttersta dagen, såsom vår Frälsare uppstått, både med kropp och själ, fastän mycket annorlunda än i sitt jordiska lif. Det är den tröst vi behöfva, och den skall vara oss nog. Jesus går ofta bredvid oss, utan att vi igenkänna honom. Jag minns en vacker berättelse om två barn i en bondgård. Far och mor gingo till staden och skulle hemkomma sent på aftonen. Barnen sade: vi äro så allena; få vi bjuda Jesus att äta kvällsvard med oss? Gören det, sade föräldrarna. Barnen bådo med hög röst: käre Herre Jesus, kom och ät kvällsvard med oss! Och så väntade de ända till kvällen, men Jesus kom icke. Slutligen, när de ville sätta sig allena till bords, kom en fattig hungrig tiggargosse, och efter där var dukadt för tre, bjödo de gossen sitta till bords med dem. Gossen var glad att efter mycken svält

få äta sig mätt, och barnen bjödo honom bli kvar öfver natten. När då far och mor sent kommo hem, sade barnen: vi bådo Jesus äta kvällsvard med oss, men ingen annan kom än en fattig tiggargosse. Modern sade: men då har ju Jesus själf kommit till eder. Han har ju sagt: allt det, som I gören den minste bland mina bröder, det gören I mig.

Blif när oss, käre Herre Jesus, när det lider mot aftonen! Blif alltid när oss för din stora kärleks och barmhärtighets skull! Amen.

Första söndagen efter Påsk.

(l:sta årg. Joh. 20: 19—31.)

28. Thomas tviflade.

Jesus hade på påskdagen uppenbarat sig för de två lärjungarne på vägen till Emmaus. Senare på kvällen kom han till apostlarne i Jerusalem, där de af fruktan för judarne voro församlade inom stängda dörrar. En af dem var ej då tillstädes, nämligen apostelen Thomas, som kallades Tvilling.

Thomas älskade Jesus, han som de andra, och sörjde bitterligen öfver sin käre mästares död. Men Thomas var en af de människor, som icke gärna tro annat, än det de kunna se med sina ögon och vidröra med sina händer. Vi minnas, huru de öfrige lärjungarne, till och med Petrus, länge tvif lade; men längst bland dem alla tviflade Thomas. När då de andra berättade för honom: vi ha sett Jesus, svarade Thomas: utan att jag ser hålen efter spikarna i hans händer och sticker mitt finger i hålen och min hand i hans sida, tror jag det icke.

Åtta dagar därefter voro apostlarne åter församlade och Thomas med dem. Då kom Jesus,

som förra gången, genom stängda dörrar och sade: frid vare eder! Därpå sade han till Thomas: räck hit ditt finger, och stick din hand i min sida! Tvifla ej, utan tro! Thomas svarade: min Herre och min Gud! Jesus sade till honom: nu tror du, Thomas, för att du sett mig. Salige äro de som icke se och dock tro.

Många andra än Thomas vilja se, förrän de tro. Huru kunna då dessa människor tro på Gud, som de aldrig se? Huru kunna de tro på ett lif efter döden, när ingen af dem har dött och åter blifvit lefvande? Huru kunna de tro på mycket annat, som de hvarken se eller vidröra, såsom naturens fördolda krafter eller människors tankar? Det finnes mycket i världen, som vi måste tro, utan att se det, och därför äro sådana tviflare mycket olyckliga. Men på samma gång äro de ganska dåraktiga. Ty mycket af det vi se eller vidröra, är alldeles icke sådant, som det ser ut och vi tycka det vara. I alla tider ha människorna sett solen gå omkring jorden och trott, att hon verkligen gick så, men nu veta vi, att det är jorden, som går kring solen. Och om vi trodde våra ögon, så skulle ju jorden vara platt som en pannkaka, och månen skulle ibland vara rund, ibland half och ibland alldeles borta. På samma sätt är det med det vi vidröra. Gif en snöboll åt en neger i Afrika, och säg honom, att snön är ej annat än fruset vatten. Nej, svarar han, jag känner ju med min egen hand, att snön rinner ej bort, som vattnet. Så är det med våra yttre sinnens vittnesbörd. Men om det är så med naturliga ting, huru kunna vi då lita på våra ögon och öron och hän-

der i andeliga ting? Det bästa beviset var Thomas själf. Han trodde uppståndelsen därför, att han såg och vidrörde Jesus. En kort stund därefter var Jesus åter osynlig. Skulle Thomas då tvifla på nytt? Nej, han tviflade icke mer. Han hade sagt: min Herre och min Gud!

Thomas var en ärlig tviflare, och sådana skall man beklaga, men icke döma för strängt, efter ju somliga ha lättare att tro och andra svårare. Vår Frälsares fiender voro oärliga tviflare, ty de ville ej tro, fastän de sett så många tecken och under. Och sådana oärliga tviflare finnas många. Dagligen bevisar Gud dem så stor godhet, beskyddar dem i många faror och gifver dem allt hvad de behöfva; men tro de på Gud? Nej, de säga: det var en slump, att jag ej drunknade, när jag föll i sjön; det var naturens krafter, som gjorde mig frisk. Eller säga de, när de få god årsväxt och allt lyckas för dem: för det har jag att tacka min egen klokhet och mitt flitiga arbete. Tror du det skulle lia lyckats dem utan Guds bistånd?

Sjön Genesaret kallades också Tiberias haf. Johannes berättar om en annan tilldragelse vid denna sjö. Åtta apostlar, och bland dem Petrus, Thomas och Johannes, voro tillsamman på sjöstranden. Petrus föreslog, att de skulle ro ut på fiske, och de drogo not hela natten, men fingo intet. När de återvände vid morgongryningen, stod Jesus på stranden, och de kände honom icke. Jesus sade: barn, hafven I något till mats? De svarade: nej! Kasta ut noten på högra sidan om båten, sade Jesus; då fån I! När de då gjorde så, märkte de, att där var mera fisk i noten, än de

godt kunde sköta. Johannes sade i båten till Petrus: Herren är det! Petrus gaf sig ej tid att vänta och sprang i sjön för att simma till land, fastän de ännu voro 200 alnar från stranden. De öfriga kommo i båten, dragande noten efter sig och sågo, att där var på stranden en koleld, en stekt fisk och ett bröd. Jesus bad dem hämta upp fiskarna. När de då drogo den tunga noten till land, voro där 153 fiskar, stora som våra laxar, och likväl gick ej noten sönder. Jesus bad dem äta, och nu igenkände de honom, men ingen vågade fråga honom hvem han var. Då välsignade Jesus åter brödet, bröt det och gaf dem med fisken att äta. Detta var tredje gången han uppenbarade sig för lärjungarne efter uppståndelsen.

När de ätit, sade Jesus till Simon Petrus: Simon, Jona son, älskar du mig mer än dessa? — Petrus hade ju sagt, före sin förnekelse, att han var den, som älskade Jesus mest.

Petrus svarade: ja, Herre, du vet att jag älskar dig. Jesus sade: föd mina lamm! — Tre gånger upprepades samma fråga och samma svar, efter ju Petrus tre gånger förnekat sin Mästare. Och för hvarje gång fick Petrus ny förlåtelse. Så högt älskade Jesus denne sin affällige, men ångerfulle lärjunge, att han sorgsen förutsade, huru också Petrus en gång skulle dö martyrdöden i sin Mästares efterföljelse. Gamla sägner berätta, att Petrus blef korsfäst i Rom under kejsar Neros regering.

Det sista vi veta om vår Frälsare före hans himmelsfärd är, att han blef sedd af mer än 500 lärjungar på ett berg i Galileen. Ännu 40 dagar efter uppståndelsen dröjde hans ande osynlig på

jorden, till dess att han uppfor till den eviga härligheten. Där skola också vi få se honom, om vi tro på hans namn och efterfölja hans fotspår. Amen.

¾*

Andra söndagen efter Påsk.

(l:sta årg. Joh. 10: 11—16.)

29. Den gode herden.

Under påskhögtiden ha vi läst om vår Frälsares död och uppståndelse. Nu läsa vi åter hans sköna och trösterika ord, medan han lefde på jorden och talade om Guds rike. Dessa ord ha hans lärjungar upptecknat till alla människors tröst och föredöme.

Jesus liknade sig vid en god herde. Förstår du denna liknelsen? Om du aldrig varit en sommar på landet, vet du kanske icke, att herden, eller vallgossen, eller vallflickan följer boskapen, som går ut att beta på skogsbacken. Hos oss vallar herden vanligen kor och stundom får, men i de varmare länderna vallar han oftast fårahjordar. Jakob var en fåraherde och vallade sin svärfader Labans får. Dessa fårahjordar äro i österlandet mångas enda rikedom, så att där är den rik, som har många får. Därför måste dessa vårdas och vaktas väl, att de ej gå vilse eller att vargen ej tager dem. Du vet huru stor nytta vi ha af

fårets ull, hvaraf vi spinna och väfva våra varma yllekläder. Men du vet också, att fåret är ett bland de mest värnlösa djur. Gumsen kan stånga, men hvad kan det stackars värnlösa lammet? Det har hvarken klor eller tänder att försvara sig med; det kan endast springa undan, men det har svaga ben; det springer ej på långt när så fort som en hund eller en varg, det blir sin fiendes lätta byte, om ej en herde beskyddar det.

Herdens omsorg skall vara, att fåren icke förskingras och gå vilse i skogen eller öknen, och kommer en fiende, skall herden försvara dem. Det finns goda herdar, som älska sin hjord, och dåliga, lata, fega herdar, som Frälsaren kallar legoherdar. Man kan ju vara en god herde också föllon, men Jesus menar sådana, som tänka endast på att sköta sig själfva. Hvad bryr sig den otrogne herden om att fåren svälta, endast han får äta sig mätt, eller att fåren gå vilse i skogen, blott han får sitta i all maklighet stilla? Fåren äro ju icke hans får, de äro husbondens; hvad angår honom husbondens skada? Det händer, att en varg kommer från skogen och rusar in midt i fårahjorden. Hvad gör då den otrogne herden? Han tager till fötter det mesta han kan, men hans stackars får blifva vargens byte.

Så gör icke den gode herden. Han håller af sina får, han känner dem alla, och de känna honom, de äro som hans egna, och dem vill han visst icke mista. Går ett enda förloradt, är det hans sorg och hans skada. Går något vilse, skyndar han att söka det; kommer vargen, försvarar han sina kära lamm. Han är modig och stark, han

reder sig nog mot en fiende; men kommer där en hel skock vargar, som anfalla på en gång, då gäller det lifvet för honom själf, ej blott för fåren. Ändock flyr han ej, som den otrogne herden. Hellre dö, tänker han, än att jag skulle i farans stund öfvergifva min älskade hjord. Därför säger Jesus: han låter sitt lif för fåren, han kan dö för dem.

Hvar och en, stor eller liten, som har att vårda en annan i världen, om det också vore endast, ett litet barn, eller en hund, eller en fågel, han är en herde för dem han vårdar. Vill du vara den gode eller den otrogne herden? Vill du tänka blott på dig själf, eller vill du försvara dem, som blifvit dig anförtrodda, om du också måste gifva ditt lif för dem? Om du än aldrig behöfver gifva ditt lif för dem, vill du gifva ditt arbete, din omsorg, din kärlek för dina små lamm? Jag tror, att du vill.

Nu förstår du huru skön, huru kärleksfull Frälsarens liknelse är, när han kallar sig själf den gode herden. Människorna äro hans hjord, som är spridd kring jordens vida fält, där de söka sin föda. Om ingen håller dem tillsamman, huru skulle de kunna älska hvarandra, huru skulle de kunna hjälpa hvarandra? Jesus säger till dem: I ären bröder och systrar, efter alla äro Adams och Evas barn. Alla tjänen i den store Herren Gud, som skapat eder och uppehåller eder och gifver eder allt hvad T behöfven för kropp och själ. Hvarför skolen I afundas och hata och förtrycka hvarandra? Hvarför skolen I ej hellre bistå hvarandra och tjäna hvarandra i kärlek? Si,

säger Jesus, här är jag, Guds Son, som älskar eder och kommit för att frälsa eder från synd och allt ondt. Jag vill vara eder herde, jag skall förena eder alla i mitt namn, i min kärlek. Jag känner ju eder alla, och alla de mina känna mig. Går någon af eder vilse, så uppsöker jag honom; är någon i nöd, så hjälper och tröstar jag honom; kommer eder fiende, si, så flyr icke jag; — jag försvarar eder, jag gifver mitt lif för eder, och ingen skall rycka eder bort ur min hand.

Så talar den gode herden. Och för att judarne ej skulle tro, att han var skickad endast till dem, tillade Jesus: jag har många, många andra, som icke höra till detta folket; jag vill församla dem alla, och de skola vara som ett folk, mitt folk, Kristi folk, öfver hela jorden.

Den gode herden kommer också till oss. Han frågar oss: vill du tillhöra mig? Du, som är liten, du, som är svag och ej kan försvara dig själf mot det onda i v¾rlden, fattiga lamm, vill du komma till mig? Jag är starkare än alla starka på jorden; mig kan ingen fiende öfvervinna; vill du komma till mig?

Och då sv^ra vi: ja, käre Herre Jesus, till dig vilja vi gärna komma. Till dig komma vi, när vi gå vilse i syndiga tankar, i onda begär, i elaka uppsåt, i osanning, i afund, i vrede, i olydnad. Till dig vilja vi komma, när vi ej veta någon annan, som kan hjälpa oss och försvara oss. Du kan och du vill. Du är allas vår käre, gode herde, och när vi ha dig, skall intet, intet fattas oss mer. Amen.

Tredje söndagen efter Påsk.

(3:dje årg. Joh. 14: 1—12.)

30. I min Faders hus äro många boningar.

clesus sade till sina lärjungar och säger ännu till oss alla: våren icke bedröfvade! Tron I på Gud, så tron på mig! Jag går bort, och en liten tid är jag borta, men jag kommer tillbaka. Jag går till min Fader och eder Fader i himmelen; jag skall bereda rum för eder. I min Faders hus äro många boningar.

Detta sade Jesus sista kvällen, när han vandrade med sina lärjungar från nattvarden i Jerusalem till Getsemane vid Oljoberget. Det var natt då, och stjärnorna lyste klara på himmelen. Stjärnorna hade bebådat vår Frälsares födelse; nu sågo de ned på hans vandring till döden. Då höjde Jesus sina ögon mot himmelen, utsträckte sin hand mot stjärnorna och sade: i min Faders hus äro många boningar!

När du står en kväll under stjärnhimmelen och ser de tusen, tusen strålande ljus, som Herren Gud har tändt i oändliga höjder för att bevittna

hans allmakt, då skall du minnas dessa orden: i vår Faders hus äro många boningar. Du vet från skolan, att alla himmelens stjärnor äro stora rullande klot i världsrymden, och de synas så små, för att de äro så långt borta, ja, så långt, att från somliga stjärnor behöfver den snabba ljusstrålen tusen år för att hinna till oss. De flesta stjärnor äro stora solar, somliga mycket större än vår sol. Och bortom de stjärnor, som vi kunna se, upptäckas med stora kikare ständigt nya och åter nya stjärnor, så att där är ingen ände på Guds skapelse och Guds allmakt. Hvad där är på dessa aflägsna klot i världsrymden, kunna vi icke veta. Vi måste ju tro, att Herren Gud icke skapat dem utan

ändamål eller blott att med deras åsyn fägna oss, jordens fattiga barn. Vi måste tro, att hvarje stjärna är som en värld för sig, och många kanhända mycket skönare och fullkomligare, än vår jord. Si, så många äro vår himmelske Faders boningar redan i den synliga skapelsen!

Och ändock veta vi ej, om Guds änglar och de dödas själar bo på stjärnorna, ty Herren Gud har ännu många andra boningar, stora osynliga andevärldar utan omskifte af ljus och mörker. Där är ingen tid- och intet rum mer; där rör sig allt med tankens hastighet; den, som bor där, är strax där han tänker sig vara. Vi veta ej till hvilka af dessa boningar vår Frälsare gått för att bereda rum åt sina trogna; vi veta blott, att de äro otaligt många.

Thomas sade: Herre, vi veta ej hvart du går, och huru kunna vi veta vägen? Jesus sade till honom: jag år vägen, sanningen och lifvet; ingen kommer till Fadern, utan genom mig.

De visaste på jorden kunna i dessa ord finna något att tänka på för hela sitt lif, och likväl kan ett okunnigt barn förstå dem, om det älskar sin Frälsare. Vägen till Gud måste gå genom tron på Jesus, genom kärleken till honom och genom att efterfölja honom såsom vårt föredöme. Alla andra vägar, all kunskap, all vishet, all lycka och framgång leda bort från Gud, om de ej gå genom Jesus. Hans ord är den eviga sanningen; vårt lif måste vara som hans lif, om vi vilja komma till det eviga lifvet.

Filippus sade: Herre, låt oss se Gud! Jesus sade: så lång tid är jag hos eder, och du känner mig icke, Filippus! Den, som ser mig, ser Gud.

Där är något för dem, som blygas att vara barn. Filippus bad ju som en fyra års gosse. Den, som begär att få se Gud, han är ju okunnig som ett litet barn. Därför svarade Jesus såsom män svarar ett litet barn: när du ser mig, ser du Gud. Jesus var Guds Son och Människans Son, det var hans hemlighet.

Människorna göra så många onyttiga frågor. Jesus sade: »utan att I blifven som barn, kunnen I icke ingå i himmelriket». De, som tycka sig vara kloka här i världen, vilja icke vara som barn, de vilja vara visare än Gud och säga om Frälsarens tydliga ord: icke kan han mena så eller så. Lärjungarne voro som barn, de försökte icke vara klokare än sin mästare. Därför uppenbarades för dem Guds hemlighet, som var fördold för de själfkloka. Så skola också vi tro som barn på Guds ord; det är vägen genom Jesus till himmelriket. När Jesus säger till dig eller mig: jag är Guds Son,I MIN FADERS HUS ÄRO MÅNGA BONINGAR. 131

jag är vägen, följ mig! Jag är sanningen, tro mig! Jag är lifvet, lef i mig! då skola vi säga som Thomas sade med ett barns ödmjukhet: min Herre och min Gud! Och när Jesus säger till oss: tror du på mig, eller vill du gå bort från mig? då skola vi svara, som Petrus svarade: Herre, till hvem skola vi gå? Du hafver det eviga lifvets ord. Amen.

Fjärde söndagen efter Påsk.

(2:dra årg. Joh 17: 11—17.)

31. Skilsmässans bön.

wvangelium för i dag är åter en del af vår Frälsares trösterika ord till sina lärjungar, den sista, oförgätliga kvällen vid nattvardens instiftande. Det är en bön, när man skiljes från kära vänner. Så skall man bedja bort sorgen ur ett bedröfvadt hjärta. Jesus bad för sina lärjungar, och icke endast för dem, utan för alla, som tro på honom, från släkte till släkte i alla tider. Han kände, den aftonen, att han icke mer tillhörde denna världen. Han skulle ju, innan nästa dag gått till ände, vara i en helt annan värld hos sin Fader i himmelen; men hans lärjungar och hans trogna skulle ännu en tid bära jordelifvets sorger. Därför bad han, att Gud ville bevara dem, så att de beständigt skulle vara förenade i tro och kärlek. Fader, sade Jesus, när jag var med dem, bevarade jag dem i ditt namn, och af alla dem, som du gifvit mig, är ingen borttappad, utom det förlorade barnet, Judas Iskariot, på det att profetiorna

skulle uppfyllas.SKILSMÄSSANS BÖN.

133

Nu kommer jag till dig, Fader, för att mina trogna skola hafva min fullkomliga glädje, icke glädjen af en människas ord, utan glädjen af ditt uppenbarade ord, som jag gifvit dem. De skola lida förföljelse, efter deras hjärta icke hänger vid denna världen, utan tillhör, som jag, ditt himmelska rike. Icke beder jag dig, att du skall taga dem bort från världen, utan att du skall bevara dem för det onda. Helga dem i din sanning; ditt ord är sanning!

Ingen kan bedja så anderikt skönt, som Jesus bad; men vi skola bedja såsom han lärt oss. När en fader eller en moder går bort från sina barn, säga de: käre Herre Gud, så länge jag var med dem, har jag bevarat dem i ditt namn; härefter skall du bevara dem för allt ondt, att ingen af dem, som du gifvit mig, går förlorad! Och när barnen gå bort från sitt hem eller sitt land ut i den vida världen, säga de: käre Herre Gud, bevara mina föräldrar, mina syskon, vårt goda hem och vårt älskade fädernesland! Och när någon går bort från en god vän, som han håller mycket af, säger han: käre Herre Gud, bevara min vän, och låt oss ständigt vara förenade i kärlek och tro!

Det är så mycken skilsmässa här på jorden. Än gå vi bort från dem vi mest hålla af, och än gå de bort från oss. Då tänka vi gärna på, att vi åter skola få se hvarandra, och det gör afskedet mindre svårt. Men det är icke lyckligt, när vi skiljas utan en tyst bön i vårt hjärta — vår Frälsares bön. Vi veta ju aldrig visst, om vi mer skola se hvarandra på jorden. Men då få vi frid och en frimodig förtröstan, när vi lägga våra kära i Guds allsmäktiga, faderliga hand. Om vi äro »af134 FJÄRDE SÖNDAGEN EFTER PÅSK.

världen», som Jesus säger, så lita vi endast på denna världens makter, som så lätt kunna svika oss. En vagn kan stjälpa, ett skepp kan sjunka, ett bantåg kan urspåra; hvarför skola vi lita på på järn och trä? Och hvarför skola vi lita på kroppens krafter? Vår fot kan snäf va, vår arm kan brytas, våra ögon förblindas, våra öron bli döfva, vår friska hälsa bli sjuk af en vindfläkt. Och hvarför skola vi lita på vårt eller andras förstånd, vår klokhet, vår skicklighet? Vi veta ju huru vi gång efter gång missräknat oss, dummat oss, låtit bedraga oss; eller finns någon, som aldrig har misstagit sig? Se, detta allt och därtill det världsliga, själf kloka, fåfängliga hjärtat är det, som Jesus kallar att vara »af världen», och den, som förlitar sig därpå, är aldrig trygg. Men den, som förlitar sig på allsmäktig Guds kraft och lägger sig själf och allt hvad han har kärt i Guds barmhärtiga hand, den behöfver aldrig frukta och aldrig sörja. Ty äfven om vi aldrig mera i detta lifvet skuile få återse en kär vän, så veta vi alldeles visst, att vi skola återse hvarandra hos Gud, i det lyckliga land, där vi aldrig skiljas mer.

Förstår du nu hvarför Jesus bad, att hans trogna skulle få den fullkomliga glädjen? Det finns ingen annan fullkomlig glädje än glädjen i Gud.

Det fanns fordom och finnes ännu många, som afsöndra sig från världen för att i ensliga kloster få lefva allena med Gud. Men vår Frälsare bad icke, att Gud skulle taga hans trogna bort från världen. De skulle i världen utbreda hans rike och självfva mogna för evigt lif. Så skola icke hellerSKILSMÄSSANS BÖN. 135

vi draga oss undan från människorna, utan tjäna Guds rike på den plats, där Gud ställt oss.

Det finns också olyckliga, som bedja att Gud måtte taga dem bort från ett eländigt lif. Beder någon så af längtan till Gud, är det ju ingen syndig bön, fastän Gud vet bättre än vi huru länge vi behöfva pröfvas på jorden. Men beder någon af otålighet så, är det synd. Och än större synd är det, om någon själf förkortar sitt lif, ty han har gjort uppror mot allsmäktig Guds vilja, som ensam råder öfver lifvet och döden. Du, som hvar morgon och hvar afton beder i Jesu namn, älskar du Jesus, tror du på honom, så vet du också, att han beder för dig. Han beder, att Gud skall bevara dig för allt ondt till kropp och själ. Han beder, att du skall få den fullkomliga glädjen, som är att vara Guds älskade barn, alltid göra Guds vilja, aldrig frukta för något annat i världen än att göra din Gud emot. Ja, var lycklig och glad, var frimodig och trygg, hvar du i världen går! Den store konungen, allsmäktig Guds Son, nådens och fridens Herre, beder för dig. Amen.

^ 13(5

Femte söndagen efter Påsk.

(3:dje årg. Luk. 11: 1—13.)

32. Fader vår.

Jesus hade bedt afskedsbönen tillsamman med sina lärjungar. Vi bedja ju äfven tillsamman i kyrkan eller hemma med våra egna. Den gemensamma bönen får en förunderlig kraft af många själars förenade rop till Gud. Det är som med psalmen i kyrkan. En röst kan vara svag och höres ej långt, men när mångas röster förenas, uppstiger sången mäktig mot höjden, och den svagaste känner sig liksom buren af allas förenade kraft.

Ändock läsa vi, att Jesus ofta bad ensam och tillrådde andra att göra det. I Math. 6: 6 säger han: när du beder, så gå in i din kammare, stäng dörren, bed din Fader i det fördolda, och din Fader, som ser i det fördolda, skall vedergälla dig det uppenbarligen. — Jesus känner oss. Han vet, att våra tankar blifva ofta förströdda i andras närvaro och kunna ej samla sig helt kring Gud. Han vet huru blyga vi äro att öppna för andra vårt

hjärtas innersta. Vi störas af ovissheten hvad andra möjligen kunna tänka om våra böner. Själf bad Jesus ofta i ensamhet för att då^ej vara på jorden, utan hemma hos Gud.

När han så en gång kom från sin ensamma bön, sade en af lärjungarne: Herre, lär oss bedja! Och då lärde Jesus dem den bön, som allt sedan har stigit till himmelen från många millioner människors läppar och skall fortfara så till tidernas ände, nämligen Fader vår, som vi kalla Herrens bön, efter vi bedja den med hans egna ord.

I hela världen finns ingen bön, som säger oss så mycket i så korta ord. Herrens bön börjar med att föra oss till Gud såsom barn till sin äl-v skade fader. Därför säga vi: Fader vår, som är i himmelen, och uppkalla bönen efter dess första ord. Fader vår består af två delar: den första till Guds ära i tre böner och den andra i fyra böner om allt hvad en människa behöfver till kropp och själ. Icke behöfver den helige allsmäktige Herren Gud vår bön för sin ära; det är vi, som behöfva den. När vi bedja: helgadt varde ditt namn, mena vi därmed: i oss och i världen. När vi bedja: till-komme ditt rike, mena vi på samma sätt: i oss och i världen. Och åter när vi bedja: ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden, utsäga vi i de sista orden samma bön, som vi tyste menat förut, nämligen att Guds heliga vilja må ske i och genom oss alla, hans skapade verk. Alla tre bönefna om Guds lof, Guds rike, Guds vilja äro tillsamman vår trohetsed till Gud. Utan denna ed är all bön fåfäng. Utan denna ed äro vi icke Guds barn och hans rikes undersåtar. Utan Guds lof sjunka vi

bort i vårt eget intet. Utan Guds rike tillhöra vi syndens, dödens och förtäppelsens rike. Utan Guds vilja äro vi de fridlösaste och vanmäktigaste af alla skapade varelser, efter ju själfva stenen, växten och djuret lyda Guds vilja och vi allena ej skulle göra det.

Sedan följa bönerna för vårt jordiska lif. När vi bedja, att Gud ville gifva oss i dag vårt dagliga bröd, innefattar detta en bön om allt hvad vi här behöfva: mat och dryck, hem och kläder, människor som älska oss och som vi älska tillbaka, uppfostran, kunskaper, nyttigt arbete, mänsklig lycka. Om detta allt skola vi bedja hvar dág, enligt Herrens bud, icke oroa oss för framtiden, emedan hvar dag har sin omsorg. Och när vi, som så ofta fela, bedja, att Gud ville förlåta oss våra skulder, har Jesus lärt oss att tillägga: såsom ock vi förlåta dem, som äro öss skyldiga, dem, som felat mot oss. Detta är kärlekens stora bud och en af Guds rikes grundvalar. Huru kunna vi begära förlåtelse för våra fel, om vi själfva ej vilja förlåta andra?

Men vi vilja ej fela, ej synda mot Gud eller människor, och därför bedja vi: inled oss icke i frestelse! Hvarje lockelse och hvarje tillfälle till synd är en frestelse. Gud inleder oss icke i frestelse, men Gud har gifvit oss fri vilja för att pröfva vår ståndaktighet. Därför bedja vi Gud afvända de frestelser, som i vår svaghet kunna blifva oss öfvermäktiga. Och slutligen bedja vi Gud att frälsa oss från ondo, det är från allt ondt till kropp och själ.

Dessa fyra böner hänga tillsamman, såsom de tre första. Vi bedja Gud gifva oss dagligt bröd

för det närvarande, förlåtelse för det förflutna och bevara oss för fall i det tillkommande, till dess att han i det eviga lifvet förlossar oss från allt ondt.

En bön kan ju vara kortare eller längre, blott den går ur ett brinnande hjärta. Gud hörde äfven publikanens korta bön, när han bad: Herre, förbarma dig öfver mig syndare! Men märk huru kort Herren förestafvat oss bönernas bön! I Math. 6:te kap. lär han oss, att vi icke skola vara mångordiga i våra böner, såsom hedningarna, hvilka tro att deras gudar höra bättre de långa bönerna. Många kristna nöja sig icke med ett Fader vår, utan pladdra samma bön om och om igen som en utanläxa, och ju mera de pladdra, desto mindre tänka de på hvad de bedja. Detta, mitt barn, skall du aldrig göra: det är en fåfäng bön och ovärdig en kristen. Du skall icke ens lägga någon vikt på att alltid begagna samma ord, endast du beder i samma mening som Frälsarens bön. Om någon börjar bönen med Vår Fader, hvilket är mera efter nutidens språk, så skall du icke tro, att Gud hellre vill kallas Fader vår. Därom säger Guds ord, att bokstafven dödar, men anden gör lefvande. Du skall icke komma till din Gud som till en främmande hög herre med sirliga bugningar och instuderade ord; du skall komma till honom som ett barn till sin gode fader, med allt hvad du har på ditt hjärta. Gud hör ingen bön, som icke bedes af hjärtat med ett barns frimodighet.

Du vår käre Herre och Frälsare, vi täcke dig för att du gifvit oss denna din anderika bön, som ett barn kan förstå och den visaste bland människor icke öfverträffa! Vi bedje dig, att du ville,

genom din helige Ande, göra denna din bön rätt lefvande i oss, hvar gång vi bedja den. Och såsom hvarje rätt bön börjar och slutar med Guds lof, vilja också vi sluta denna din bön med det lof, som du tillagt (Math. 6: 13) till vår Fader i himmelen: ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet Amen.

Kristi Himmelsfärdsdag.

(3:dje årg. Luk. 24: 50—53.)

33. Från svaghet till kraft.

Sedan Jesus i fyrtio dagar efter sin uppståndelse uppenbarat sig för sina lärjungar, förde han dem ut till Betania, välsignade dem och blef i deras åsyn upptagen till himmelen i en ljus sky. När då lärjungarne sågo honom försvinna i skyn, stodo två änglar i hvita kläder bredvid dem och sade: I galileiske män, hvi stån I och sen upp mot himmelen? Denne Jesus, som nu är upptagen från eder, han skall återkomma så, som I nu hafven sett honom uppfara till himmelen. Då böjde lärjungarne sina knän, tillbådo Herren och återvände med stor glädje till Jerusalem för att inför allt folk vittna om Guds makt i Jesus öfver synden och döden.

Många målare hafva afbildat himmelsfärden, såsom de afbildat korsfästelsen och uppståndelsen efter evangeliernas beskrifning. Men ingen bild kan återgifva den syn, som Johannes beskrifver med orden: »vi sågo hans härlighet som ende

Sonens härlighet af Fadern, full med nåd och sanning.»

Vår Frälsares himmelsfärd var endast slutet af hans uppståndelse. Här i förgängelsens värld kunde ju lifvets Herre ej länge kvarstanna. Han kom i den mörka julnatten från Guds osynliga rike och vände nu tillbaka till detta eviga ljus, från hvilket han utgått. Det var en nåd, att hans vänner på jorden fingo med sina jordiska ögon se hans bortgång. De behöfde icke mera fråga hvart han försvunnit eller säga, som de sade förr i sin ängsliga ovisshet: Herre, vi veta ej hvart du går! De visste det nu; därför gingo de med så stor glädje tillbaka till Jerusalem. De

visste icke blott att deras älskade Herre och Mästare nu var borttagen från allt jordens lidande, ty detta veta vi ju om alla, som saligt dö; de visste, att hädanefter skulle Jesus, såsom vi säga i trosbekännelsen, sitta på Guds högra hand, dädan igenkommande till att döma lefvande och döda. Att sitta på Guds högra hand är ett bildlikt talesätt och betyder att vara den, åt hvilken Gud har. anförtrott sin dömande makt, såsom när en konung ställer vid sin högra sida den, åt hvilken han anförtrott makten i riket. Det betyder, att allt skall vara Herren Jesus underlagdt, att han, som bibeln säger, »skall underlägga sig sina fiender till en fotapall» och att alla knän i himmelen och på jorden och under jorden skola böjas i Jesu namn, Gud Fader till ära. När en gång Jesus i yttersta domen fullbordat sitt verk, då, säger Guds ord, skall ock Sonen återlämna åt Fadern sin makt och gå tillbaka i Faderns sköte, därifrån han utgått. Då skall detFRÅN SVAGHET TILL KRAFT.

icke mera vara Fader, Son och Ande, då skall allt vara Gud.

Om lärjungarne med så stor glädje sågo Jesus uppfara till himmelen, huru glada måste icke änglarna ha varit att där få mottaga honom, hvars nedstigande till jorden de bebådat om julnatten! Och var julnatten en glädjenatt, som sedan efterföljdes af långfredagens sorg, så kom med vår Frälsares himmelsfärd den fullkomliga glädjen till alla Guds barn. Nu veta de, att deras käre Herre och Frälsare icke mera är den fattige, oskyldigt dödade, blodigt misshandlade Jesus i sin tjänareskepnad på jorden: nu är han den evige konungen öfver himmel och jord, allsmäktig Guds Son i makt och härlighet. De veta, att han älskar dem och beder för dem: hvarför skulle de sörja? Han förmår allt: hvarför skulle de frukta? Han är alla dagar när dem, som tro på hans namn: hvarför skulle de känna sig öfvergifna? När alla andra stöd svikta, då står Jesus i himmelen kvar som vårt orubbliga fäste. När allt förvandlas, dör bort och förgås, då står lifvets Herre lefvande kvar, densamme Jesus i går och i dag och i evighet.

Änglarna sade: han skall återkomma från himmelen, såsom han uppfarit till himmelen. Därom säger Jesus själf i Math. 24:de kapitel, att Människans Son skall komma i himmelens sky med stor makt och härlighet. Men den dagen och stunden vet ingen, icke ens änglarna, utan allenast Gud Fader i himmelen. Och då tillstundar tidernas ände, hvarom vi få läsa mera i domsöndagens evangelium.

Minns du det lilla fattiga barnet i Betlehems144

krubba om julnatten? Det fanns intet fattigare och svagare barn på hela jorden, och se, af detta barn har uppvuxit den starkaste bland de starke och den rikaste bland de rike! Det fanns ingen mera föraktad, mera försmädad, mera usel för människors ögon, än Jesus på korset, och af honom har blifvit den evige konungen öfver himmel och jord! Se, detta är Guds vägar, icke människors vägar! Förakta aldrig det ringa, det fattiga på jorden; du ser hvad Gud kan göra däraf! Människors verk börja så ofta stort och sluta i vanmakt. Guds verk börja i svaghet och tystnad, men tillväxa i kraft och mogna i härlighet. Världshistorien, som har så mycket att berätta om kejsar Augustus, kejsar Tiberius och deras tider, visste ingenting om vår Frälsares födelse och skulle ha glömt att omtala hans död, om ej hans kors blifvit en stormakt på jorden. Men se, nu står han i historiens medelpunkt, och om dess tideräkning säger man: detta har skett före Kristus, och detta har skett efter Kristus. När du ser de ytterste blifva de främste och de främste blifva de ytterste, böj dig då för Guds allmakt, Guds vishet och Guds förbarmande nåd! Amen.

Sjette söndagen efter Påsk.

(l:sta årg. Joh. 15: 26, 27. — 16: 1—4.)

34. Guds treenighet.

Få denna söndag näst före pingst lofvar Jesus att sända Guds Helige Ande till sina lärjungar, när han själf gått från dem. Vi bekänna här i tiden en treenig Gud: Fadern, Sonen och den Helige Ande. Och på samma gång bekänna vi, att Gud icke är tre, utan en. Detta är svårt att förstå, och därför skola vi först minnas att vara ödmjuka. Vi skola icke inbilla oss, att vi med vårt förnuft, som dömer efter hvad vi erfara här på jorden, kunna förstå så höga andeliga ting, som den evige Herren Gud. Vi, som lefva i tiden, kunna ju icke ens förstå hvad evighet är, — en tid utan början och utan slut, — och likväl tro vi på evigt lif. Vi, som röra oss i ett begränsadt rum här på jorden, kunna icke förstå hvad det är att vara allestädes närvarande, och likväl tro vi, att Gud är allestädes närvarande. Huru skulle vi då förstå Guds treenighet?

Därför, när vi försöka tänka oss andliga ting,

så förlikna vi dem med det, som vi se på jorden. Och så tala vi om Gud Fader, Guds Son ochtien Helige Ande. Detta är ju endast ofullkomliga liknelser; icke passa de in på det öfver allting stora och upphöjda väsen, som vi kalla Gud. Men vi finna ej någon bättre liknelse; vi säga: Fadern är Guds allmakt och Guds helighet, Sonen är Guds förbarmande kärlek, den Helige Ande är Guds outgrundliga vishet. Då klarnar redan ett litet hörn af den stora hemligheten. Men det finns ännu ett tredje och närmare sätt att föreställa oss Guds treenighet.

Vi tala om kropp och själ, men en människa, som du och jag och vi alla, är ett treenigt väsende. Hon lefver med sin kropp i den yttre världen, hon har en själ, som ser och hör och känner och uppfattar jordiska ting med sitt förstånd; men hon har också en ande, som kan tillbedja Gud och uppfatta andliga ting. Djuret har kropp och själ, men icke ande: därför kan djuret ej tala, och därför kan det ej lyfta sin tanke till Gud. Människan är skapad efter Guds afbild, därför är hon skapad i tre väsen, som ej kunna åtskiljas förrän i döden och här i lifvet alla tillsamman äro ett. Också detta är ju en ofullkomlig liknelse, efter ju människan står så långt under Gud. Men de, som icke förstå Guds treenighet, skola minnas, att de bära samma treenighet inom sig själfva.

Jesus kallar Guds Helige Ande Hugsvalaren, den, som tröstar oss i alla våra sorger och upprätthåller vårt mod under alla pröfningar. Jesus kallar honom äfven sanningens ande, som skall vittna om Jesus. Alla goda och alla visa män-

niskor söka sanningen, men de finna den här på jorden endast delvis, de finna den aldrig af egen kraft så hel och fullkomlig, att där ej skulle finnas någon brist. Människors sanning är sådan, att det, som i går var vishet, är dårskap i morgon. När Jesus och hans apostlar begynte predika om Guds rike, ansågo de lärdaste på den tiden detta vara en dårskap; men Guds Ande förvandlade denna dårskap till vishet. Guds sanning liknar människors sanningar däri, att den kan antaga olika former, tillväxa i klarhet och bättre förstås, men Guds sanning kan icke, som människors sanningar, förvandlas till dårskap. När ett barn beder sitt Fader vår, kan det ju bedja en utanläxa, det vill säga en mänsklig sanning, och då flyger bönen ur minnet nästa minut, så att icke ett spår finns kvar. Men när Guds Ande kommer och beder med barnet, då har Guds sanning kommit i bönen, och då blir bönen ett lefvande frö, som tillväxer och bär frukt i barnets själ.

Guds sanning kan aldrig dö, emedan dess lifskälla, Sanningens Ande, aldrig upphör att strömma. Guds Helige Ande går genom världen i alla tider allt från begynnelsen, då vi läsa, att Anden sväfvade öfver vattnet på skapelsens första morgon, innan människan ännu fanns till. Guds Ande talade till de första människorna, till Gamla Testamentets profeter och gick med Jesus och hans apostlar ut att nyföda världen. Beständigt ha onda människor sökt att utplåna Andens verk och uppställa sin sanning i stället för Guds. Huru ha de icke förföljt och fängslat och dödat sanningens vittnen, såsom Jesus förutsäger i denna dagens

evangelium! Och det har varit så mörka tider, att allt Guds ljus tycktes ha slocknat, men dock har Guds Ande lefvat kvar som en tändande gnista och åter uppflammat i nya vittnen, såsom när Martin Luther framträdde i villfarelsens tider. Det hjälper icke att försöka strida emot Guds Helige Ande: han brinner icke i elden, han

drunknar icke i vattnet; intet stål biter på honom, ingen list kan kan skaffa honom bort ur världen. Men väl han fly från dig och mig, om vi stå honom emot, och lämna oss hjälplösa till de onda andarnas byte. Och då upplefver han åter i andra, som äro värdigare än vi att mottaga honom.

Guds Ande är, som Gud själf, öfverallt, där han finner ett öppet, troende människohjärta. Minns, att allt verkligt godt och rätt och sant och skönt, som du möter i världen, är en gåfva af Guds Ande! Vi må vara än så kloka, än så skickliga, än så flitiga, aldrig kunna vi uträtta något varaktigt godt, om icke Guds Ande är med oss i våra verk. Det vi gjort af oss själfva är aldrig detsamma, som det vi fått för intet af Gud. Så svaga äro vi, och så mäktig är Gud. Låt oss i dag och alla dagar gifva vår Gud äran genom hans Helige Ande. Såsom vi läsa hans ord i Es. 48: 17: Jag är Herren din Gud, som lärer dig hvad nyttigt är och leder dig på den väg, som du gå skall. Amen.

Pingstdagen.

(l:sta årg. Joh. 14: 23—31.)

35. Guds Andes gåfvor.

r ingst var judarnes skördefest. De kristne fira pingsthögtiden femtio dagar efter påsk, till åminnelse däraf, att Guds Helige Ande då blef utgjuten öfver apostlarne och den första kristna församlingen.

Jesus hade lofvat sända hugsvalaren, den Helige Ande, till sina lärjungar, när han själf gått bort från dem, och i Apostlagärningarnas 2:dra kap. läsa vi hur detta löfte blef uppfylldt.

På aftonen af judarnes pingstdag voro apostlarne och lärjungarne församlade till ett antal af 120. . Då blef ett dån af himmelen, såsom af en mycket stark storm, och uppfyllde hela huset, där de sutto. Där syntes såsom sönderdelade tungor af eld sänka sig ned öfver de närvarandes hufvuden. Alla blefvo uppfyllda af Guds Helige Ande och begynte tala främmande språk. I Jerusalem voro då gudfruktige främlingar från Egypten, Arabien, Grekland, Rom och flera länder i Asien.

Dessa främlingar kommo för att se hvad det sällsamma dånet i luften betydde och hörde nu, till sin stora förundran, de okunniga männen från Galileen tala till hvar och en af dem på hans eget modersmål.

Språket är Guds första gåfva till ett litet barn, och de främmande språken voro första gåfvan till den första lilla kristna församlingen. Detta förebådade strax en världsreligion för alla folk. Mose lag var endast för judarne; greker och romare anságo alla andra folk för barbarer. Kristendomen skulle utgå till hela världen, och Guds Ande gaf lärjungarne språken, för att de skulle kunna tala till alla. Nu är bibeln öfversatt till 250 olika språk. Igenkänner du däri Guds Andes gåfvor? Hans underverk fortfara ån i dag. Gud talar alla språk och förstår alla böner.

Och de främmande språken voro icke hans enda gåfvor. Jesus hade ju sagt till sina lärjungar: den Helige Ande skall lära eder allting och påminna eder om allt det jag sagt eder. Desse förre fattige fiskare, som aldrig gått i en skola och aldrig förr vågat öppna sin mun bland den tidens lärde, de fingo nu en förunderlig frimodighet att förkunna den korsfäste Jesus för konungar, furstar och allt folk. Och huru underbart blefvo icke de själfva förändrade! De hade varit afundsjuke och ärelystne: nu voro de ödmjuke, självförsakande och uppfyllde af brinnande kärlek till alla människor. De hade varit fege och lättskrämde, de hade ju öfvergifvit sin älskade Mästare i hans yttersta nöd: nu ville de med glädje gifva sitt lif för honom. De hade varit otålige, häftige, trätolystne: nu voro

de tålige, saktmodige, fridsamme; man kände icke igen dem.

Se, så kan Guds Ande alldeles förändra en människas innersta! Det är sagdt om honom, att han böjer människors hjärtan som vattubäckar. Vill du se prof därpå i vår tid, så gå till räddningsanstalterna för varnartiga barn eller för lastbara kvinnor; gå till fängelserna och fråga de olyckliga brottslingar, som där släpa tunga järnkedjor efter sig! Fråga dem hvad de varit förut och hvad de nu äro! Ja, du skall kanske bland dem finna en och annan förhärdad, som hårdnackadt står Guds ande emot, men många, många skola svara dig: jag var den uslaste, eländigaste och mest förtappade bland människor, jag var det förvissnade strå, på hvilket alla trampade och spottade, men Jesus kom till mig, hans Helige Ande fick makt öfver mig, och se, jag kan åter lofva min Gud; hans nåd har upprättat mig, jag kan vittna därom med hela mitt nya lif!

Så förunderliga äro Guds Andes gåfvor. Allt godt, allt stort, allt nyttigt i världen, som vi kunna uträtta, det är icke af oss, vi ha fått det till skänks af den Helige Ande. Paulus uppräknar hans gåfvor i 1 Kor. 12:7—11. Och gåfvorna äro mångahanda, men Gud är en. All tro, all tröst, all frid, all sann glädje och alla goda egenskaper komma från honom. Och gåfvorna komma ju icke lika till alla, och icke i samma mått, men de komma till alla, som ej med sitt syndiga hjärta stå Guds Ande emot. Det finns ingen så enfaldig eller så vanlottad, att han ej skulle ha fått någon gåfva. Jag har känt barn, om hvilka deras föräldrar sagt:

stackars kräk, de äro så dumma, att de aldrig kunna lära sig något. Sedan har det händt, att dessa samma barn råkat hitta sitt rätta arbete just efter deras anlag, och då ha de häruti blifvit skickligare än många andra, som ansetts bättre begåfvade.

Jesus säger, att den största af alla synder är synd mot Guds Helige Ande; att en gång ha varit Guds vän och sedan med vett och vilja ha blifvit Guds ovän. För en så stor synd bevara oss, milde Herre Gud! Och därför skola vi bedja med psalmens ord:

Kom, Helge Ande, till mig in, Upplys min själ, upptänd mitt sinn', Att jag i dig må blifva! Låt lysa lifvets ljus för mig, Och för mig på din rätta stig! Dig vill jag helt mig gifva. Amen.

Andra dag Pingst.

(l:staårg. Joh. 3: 16—21.)

36. Den högsta kärleken.

jVästa söndag få vi läsa om Nikodemus, som kom till Jesus om natten. Det evangelium vi nu läst är en del af Herrens ord till Nikodemus.

Apostelen Johannes har sagt: Gud är kärleken. Och Paulus har sagt: kärleken söker icke sitt. Därför är Guds kärlek icke som människors kärlek. — Människors kärlek kan vara trofast eller vankelmodig, tålig eller otålig, brinnande varm eller lugnt tillgifven, men alltid är där något, som söker sitt (1 Kor. 13: 5). Den renaste kärlek på jorden och den, som mest närmar sig till Guds kärlek, är en moders kärlek till sina barn. För dem hon älskar kan hon uppoffra allt. Men äfven i denna, den högsta kärlek^ som vi kunna tänka oss, ingår en mänsklig tillsats af det, som apostelen kallar att »söka sitt». Huru gladt en moder än vill försaka allt för sitt älskade barn, så begär hon i djupet af sitt hjärta något tillbaka, nämligen barnets kärlek. .Kanske vet hon det icke själf, kanske är hon be-

redd att uppoffra allt, äfven om hennes barn är otacksamt och icke älskar henne tillbaka, men hon lider däraf, hon gråter då hemliga tårar, som endast Gud ser. Mitt barn, var aldrig otacksam mot någon, som älskar dig eller gör dig godt, ty en otacksam människa är den tyngsta börda, som jorden bär. Men framför alla andra, var aldrig otacksam mot din fader och moder!

Guds kärlek till oss och till alla hans skapade varelser är den högsta kärleken, ty Guds kärlek begär intet tillbaka,

icke ens vår genkärlek. Visst vill ju Gud, att vi skola älska honom öfver allting, såsom vi läsa i första budet; men det vill han för vår skull, icke för sin skull. Att älska Gud, det är ju som att utsträcka våra armar från jorden mot himmelen, och huru skola vi komma till Gud utan att älska honom? Visst gläder vår kärlek Guds fadershjärta, visst bedröfvar honom vår otack, men det är åter för vår skull och icke för hans. Huru kunna vi tro, att den store Herren Gud, alltings Herre och Skapare, behöfver vår fattiga kärlek? Alla hans skapade verk och tusen sinom tusen änglar lofva hans heliga namn; huru kunna vi tro, att han behöfver vår tack? Gud har ju älskat oss, innan vi ännu voro till; han har älskat oss, medan vi ännu ej kände honom, ja, medan vi voro hans ovänner i synden, och han förbarmar sig än i dag öfver alla syndare. Icke behöfver Gud oss, hans fattiga barn; det är vi som behöfva honom.

Vi kalla Gud vår Fader, som är i himmelen. Jesus tager åter en liknelse från människolifvet och säger till Nikodemus: så älskade Gud världen,.

att han utgaf sin ende Son, på det att hvar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få evin-nerligt lif Lägg dessa orden på minnet, ty de innehålla Guds kärlek och vår salighet. Det kan ju icke på jorden finnas en högre kärlek, än att en fader bortgifver sin ende son för att göra olyckliga människor lyckliga. Det är som att gifva bort ett stycke af sitt eget blödande hjärta. Detta har Gud gjort af kärlek till oss, och vi skulle icke förstå det, om ej Jesus sagt det uti en liknelse från vårt eget mänskliga lif. Gud har utgifvit sin Son till alla människors frälsning från den eviga döden, men icke alla vilja emottaga en så stor nåd. Ty Gud har också gifvit människan en fri vilja. Hvarför skulle Gud truga sina gåfvor på någon, som icke vill? Vilja vi icke förgås, vilja vi mottaga den största af alla gåfvor, evig salighet, evigt lif, då måste vi tro på Jesus Kristus, Guds Son, vår Frälsare.

Detta förklarar Jesus sedan tydligare. Han är ju icke sänd till världen för att döma oss syndare, utan för att göra oss saliga. Den, som icke tror på Guds Son, han är redan dömd genom sin otro. Om människorna vore blindfödda och aldrig sett Guds ljusa dag, så skulle de ej förstå att skilja mellan mörker och ljus. Men nu se de ljuset och förstå skillnaden. Om de då mera älska mörkret än ljuset, så är det deras egen skuld, när de falla i mörkret och skada sig. Därför säger Jesus: de äro redan dömda. De äro dömda, säger han, därför att de ej hafva trott på mig, som är världens ljus.

Den, som gör något illa, han gör det helst så, att ingen ser det. Därför säger Jesus, att onda människor hata ljuset, efter de ju blifva straffade,-

om någon ser dem. Men den, som gör sanningen, det rätta, det goda, han fruktar ej dagens ljus. Hvem som helst, Gud eller människor, må gärna se hvad han gör; han har ingenting att dölja.

Om du någonsin gör något illa och gör det i hemlighet, så att andra ej skola se det, kom då ihåg, att du är en ibland dem, som hata ljuset och älska mörkret, och om dem har Jesus sagt, att de äro redan dömda till det eviga mörkret. Guds ord talar om ljusets barn och mörkrets barn. Mörkret är ju alltid någonting ovisst och farligt: vi veta i mörkret ej hvart vi gå och hvar vi kunna falla. Och i ögonens mörker kunna vi ju gå med varsamma steg och Gud i vårt samvete, men för själarnas mörker bevara oss, milde Herre Gud! Alla goda människor älska det sköna, det kära ljuset, ögonens ljus, sanningens ljus, himmelens ljus, som Gud har gifvit att leda vår väg och låta oss trygga gå på de villande stigar. Jesus, vår Frälsare, världens stora ljus, upplys våra vägar, led oss till dig, från klarhet till klarhet; låt oss vara dina i tiden och evigheten! Amen.

Trefaldighetssöndagen.

(lista årg. Joh. 3: 1—15.)

37. Den nya födelsen.

j\f årets tre stora högtider har julen blifvit kallad vår himmelske Faders högtid, emedan Gud då af förbarmande kärlek sände sin Son till jorden. Påsken är Guds Sons högtid, för att Jesus då dog för oss och uppstod ur grafven. Pingsten är den Helige Andes högtid, emedan Guds Ande då blef utgjuten öfver den första kristna församlingen. Och alla dessa högtiders åminnelse fira vi på trefaldighetssöndagen, när Jesus lär oss, att den trefaldige (treenige) Herren Gud låter oss födas på nytt i den nya människan.

Bland fariséerna, som hatade Jesus, funnos några, som i hemlighet ansågo honom för en stor profet, men icke vågade öppet bekänna sin tro. En af desse var Nikodemus. Han kom till Jesus för att fråga om Guds rike, men han kom om natten, för att ingen skulle se honom.

Jesus såg i hans hjärta, att han ville tro, och svarade: utan att du blir född på nytt, kan du ickè se Guds rike.

Detta var ju ett underligt svar till en gammal lärd man, och Nikodemus förstod det icke. Huru kan en gammal människa födas på nytt?

Jesus förklarade sitt svar tydligare. Det är icke din kropp, det är din själ, som skall födas på nytt genom Guds Ande. Det, som är födt af jordens stoft, det är jordens stoft, men det, som är födt af Anden, är ande. Guds ande går genom världen som himmelens vindar: du hör dem susa och du känner dem blåsa, men du vet icke hvarifrån de komma och hvart de gå. Så kommer Guds Ande och omskapar allt, och då födes den nya människan.

Ännu förstod icke Nikodemus; det är så svårt för den naturliga människan att förstå andeliga ting. När han en gång frågade: huru kan detta ske? då ville Jesus visa honom hans okunnighet. Är du en mästare i Israel och vet icke, att Guds ord är uppfylldt af profetior om den nya födelsen? Moses säger, att Gud skall alldeles förvandla (omskära) ditt hjärta. David beder i 51:sta psalmen: skapa i mig, o Gud, ett rent hjärta, och gif mig en ny, viss anda! Gud säger genom Hesekiel: jag skall gifva dem en ny ande och taga bort deras stenhjärta. Se, så litet vet du med all din lärdom. Jag vittnar om hvad jag sett, och likväl tron I mig icke.

Vi veta icke, om Nikodemus då ännu förstod Herrens ord om den nya födelsen. Men vi veta af Joh. 19:de kap., att han blef en af Jesu lärjungar och sedan öppet bekände sin tro. Det var Nikodemus, som jämte Josef af Arimathia nedtog Jesus från korset och hämtade icke mindre än 42 kilogram myrha och aloe för att begrafva den älskade döde i välluktande kryddor.

För hela den kristna kyrkan blef vår Frälsares ord om den nya födelsen och den nya människan en stor och trösterik lära, ty huru kunna vi med våra synder komma till Guds himmelska rike, där ingen synd mera finnes, om icke Gud gör oss alldeles nya? Paulus säger (2 Kor. 5: 17): om någon är i Kristus, så är han en ny skapelse; det gamla är förgånget, och allt är nytt vordet. Petrus säger (2 Petr. 1: 4), att vi därigenom blifva delaktiga af gudomlig natur. Och Johannes säger (1 Joh. 5: 1), att hvar och en, som tror på Jesus, är född af Gud.

Ingen begär nu, att okunniga barn skola förstå hvad de lärde på jorden förgäfves sökt utgrunda. Gud är visare, än vi alla, stora och små. Om den nya födelsen skall du tänka ungefär så: Gud lät mig födas som ett litet barn med kropp och själ. Min kropp växte, min själ växte. Kroppen var svag och stundom sjuk: då frågade vi en läkare; Guds nåd gjorde mig stark och frisk. Min själ var också svag i sin vilja och stundom sjuk af onda böjelser. Då måste vi fråga den store Läkaren. Käre Herre Jesus, bad jag, du ser att jag är så svag och har så många fel: gör mig stark och god! Jesus sände mig sin Helige Ande, som tog bort allt ondt ur mitt hjärta. Då kände jag mig som en ny människa i Guds kärlek, och detta blef för mig den nya födelsen.

Människan är skapad till Guds afbild. Alla Guds skickelser, all Guds nåd i Kristus, all Guds Andes gång genom världen och tiderna ha ytterst det ändamål att förvandla den fallna, svaga och syndiga människan till en ny, stark och god människa, som i rättfärdighet och helighet är Gud, sin

förebild, värdig. Därför är den nya människan hela världshistoriens slutändamål. Om också ett barn ej förstår

mera däraf, än att det vill blifva Guds goda barn, så är redan detta nog för Gud, och han skall, i sin oändliga kärlek, gifva dig, svaga lilla grässtrå, kraft att blomstra i nåd för hans eviga rike. Amen.

Första söndagen efter Trefaldighet.

(lista krg. Luk. 16: 19—31.)

38. Rike mannen och Lazarus.

Jesus har sagt: ingen kan tjäna två herrar. Ingen kan på samma gång tjäna Gud och Mammon, Gud och penningen. Detta hörde de rika och giriga fariséerna, som brukade säga: Gud är de rikas vän; de fattiga har han glömt. Och de gjorde narr af Jesus, för att han predikade en så enfaldig lära. Hvem vill ej blifva rik? sade de. Hvem vill ej lefva godt och få allt hvad han vill? Den fattige rår själf för att han ej sörjt bättre för sig. Hvarför kunna vi ej på samma gång tjäna Gud och förtjäna mycket penningar? Vi ha råd, vi, att bygga stora kyrkor åt Gud; det kan ej en fattig stackare göra. Och vi gå ordentligt i kyrkan, betala prästen och bära Guds ord skrifvet på våra klädefållar. Äro icke vi gudfruktiga? Äro icke vi barmhärtiga? När vi gå på gatorna, skicka vi en framför oss, som ropar: kom nu hit, den som är fattig, här är en helig man, som icke behöfver spara på slanten! Allt folk ser huru goda vi äro, och ändå vill den

galne profeten från Nazaret inbilla folket, att vi ej tjäna Gud!

Då berättade Jesus för dem den underliga sagan, som vi nu läsa i evangelium. Det var en rik man, som klädde sig fint och lefde hvar dag kräse-ligen. Och det var en stackars sjuk tiggare, som hette Lazarus och låg vid den rikes dörr. Så blefvo de båda döda.

När Jesus kommit så långt i sagan, skrattade fariséerna och sade: det är ingenting nytt, som du nu berättar för oss. Alla dagar se vi att den ena är fattig, den andra rik, den ena sjuk och den andra frisk. Hvad är det mer med din saga, än att den rike kom till himmelen och den fattige dog i elände?

Nej, sade Jesus, sagan är ännu icke slut; det är ännu något mer. Det finns ett lif efter detta och en rättfärdig Gud, som lönar hvar och en efter hans hjärta och gärningar.

Den fattige blef död och ingen grät på hans okända graf, men hans själ blef förd af änglarna i Abrahams sköte, till det saliga rum i himmelen, där Guds barn efter döden vänta sin uppståndelse på den yttersta dagen. Den rike blef också död och begrafven med stor ståt och blommor och vackra tal och likprocession och en präktig minnesvård, där hans dygder beprisades. Men hans själ blef förd till den boning, där de osaliga i dödsriket vänta uppståndelsen. Då upplyfte den rike mannen sina ögon och såg långt öfver sig Lazarus hvila i Abrahams sköte. Fader Abraham, ropade han, sänd Lazarus att doppa det yttersta af sitt finger i vatten och svalka min tunga, ty jag plågas

af en brinnande törst. Min son, sade Abraham, kom ihåg, att du hade godt, när du lefde på jorden, och Lazarus hade ondt; nu gifver Gud honom hugnad och dig pina. Mellan dig och oss är en djup afgrund, som ingen kan öfverfara. Då tänkte den rike mannen på sina fem bröder, som ännu lefde på jorden, och bad Abraham sända Lazarus till att varna dem. Abraham sade: de ha Moses och profeterna; må de låta dem varna sig. Ja, sade den rike mannen; men om någon af de döda kommer till dem, skola de bättra sig. Abraham sade: höra de ej Moses och profeterna, så tro de ej ^heller, om någon af de döda kommer till dem.

Härmed slutade Herrens saga, och nu skrattade fariséerna icke mer. De hade trott att Gud var de rikas vän och de fattigas ovän; men Jesus lärde tvärtom. De hade trott, att alla judar skulle blifva saliga, för att de voro Abrahains barn; men den rike mannen, som blef osalig, var också Abrahams son. De hade trott, att det, som är högt an-sedt

på jorden, äfven skall vara högt ansedt i himmelen: här hörde de något helt annat. Och hvad hjälpte det dem, att de hade Moses och profeterna, när de ej trodde och bättrade sig? De sista orden i sagan fingo sin uppfyllelse snart därefter. En af de döda uppstod ur grafven och kom till dem. Det var Jesus själf, men trodde de då? Nej, visst icke.

Vi skola icke förstå Herrens saga så, att rikedom alltid är synd och fattigdom alltid är en förtjänst inför Gud. Detta beror på hjärtelaget. Rikedomen är en fara, emedan den vänder människors tankar från Gud till det jordiska, men det finns

rika, som göra Guds vilja och äro Guds barn. Fattigdomen är också en fara, emedan den så lätt föder afund och knot; därför finnas nog sådana fattiga, som ha att förvänta den rike mannens dom. Enhvar får af Gud sina tankars och gärningars lön.

Jesus säger, att den rike mannen klädde sig högfärdigt och lefde kräsligen, medan Lazarus var hungrig, sjuk och föraktad. Däraf förstå vi, att den rike mannen var ogudaktig, och af slutet förstå vi, att Lazarus måste ha varit tålig, ödmjuk och from. Guds rättvisa gäller rika och fattiga lika. Det finns själfförvålladt lidande utan lön och jordisk lycka utan evig olycka. Men Guds rikes ordning är likväl alltid den, som Esaias profeterar: alla höjder skola förnedras och alla dalar upphöjda varda.

Du store, barmhärtige Gud, gif oss icke rikedom, icke fattigdom; gif oss af din godhet dagens bröd, och lär oss bruka det med tack och förnöjsamhet, som är rikedom nog! Men öfver allt annat gif oss ett lif i din kärlek, ditt namns ära, din viljas lydnad och ditt rikes tillkommelse! Amen.

9 KONUNGENS GASTAHUD.

Andra söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Luk. 14: 16—24.)

39. Konungens gästabud.

Jesus var bjuden till måltid hos en förnäm farisé och sade till honom: när du bjuder någon, så bjud icke dina vänner eller bröder eller rika grannar, för att de skola bjuda dig igen, utan bjud hellre de fattiga, som ej kunna bjuda dig! Då skall du få din belöning vid de rättfärdigas uppståndelse.

En af dem, som sutto vid bordet, sade till Jesus: salig är den, som äter bröd i Guds rike. Jesus svarade honom med följande liknelse, som evangelisten Matheus fullständigare omtalar:

Himmelriket är likt en konung, som gjorde bröllop åt sin son och sände ut sina tjänare att kalla dem, som voro bjudna till bröllopet. Och de ville ej komma. Åter sände han andra tjänare och lät säga de bjudna: glömmen icke att komma, ty allt är färdigt! Men de kommo icke heller nu; de ursäktade sig och hade många förhinder. Somlige togo fatt på konungens tjänare, slogo dem och dödade dem. Då vredgades konungen, att hans

bjudning blifvit med sådan otack försmådd, och skickade ut sina krigshärar att förgöra de otacksamma och bränna upp deras stad. Sedan utsände han sina tjänare att bjuda fattiga och krymplingar och halta och blinda och onda och goda, hvarhelst de anträffades på vägar och gårdar. De kommo och fingo sitta vid konungens bord.

Jesus har ej närmare uttydt denna liknelsen, men vi förstå den af samtalet vid fariséens bord. Konungen är Gud, och hans gästabud är Guds himmelska rike. Gud skickar ut sina tjänare att inbjuda många gäster, men de rika, de lyckliga, de bildade och ansedda på jorden vilja ej komma. De ha alltid många förhinder. Den ena har sina affärer, den andra sitt jordbruk, den tredje ursäktar sig med att han ej kan lämna sin hustru. Så svara de alla. Tror du verkligen, att de ej kunnat komma, om de velat?

Herren Gud, som ransakar allas hjärtan, vet, att de icke vilja. Och det gör honom ondt: han har så kärleksfullt velat bereda dem den största glädje, han har bjudit dem, icke en, utan flera gånger. Då säger han till sina tjänare: de rika och lyckliga vilja ej komma; gån ut att bjuda de fattiga och de olyckliga! Och tjänarne komma tillbaka

och säga: vi ha giort som du bjöd, men ditt himmelska rike är ändlöst stort, ännu finns här rum. Då säger Gud: gån ut på vägar och gårdar, gån ut till ödemarkerna, till hedningarne, till afgudadyrkarne, till fängelserna, till krogarria, till de lastbaraste och mest föraktade bland människor, till dem, som aldrig förr hört om Guds rike och aldrig ha drömt om en evig lycksalighet. Gån till dem,

de skola mottaga min bjudning, men gån icke till dem, som en gång hafva försmått min förbarmande nåd! Jag tvingar ingen. Människans vilja är fri; hon må själf välja mellan det eviga lifvet och den eviga döden.

Förstår du nu hvarför Guds ord går ut på vägar och gårdar? Guds ord har alltid gått ut med det muntliga talet, men först med de tryckta biblarna har det trängt in i de gömdaste vrår. Många ursäkta sig nu, som förr; men nu gå tjänarne med Herrens bjudning till alla delar af världen, till hedningarnes öknar, till urskogar och ishålor, till afgudadyrkarnes människooffer, till brottslingarnes samveten, till de mest fördolda nästen för laster och osedlighet, till de olyckligaste och mest förgätna bland människors barn. Och Guds ändlösa himmelska salar bli likväl aldrig fulla; ännu är där rum för många, många millioner och släkter, som än skola bjudas i kommande tider: ja, ännu är där rum för dig och mig! Herren bjuder oss: vill du komma?

Ett barn har sina undflykter, liksom de stora. Du går ej till ditt jordagods, men du har ej tid för dina läxor och lekar. Du spänner ej dina oxar för plogen, men du har ej tid för ditt metspö, dina kälkar och dina dockor. Du har så många kamrater och goda vänner, att du ej får tid med den bäste vännen, din Gud. Stora eller små, alla söka gärna en undflykt. Ibland äro vi rädda för Gud och tycka, att han är så sträng emot oss; ibland tycka vi oss lia gjort allt hvad Gud kan begära, när vi slabbrat vårt Fader vår, utan att tänka på hvad vi bedja, och åter en annan gång glömma

vi Gud och vår morgonbön för att vi ha råkat sofva för länge.

Ja, Gud är sträng mot de olydiga, de falska, de lata, de i sitt hjärta fördärfvade, men han är förlåtande god mot alla, som vilja vara hans goda barn, om de också i svaghet fela. Du skall vara bedröfvad, när du vet dig ha felat, och skynda till Gud med en bön om förlåtelse. Men i allt öfrigt vill Gud, att du skall vara fri och glad och frisk, som himmelens fåglar. Gud älskar barnens frimodiga förtröstan; ett barns enkla, uppriktiga, troende bön är för Gud som en lofsång. Men därför att Gud älskar dig så högt, att han ju kallat dig framför andra till sitt himmelska rike, därför vill han, att du älskar honom tillbaka mer än allt annat i världen och vill vara hans eget, hans trogna barn i tiden och evigheten. Svara mig: vill du? Vill du komma till konungens gästabud? Ja, du vill. Gud hjälpe dig. Amen.

Tredje söndagen efter Trefaldighet.

(lista årg. Luk. 15: 1—10.)

40. Lammet, penningen och den förlorade sonen.

\Dud kallar till sig alla, äfven de mest brottsliga och de mest föraktade. När de föraktade publikanens kommo till Jesus att höra hans ord, ansågo sig fariséerna för goda att umgås med sådant dåligt folk och tyckte det vara en skam, att Jesus åt tillsamman med sådana. Då berättade Jesus åter två liknelser om Guds förbarmande kärlek.

Om en god herde har hundrade får och ett af dem, ett litet lamm, går vilse i öknen, hvad gör då herden? Tänker han kanske, att ett lamm mindre betyder så litet, när han har nittionio får? Nej, han lämnar de nittionio och går att söka det hundrade, som han förlorat. Och när han funnit det, lägger han det med glädje på sina axlar, bär den trötta stackaren hem och säger till de andra herdarne: var det icke en lycka och en glädje, att jag dock slutligen fann mitt lilla lamm?

På samma sätt, om en kvinna har tio penningar och tappar en i mörkret om kvällen, tänker hon då, att hon ju har nio penningar kvar och det betyder så litet, om hon tappat en? Nej, hon tänder upp ljus och sopar och söker i alla

springor. Och när hon funnit penningen, säger hon till sina grannkvinnor: var det icke en lycka och en glädje, att jag ändock slutligen fann min förlorade penning?

Vi förstå ju, att båda liknelserna höra tillsamman och ha samma betydelse. Vi skola ej förakta något, som vi förlorat, om det också är en småsak emot det vi ha kvar. Det finns slarfvar, som icke bry sig om sådant, och högfärdige, som anse det under sin värdighet att besvära sig för så litet. Ingenting är vanligare, än att det ena eller andra förkommer eller fördärfvas, utan att någon gör sig mödan att få det igen.

Men så gör ej Gud. Vår Frälsares liknelse har en djupare mening. När han talar om ett lamm och en penning, menar han en människosjäl, som tappats bort från sin ägare, Gud. Hvem är så rik som Gud? Har ej Gud hela världens skatter? Har han ej i vår tid femtonhundra millioner människosjälar på jorden? Och om det vore möjligt att räkna alla de själar, som funnits före vår tid eller efter oss komma att lefva på jorden, så skulle ej sandkornen i hafvet vara så många som de. Men fastän Gud är så ändlöst rik, vill han icke borttappa en enda fattig människosjäl. Såsom han bjudit dem alla till sig, så söker han hvar och en, äfven den minsta, som han förlorat Han går efter dem i öknen som en herde,

han upptänder som kvinnan sitt ljus för att söka dem i världens stora stuga. Hans Helige Ande ropar beständigt till de förlorade: kom igen, kom igen; hvarför går du bort från din Gud, som så högt älskar dig? Förstår du det, lilla lamm? Minns du, fattiga penning, att Gud söker dig?

Jesus tillägger efter båda liknelserna: såsom herden gläder sig att ha funnit sitt lamm och kvinnan sin penning, så blir det glädje i himmelen öfver en syndare, som bättrar sig. Alla Guds änglar glädjas, att en själ blifvit återvunnen åt Guds rike.

Och Jesus säger: det blifver mera glädje i himmelen öfver denne ene syndare, som bättrat sig, än öfver nio och nittio rättfärdige, som ingen bättring behöfva. Gläder sig icke Gud öfver de goda människorna? Huru skulle ej Gud älska de goda, när han kan vara så god mot de onda? Men alla glädja vi oss öfver det, som vi förlorat och saknat och sörjt och sedan återfått. Det finns inga höga berg utan djupa dalar; det finns ingen så stor och djup glädje, som den, hvilken har öfvervunnit en djup sorg.

En annan gång berättade Jesus om den förlorade sonen, som gick bort från sin fader till främmande land och förslösade sitt arf i synd och öfverdåd. Han blef så fattig, att han måste jgå i vall med svinen och äta deras mat. Då rann det honom i hågen, att hans faders lego-Idrängar hade bättre än han, och han ångrade sig och gick åter hem till sin fader. När hans fader på långt håll såg honom komma, sprang han emot honom, föll honom om halsen och kysste honom.

Då blygdes sonen ännu mer och sade: fader, jag har syndat i himmelen och inför dig, jag är icke värd att kallas din son. Men fadern sade till sina tjänare: bären fram de bästa kläderna åt min son och en ring på hans finger och skor på hans bara fötter! Slakten den gödda kalfven, ty nu skola vi fira ett gästabud för min sons återkomst!

Fadern hade en äldre son, som var ute på åkern, när brodern kom hem. När den äldre då hörde, att hans broder var kommen och firades med ett stort gästabud, blef han vred och ville icke gå in. Fadern gick emot honom och sade: hvarför kommer du icke in? Den äldre sonen svarade: jag har aldrig öfvergifvit dig, jag har tjänat dig troget i många år, och mig har du ej gifvit så mycket som en fattig get för att jag skulle få bjuda mina vänner till mig, men denne uslingen, min bror, som rymt och förstört allt hvad han ägde, honom firar du med ett så stort gästabud!

Då sade fadern: min son, du var mig alltid trogen, och allt mitt är ditt, men din broder var såsom död för oss, och vi ha fått honom lefvande åter. Han var borttappad i synd och är återfunnen i bättring; huru skulle vi nu ej vara glada!

Därmed slutar sagan om den förlorade sonen. Igenkänner du Guds tålmodiga, förbarmande och förlåtande kärlek mot alla, som felat? Förstår du nu, hvarför Guds änglar i himmelen glädja sig öfver en syndare, som kommit tillbaka till Gud? Mitt barn, afundas aldrig dem, åt hvilka Gud gifvit mer än åt dig! Alla ha vi felat,

alla vore vi, utan Jesus, Guds förlorade barn. Huru skulle ej vi förlåta! Och huru skulle ej vi af vårt innersta hjärta prisa Guds oändliga kärlek! Amen.

Fjärde söndagen efter Trefaldighet.

(lista årg. Luk. 6: 36—42.)

41. Afguderi Jag själf.

Vet du, mitt barn, att Guds kärlek har en motståndare i ditt hjärta? Känner du honom? Han är hemma hos dig, du möter honom alla dagar, och han säger sig vara din bästa vän. Tro honom icke, han ljuger, han bedrager dig, han är en afgud, som vänder dig bort från Guds och människors kärlek. Han söker alltid sitt eget beröm. Han målar sig själf så ljus söm en himmelens ängel, men andra målar han gärna svarta, för att han själf skall synas hvitare. Han bröstar sig alltid öfver sin egen förträfflighet. Han har många fula namn, som han förgyller, för att du ej må igenkänna honom. När andra kalla honom högmod, säger han: nej, jag är stolthet. När dina uppriktiga vänner kalla honom egenkärlek, afundsjuka, självklokhet, inbillar han dig, att han heter eget värde. I verkligheten har han blott ett namn; han heter: Jag själf.

Akta dig för den afguden, ty han bygger sin kyrka i ditt och många människors hjärtan! Han förråder dig ständigt. Han säger till dig: du är god, du är klok, du är stark, men andra äro elaka, dumma, svaga. Du har alltid rätt, säger han, men andra ha alltid orätt. Om du felar, är du alltid oskyldig och menar ej illa; men pm andra fela, är det af ondska och illvilja. Din fader är hård, när han ej låter dig ro ut i blåsten på sjön; din moder är orättvis, när hon ej gifver dig den bästa biten af kakan; din bror är elak, när han ej låter dig gunga så högt; din syster vill bara plåga dig, när hon hvar morgon tvättar dig; din lärare är grym, när han ger dig så tråkiga läxor. Och så inbillar dig afguden allt möjligt om andra. Han är så glad, när han tror sig upptäcka ett fel hos andra: den ena är högfärdig, den andra är fåfäng, den tredje är dum, den fjärde är ondsint, den femte är snål, den sjette är falsk, den sjunde är ful, den åttonde är löjlig, den nionde går illa klädd, den tionde är hjulbent och går som en gås. Alla ha något fel, men han är alltid fullkomlig, han har inga fel, han.

Har du nu hört hvad din Herre och Frälsare säger om denne afguden och hans domar? Döma betyder att upphäfva sig till domare öfver en annans fel. Jesus säger: domen icke, så värden I icke dömde; ty med samma mått, som I maten, skola andra mäta eder!

Jesus talar om både Guds och människors dom. Samma fel, och kanske värre än du funnit hos andra, skola andra finna hos dig. Antingen

det är sant eller osant, skola andra säga om dig, som du sagt om dem: detta barnet är högfärdigt, fåfängt, dumt, ondsint, snålt, falskt, fult, löjligt, illa klädt och går som en gås. Då klagar du, att de ljuga på dig, som är så felfri i allt; men hvad har du själf sagt om dem?

Jesus säger vidare: fördömen icke, så värden I icke fördömde; förlåten, så varder eder förlåtet!

Att fördöma, det är att alldeles ogilla en annan, så att där icke finns någon ursäkt. När Jag Själf felar, hittar afguden alltid på någon ursäkt. Hvarför hittar han den aldrig hos andra? Hvarför säger han ej om andra, såsom han säger om sig: de ha felat af svaghet, af glömska, af missförstånd, af öfverilning; man måste förlåta dem, ty de ha ej menat så illa? Nej, det säger han icke om andra; han säger: det är oförlåtligt af den eller den; jag kan aldrig glömma det. Vet du hvad det är att förlåta? Det är som att göra det gjorda ogjordt; det är att säga till den felande: jag minns icke, jag vet icke mer, att du har gjort något illa. Och vet du hvad det är att förlåta af hjärtat? Ack, många låtsa förlåta, när dem skett någon orätt, och likväl blir där en törntagg i deras hjärta kvar. Men denna hvassa taggen måste bort, annars växer för oss ingen rätt frid och lycka på jorden. De människor, som hata, äro mycket olyckliga, ty de bära inom sig en ständigt bitande orm. Och hämnd är en bland de största synder, ty att hämnas, det är att uppenbart förneka och förhåna Guds förlåtande kärlek. Om Gud ej ville förlåta, om

Gud skulle hämnas allt ondt, som människorna gjort, hvad blefve det då af oss alla och mänskligheten?

Därför har Jesus så strängt lagt oss på hjärtat den femte bönen i Fader vår, för att vi aldrig må tänka på att bedja Gud om förlåtelse, utan att vi på samma gång förlåta dem, som äro oss skyldiga, och förlåta af hjärtat.

Sedan lär oss Jesus att aldrig gifva något med ett halft hjärta. Vi skola aldrig gifva motvilligt eller för att andra må se det och sedan berömma oss. Gud älskar en glad gifvare. Och det, som vi gifva med gladt hjärta, det få vi ganska säkert en gång igen, om än aldrig med samma gåfva, så genom den lyckliga känslan att ha kunnat göra andra en glädje.

Slutligen frågar Jesus: kan den blinde leda en annan blind? Nej, då falla de båda i gropen. Och till afguden i vårt hjärta säger han: du, som tror dig vara så felfri, hvarför säger du till din broder: du har en sticka i ditt öga; håll, jag skall borttaga stickan! Och så har du själf en hel bjälke i ditt öga! Du skrymtare, tag först bort bjälken ur ditt öga, och se sedan till, om du kan borttaga stickan ur din broders öga!

O, den själfkloke, den egenkäre afguden, han är ständigt så villig att rätta andras fel och märker ej, att han själf släpar med sig en hel grof timmerstock! Vi måste ju skratta åt hans stora hjälpsamhet, men då få vi också taga oss till vara att ej göra som han. Alltid skola vi minnas, att med det mått, som vi mäta, skola andra mäta oss. Aldrig kan vårt mått jämföras

med Guds mått af oändlig, förbarmande kärlek, men det är dock stort och skönt att vilja likna vår Gud, så godt vi svaga barn förmå, genom att älska och att förlåta. Amen.

Femte söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg Luk. 5: 1—11.)

42. Fiskafänget.

Jesus stod en morgon vid sjön Genesaret. Två båtar lågo uppdragna på stranden. Simon Petrus och hans broder Andreas, jämte Jakobus och Johannes, sköljde sin not. Jesus sade till Simon Petrus: skjut ut din båt! Simon Petrus sköt ut den. Jesus steg i båten och talade till folket, som trängdes på stranden att höra Guds ord.

När han slutat, sade han till Petrus: ro ut med noten på djupt vatten! Petrus svarade: Mästare, vi ha dragit not hela natten och fått intet, men på ditt ord vilja vi försöka ännu ett varp. Och då följde det underliga stora fiskafänget, där Jakobus och Johannes hjälpte Petrus och Andreas. Alla förskräcktes, ty ett sådant notvarp hade de aldrig sett. Petrus föll på sina knän och sade: Herre, gå från mig, jag är en syndare! Han ansåg sig alldeles ovärdig att vara med Jesus i båten.

Jesus svarade: frukta dig icke; härefter skall

du fiska människor. Från den stunden öfvergåfvo Petrus, Andreas, Jakobus och Johannes sin not för att följa Jesus och blifva hans lärjungar.

Vet du, mitt barn, hvad Guds välsignelse betyder för oss? Antingen vi arbeta som hafvets fiskare för vårt dagliga bröd, eller som skolans elever för nyttiga kunskaper, eller som medborgare för vårt fädernesland, eller som folkets lärare för Guds rike på jorden, — utan Guds välsignelse kunna vi intet uträtta. Utan Guds välsignelse arbeta vi alla som dessa fattiga fiskare, hvilka drogo not hela natten och fingo intet. De voro ju ärlige, flitige arbetare; de hade ett tungt arbete i mörka natten, medan andra sofvo sin söta sömn. Det är ju rätt och godt att arbeta flitigt, det är berömligt att kunna försaka sin hvila för någonting nyttigt; hvarför fingo de intet? Glömde

Gud att gifva dem arbetets lön? Nej, de hade ej Jesus med sig om natten, utan Jesus hade de ej Guds välsignelse, och därför fingo de intet. Gud profvade dem, såsom han ofta pröfvar vår tro. Han låter oss ofta länge vänta vårt arbetes lön; han vill se, om vi ändå behålla vår förtröstan till honom. Och Jesus behöfva vi alltid med oss, om icke i båten, så i våra tankar och böner. Utan Jesus hjälper ingen flit, ingen försakelse, ingen klokhet, hur vi än försöka.

När Jesus om morgonen kom till de trötte och misslynte arbetarne, profvade han deras tro. De kände ju honom, de hade hört honom tala sköna ord om Guds rike. Men skulle de också tro honom, när han bad dem kasta ut noten på djupet? De hade ju kunnat svara: vi äro tröttaFISKAFANGET.

181

och sömniga, vi se, att det icke lönar sig nu, och den saken förstå vi fiskare bättre än du. Petrus tänkte ej så, han svarade: på dina ord vill jag ännu en gång utlägga noten. Se, detta var tro; därför blef han belönad.

Och de blefvo alla belönade, icke blott med så många, stora fiskar, utan ännu mycket mera därmed, att Jesus kallade dem att blifva hans lärjungar. Lägg märke till hvad evangelium säger: de öfvergåfvo strax näten och följde honom. De voro fattige fiskare, de hade intet annat att lefva af, än att fiska i sjön Genesaret och för fisken köpa sig dagligt bröd. Om nu en rik man tagit dem i sin tjänst, så kan man förstå, att de strax öfvergåfvo sin not och sina båtar, som voro det enda de ägde. Men hvad hade Jesus att bjuda dem? Han var ju lika fattig som de, han hade intet hus eller hem, ingen åker och äng, ingen lön eller syssla. Att följa med honom, det var, efter människors sätt att se, en mycket lönlös, fattig tjänst. De skulle vandra med honom, där han vandrade, och icke veta i dag hvar de i morgon skulle få ett bröd för sin hunger eller en hufvudgärd for sin hvila. Ändå öfvergåfvo de nät och båtar, yrke och utkomst, vänner och hem, allt hvad de ägde, och följde honom strax, säger evangelium, utan betänkande. Hvad säger du därom? Var icke detta tro?

Man skall ju icke så springa bort, om våra egna begärelser kalla oss, såsom när barn vilja blifva soldater, eller sjömän, eller konstmakare, eller annat, som leker i hågen; därtill behöfs nog betänketid. Men när Gud kallar oss till sina182 FEMTE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

redskap för något godt eller nyttigt på jorden, då skola vi icke fråga efter det ena eller andra, som hindrar; då skola vi, som lärjungarne, vara beredda att öfvergifva allt för Guds kallelse. Då skola vi säga: här är jag, min Gud; använd mig, led mig, där jag kan göra din vilja och vara ditt svaga redskap! Du är min kraft.

Dessa lärjungar, som så frimodigt lämnade sitt yrke för att följa Herrens kallelse, blefvo ej heller bedragne i sin förtröstan på dagens bröd. Jesus sände dem ut i sin tjänst utan penningar, utan ränsel, utan skor, och när han sedan frågade dem (Luk. 22:35): har något fattats eder? svarade de: intet. De hade aldrig behöft hungra och törsta, aldrig behöft frysa och lida nöd: aldrig saknat en skyddande fristad eller| en plats att hvila från dagens mödor. Det lönar sig att förtrösta på Gud och anförtro honom alla våra bekymmer. Dessa fattiga lärjungar voro rikare, än många rika. De hade allt hvad de behöfde för kropp och själ, de voro den rike Herren Guds tjänare, och han gaf dem allt.

Tänk på dem, när du tror, att Gud har glömt dig! Och tänk på dem, när Gud kallar dig att uträtta något godt på jorden! Här är jag, Herre; sänd mig hvarhelst jag kan tjäna ditt rike! Mig skall intet fattas. Amen.

^ DEN

FULLKOMLIGA KÄRLEKEN.

183

Sjette söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Math. 5: 20—26.)

43. Den fullkomliga kärleken.

ter lär oss Herren Jesus kärlekens bud, icke som vi föreställa oss dem, utan såsom Gud vill, att vi skola efterlefva

dem. Om icke vår kärlek är djupare och sannare än skrymtande och själfviska människors kärlek, kunna vi icke ingå i Guds himmelska rike.

Guds femte bud och människors lag säger till oss: du skall icke dräpa. Det är ju en förskräcklig synd att döda en människa, vår like, vår broder, vår syster, vår inedarfvinge till Guds rike, hvilken Gud har skapat att, likasom vi, göra hans vilja på jorden. Men om det är en så stor synd att förkorta en människas jordiska lif, är det en än större synd att skicka en själ till evigheten och domen, innan hennes uppfostran för det eviga lifvet är afslutad efter Guds vilja. Därför uppröres ju vårt innersta, när vi höra eller läsa om ett mord eller ett självmord, och lagen, som skyddar allas lif och säkerhet, dömer en mördare till de

strängaste straff. Vår första känsla säger oss, att straffet är rättvist. Nästa känsla säger till oss: den olycklige mördaren är också en människa. Och en tredje känsla säger kanhända tröstande: Gud vare tack, att jag aldrig brutit mot femte budet!

Är du säker därpå? Hvad säger Jesus? Jesus säger: den, som förtörnas på sin broder, den, som hatar honom, den, som önskar sin medmänniska ondt, han är icke bättre än en mördare, han har samma vilja, om han också icke föröfvat samma brott; han är skyldig under en mördares dom.

Huru måste vi ej då förskräckas inför vår Gud, som ser in i vårt hjärta? Vi tycka oss vara så oskyldiga, särskildt i femte budet, och nu säger oss han, som en gång skall döma lefvande och döda: du har dödat din broder med dina tankar, din vrede, din onda vilja! Ja, du vet, vår Gud, huru ofta vi brutit på detta sätt mot ditt femte bud. Du vet, att vi mången gång varit så häftiga, så onda, så förbittrade, att vi velat slå eller bita dem, som gjort oss emot. Döm oss icke, Herre, som vi förtjänat, ty nu förstå vi huru ofta vi brutit mot kärlekens lag i det femte budet!

Kanske trösta vi oss därmed, att vi sällan varit så häftiga. Vi äro ju höfliga mot våra medmänniskor, vi vilja dem intet ondt, vi endast skratta åt dem, när vi tycka dem vara dumma. Men då säger åter Jesus: den, som kallar sin broder Racha, hvilket på arameiska språket betyder dumhufvud, han är skyldig under rådet. Det är ett mindre brott, men ett brott är det ändå. Huru? frågar du. Får jag ej skratta åt den, som är dum?

Ja, du får skratta, med villkor att du skrattar åt dig själf, när du är dum, kanske på ett annat sätt. Ty hvar gång du anser dig vara bättre eller klokare än din broder, nedsätter du hans personliga värde och trampar honom under din fot.

Allra mest förvånar och förödmjukar det oss, när Jesus säger, att den, som kallar sin broder en dåre, är skyldig till helvetets eld. Får jag då icke kalla människors dårskap vid dess rätta namn? Ja, det får jag, det har Jesus själf gjort. Men jag får icke hånande eller föraktligt kalla någon en dåre, emedan jag därmed mördar hans människovärde, förnekar Guds afbild och fråndömer en medmänniska Guds högsta jordiska gåfva, förnuftet. Denna synd mot femte budet anser Jesus så stor, att den ej ens kan bestraffas af människor, utan endast af Gud.

Men, säger du, det finns ju olyckliga sinnessjuka, hvilka förlorat förnuftets bruk och ej kunna likställas med tänkande människor. Ja, de finnas, och de skola vårdas som sjuka själar, men aldrig fråndömas sitt människovärde. Guds afbild i dem är icke död eller för alltid förlorad, den är endast förmörkad i stoftets svaghet, såsom ett ljus bakom en mörk gardin. Detta ljus skall åter lysa, när förhänget fallit. De olyckliga sinnessjukas ande skall en gång frigöras från stoftets kedjor och återvända i klarhet till sin källa i Gud.

Du får aldrig komma i bönen till Gud, utan att i ditt hjärta förlåta dem, som giort dig emot. Gud är kärleken, han tål intet ondt mellan sig och dig. Din bästa gåfva åt Gud är att du gifver dig själf med kropp och själ i Guds hand; men

huru kan du gifva dig helt åt Gud, om där finns en mörk vrå i ditt hjärta, som Gud ej får se? Och Jesus säger: du skall förlåta snart Du får ej tänka: nu har jag svårt att förlåta; jag skall försöka det a längre fram, när jag hunnit glömma den orätt jag lidit. Du skall förlåta din broder, medan du ännu är med honom på vägen, på vandringen

genom detta lifvet, ty annars kan ju du eller han dö, och då är det för sent, då står du anklagad inför din Gud för brott mot hans femte bud. Jesus har sagt hvad detta innebär: du skall icke undgå Guds dom, förrän du betalt den yttersta skärfven. Du skall ej återvinna Guds nåd, förrän din förlåtande kärlek till din broder är lika stor, som Guds förlåtande kärlek mot dig.

Men denna yttersta skärf kan du aldrig betala. Aldrig kan din kärlek uppnå måttet af Guds fullkomliga, Guds oändliga kärlek. Så hög, som himmelen är öfver jorden, så hög är Gud i allt öfver dig. Vi svaga ofullkomliga barn, vi, som hvar dag och hvar stund behöfva Guds förlåtelse, huru skulle vi någonsin kunna uppfylla den fullkomliga kärlekens lag? Men en har gjort det i vårt ställe, en enda människa i alla tider och släkten, och denna enda var Jesus, Guds Son. Han skall bedja för oss, han skall med sin fullkomliga kärlek uppfylla bristen i vår ofullkomliga kärlek, och i hans efterföljelse skola vi vandra i kärlekens lag. Amen.

Sjunde söndagen efter Trefaldighet.

(l:staårg. Math. 17: 1-8.)

44. Kristi förklaring.

Jesus vandrade på jorden i en tjänares skepnad. Han var fattig, han hade icke råd att rida eller åka, han gick med sina lärjungar till fots från stad till stad och från by till by att förkunna Guds rike. De fattiga lyssnade till hans ord, de rika och förnäma kommo af nyfikenhet att se den store profeten, men ingen anade, att under hans grofva mantel doldes den store konungen öfver himmel och jord. Då ville Gud en gång uppenbara sin Sons härlighet för dödliga människor, men endast för tre tillgifna lärjungar, som trodde frälsningens ord.

När det led mot den tiden, att Jesus skulle lida och dö för människornas synder, vandrade han en dag i Galileen och kom till ett högt berg. Några tro att det var Thabor i Galileen; andra gissa på Hermons berg, där Jordans källor upprinna. Fromma kristna ha byggt två kloster på Thabor och kalla det förklaringens berg.

Jesus tog med sig Petrus, Jakobus och Johannes

och steg med dem upp på det höga berget att bedja. Här stodo de enslige mellan himmel och jord, högt öfver människors boningar; men trötte af klättringen uppför berget, somnade lärjungarne, medan Jesus bad. När de vaknade, sågo de Jesus förklarad i bländande ljus och hans kläder skeno hvita som snö. Gamla Testamentets störste män, Moses och Elias, stodo i härlighet vid hans sida och samtalade med honom om hans förestående död. Yrvaken, utropade Petrus: Mästare, här är oss godt att vara; låtom oss bygga tre löfhyddor, en åt dig, en åt Moses och en åt Elias! Då kom en ljus sky och bortskymde synen för lärjungarnes ögon. En röst kom ur skyn och sade: denne är min älskade Son, till hvilken jag hafver ett godt behag; hören honom! Förskräckte nedkastade sig lärjungarne mot berget, men när de åter upplyfte sina hufvuden, sågo de Jesus allena.

Endast en rättfärdig, en helig, en fullkomlig människa har lefvat på jorden, en enda, om hvilken Gud kunde säga: till honom hafver jag godt behag, och denna enda var Jesus, Guds Son, vår Frälsare. I honom kunde Guds härlighet uppenbara sig, såsom i ingen annan. Men emedan Guds afbild finnes hos alla människor, ehuru beslöjad af jordens stoft, så framlyser stundom ett återsken af Guds klarhet hos de människor, som lefva ett lif i Gud. Vi läsa om Moses, när han nedstigit från berget Sinai, där han talat med Gud, att hans ansikte sken i en underbar glans. Om Stefanus läsa vi, att när han stod anklagad inför rådet, sken hans ansikte såsom en ängels. Och i många människors lif inträffa sådana högtidsstunder, när

Guds afbild förklaras i dem, så^att de synas likasom icke mer tillhöra denna jorden. Den, som har sett en god människa eller ett oskyldigt barn dö, har sett det eviga lifvet i deras ögon, innan deras förklarade blick slocknat. Och den, som sett en ångerfull brottsling, en som underbart räddats ur lifsfara, eller endast en bedjande, troende

kristen, så alldeles uppfylld af Guds lof och vissheten om evigt lif, att stoftet faller bort som ett damm från deras själ och de stå där såsom i Guds åsyn helt och hållet hans, den har sett något af det tillkommande lifvets förklaring redan i denna bräckliga kroppshyddan. Huru mycket härligare måste då icke Guds Son ha blifvit förklarad inför de häpne lärjungarnes ögon, han, hvilken sade: den, som ser mig, ser Gud!

Målare bruka afbilda Jesus med en gloria af ljus kring hans hufvud. Det är ett fattigt försök att afbilda i färger något, som aldrig kan afbildas. Då tänka vi hellre på Johannes' beskrifning: »vi sågo hans härlighet såsom ende Sonens härlighet, full med nåd och sanning.» Men vi, som icke lefvat på den tid, när vår Frälsare var en människa, och därför aldrig få se honom med våra jordiska ögon, vi måste här söka hans bild i hans trognaste efterföljare, om hvilka han sagt: deskola vara i mig och jag i dem.

Petrus tyckte det vara godt att bo på det höga berget med Jesus och de saliga andar, långt från människornas mödor och synder. Detta kunna vi förstå. Där Jesus är, där är alltid godt att vara, där är alltid Guds kärlek, alltid frid, alltid den sanna glädjen. Sådana förklaringens ögonblick

förunnar Gud stundom sina vänner för att gifva dem en glad och frimodig tro. Men den högsta glädjens minuter äro alltid försvinnande korta: när lärjungarne upplyfte sina hufvuden, var himmelens sken försvunnet, och på berget stod deras Mästare åter i sin fattiga jordiska tjänaregestalt. Sörjde de att icke mera se uppenbarelsens glans? Nej, hvarför skulle de sörja? De hade sin älskade Herre kvar, och den, som har honom, har alltid det bästa kvar. Tyngre var sorgen, när de ej långt därefter sågo honom dö på korset. Men då ihågkommo de hans förklaring på berget, och detta kära minne tröstade dem. Han, som de redan i lifvet sett så skinande ljus i himmelens härlighet, han kunde icke dö i jordens stoft. Gud skulle icke tillåta, att hans helige fick se förgängelsen.

Vår glädje är o varaktig, den kommer och går som vårens blomster, och det skönaste på jorden är blott som en flyktig dröm. Men Guds kärlek och glädjen i Gud förändra sig aldrig. Jesus, vår tröst och högsta glädje, förblifver densamme i går och i dag och desslikes i evighet. Amen.

Åttonde söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Math. 7: 12— U.)

45. Kärleken mot alla.

rVänner du kärlekens gamla bud, som innehåller summan af Guds lag och säger till dig: du skall älska Herren din Gud öfver allting och din nästa såsom dig själf? Det är lifvets långa läxa i få ord, det är den högsta kärlek och den bästa visdom, som Gud begär af oss. Ingen bok i världen, ingen kunskap, ingen förmaning kan så kort och så fullständigt säga dig hvad du skall göra för att blifva lycklig här på jorden och salig i himmelen. Men förstår du detta stora budet? Förstår du hvad det är att älska Gud öfver allting?

Ja, du förstår, att Gud har gifvit dig allt godt, att Gud älskar dig, att Gud bevarar dig för allt ondt. Hvem eller hvilket annat i hela världen skulle du älska så af hela ditt hjärta, som din gode, allsmäktige Fader i himmelen? Detta förstår du, och likväl har du så svårt att lyda Gud i allting och böja din vilja under hans vilja.

Men ännu svårare är det för dig att lyda den andra delen af budet, att älska din nästa såsom dig själf. Gud är en enda, honom förstår du, men din nästa betyder alla människor. Huru är det möjligt att älska så många, många, så obekanta och främmande, som du aldrig sett och aldrig får se? Och dem skall du älska såsom dig själf, — goda och onda, kloka och dåraktiga, stora och små; Asiens vildar, Afrikas negrer, Amerikas indianer; — nej, tänker du, det är omöjligt! Icke kan jag gå till dem alla och vara vänlig mot alla och hjälpa dem i deras nöd och sköta dem såsom jag hvar dag sköter mig själf. Jag kan ju ej känna alla här i vårt eget land; huru skall jag då kunna

känna alla människor? När jag uppstår om morgonen, beder jag min morgonbön, tvättar mig, kläder mig och går sedan att få mig mat till min frukost. Om jag nu bör älska alla människor som mig själf, så bör jag ju hvar morgon gå ut till alla och läsa min bön med dem och tvätta dem och kläda dem och skaffa dem mat. Huru kan Gud begära något sådant af mig?

Du oförståndiga barn, huru tror du att Gud, som känner din svaghet, vill begära af dig mer, än du med god vilja kan uppfylla? Gud begär kärleken i ditt hjärta och därnäst, att du skall bevisa din kärlek så långt du förmår. Se, just för att du skall förstå kärlekens stora bud i dess tillämpning på alla människor, har Jesus i denna söndagens evangelium förklarat Guds bud så tydligt, att också ett barn kan förstå det:

Allt hvad I viljen att människorna skola göra eder, det skolen I göra dem.

Skrif de orden med guldpenna i din minnesbok, och tänk på dem i hela ditt lif! Hvad är det, som du vill, att andra skola göra dig? Du vill, att de skola älska dig, vara goda mot dig, beskydda och försvara dig, vårda dig, när du är sjuk, gifva dig mat, när du är hungrig, trösta dig, när du är] bedröfvad, glädjas med dig, när du är glad, tjäna och hjälpa dig, när du behöfver något, råda dig, när du är rådlös, och i allt vara dina vänner, om de också för din skull måste försaka egen hvila och eget nöje.

Nu säger Jesus: gör du på samma sätt emot andra! Du behöfver ej söka långt borta, du har alla dagar människor i din närhet, bekanta och obekanta. Många behöfva din tjänst eller ditt bistånd, alla begära af dig ett vänligt, deltagande ord i deras sorg eller glädje. Utom de stora kärlekstjänsterna åt de fattiga, de sjuka, de sorgsna, de orättvist förföljda eller misshandlade, finnas många små vänskapsbevis. Där kommer någon i kyrkan och söker förgäfves en plats att sitta, alla bänkar äro fullsatta, många sitta bredt och tycka, att andras bekvämlighet icke angår dem. Gif då plats, om du ock själf måste stå! En obekant vandrare möter dig och försmäktar af törst: spring till källan och räck honom vatten, om du också måste hämta det i din egen hatt! En främling, som ej kan landets språk, vill begära något och ingen förstår honom: kan du ej själf, så sök upp någon annan, som bättre kan svara honom! Så är det med tusen små tjänster, som den ena kan göra den andra af godt hjärta.

Men det stora budet har också en annan sida:

allt hvad du icke vill, att människorna skola göra dig, det skall du ej heller göra dem! Du vill icke, att andra skola vara hårda och orättvisa mot dig; du vill icke, att de skola lämna dig hjälplös och rådlös i nödens stund eller göra dig harm och skada; du vill icke, att de skola taga ifrån dig något eller skymfa dig eller förakta dig eller öknämna dig eller skratta åt dig. Minns då, att du aldrig själf gör så emot andra! Såsom det finns små bevis på vänlighet, så finns det små nålstyng, hvarmed en retar en annan. Akta dig för de små stickorna i foten, de retsamma orden, bannorna, snäsorna, det dåliga lynnet; tänk alltid hvad du skulle känna, om en annan vore lika ovänlig mot dig!

Den fullkomliga kärlekens lag sträcker sig till allt lefvande i Guds stora skapelse. När du ser någon pina eller misshandla ett värnlöst djur, tänk då på det stora budet: allt hvad du icke vill åttan-, dra skola göra dig, det skall du ej heller göra dem!

Många säga: hvar och en är sig själf närmast Vet du hvad detta är? Det är den själfviska afgudens lag, som förnekar Guds lag och kärlekens bud. Ack, många, många knäböja för afgudarne och göra hellre sin egen vilja, än Guds vilja. Därför talar Jesus om två utgångsportar från lifvet: den trånga porten, där de gå, som vandrat i kärleken, och den breda porten, där de gå, som varit sig själfva närmast. Herren Jesus lede vår väg genom den trånga porten, som för till Guds rike, för att vi där må i evighet prisa Guds oändliga kärlek! Amen.

Nionde söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Luk. 12: 42—48.)

46. Var trogen!

Jesus berättar åter en liknelse från det dagliga lifvet. En husbonde reser bort från sin gård. Han anförtror åt en af sina tjänare att vakta gården under hans frånvaro och gifva de öfriga tjänarne hvad de behöfva. Hvad gör nu den tjänaren, som fått ett så stort förtroende af sin herre? Är han trogen, så gör han allt som hans herre befallt. Husbonden kommer tillbaka och säger till honom: du gode tjänare, på dig kan jag lita, i din omvårdnad kan jag lämna allt hvad jag äger.

En annan tjänare, som fått af sin herre samnia uppdrag att vakta gården under hans frånvaro, säger till sig själf: min husbonde dröjer länge borta; nu vill jag göra mig goda dagar. Då tänker den tjänaren blott på att äta, dricka och roa sig, och när han är drucken, slår han sina medtjänare. Så kommer husbonden en dag tillbaka, när han minst väntas. Huru går det då den otrogne tjänaren? Han hugges i stycken, säger Jesus. Han

får för sin otrohet det strängaste straff. Den, som fått mycket, af honom skall mycket fordras.

Nu tänker du: jag har aldrig varit i någons tjänst och blifvit satt till att vakta en gård, när husbonden är bortrest. Är du säker därpå? När Jesus talar om husbonden, menar han Gud. Du är Guds tjänare, du som vi alla. Då händer, att Gud gifvit dig något att vårda i ditt hem eller hos dig själf. Gud är nog alltid närvarande, men du ser honom icke, han är för dig såsom vore han bortrest. Minns du då att göra hvad han befallt dig?

Gud säger till dig: jag har gifvit dig dina föräldrar, för att du skall vara dem lydig, tjäna dem och göra dem glädje i allt hvad du kan. Jag har gifvit dig syskon och vänner, för att du skall vara god mot dem och bistå dem, där du förmår. Jag har gifvit dig ett hem, för att du skall vårda det och icke ofreda, smutsa eller förstöra det, icke vara missnöjd, om där ej är allt som du önskar, och icke göra ditt hem skam, utan göra det heder. Slutligen har jag gifvit dig kropp och själ, för att du skall vårda också dem efter min vilja, så att de tillväxa i allt godt. Förstår du nu, att också du fått en gård att vakta? Du är densamme tjänaren, som skall vakta de gåfvor Gud har anförtrott dig.

Då beror det på, om du är den trogne eller otrogne tjänaren. Är du den trogne, så säger du alla dagar till dig själf: Gud är icke långt borta, han ser allt hvad jag tänker och gör; jag vill aldrig tänka något ondt, jag vill göra allt i Guds åsyn och såsom han befallt mig att göra. Ja, gör så, då vårdar du rätt den gård, som Gud har anför-

trott dig; då är du lydig och ödmjuk och god emot alla, då vill du vara ditt hems solsken och heder, då vårdar du kropp och själ, så att de båda tillväxa i allt godt och bära frukt för Guds rike.

Gud kommer nog tillbaka, om han ock synes bortrest. Är det då icke lugnt och skönt att alltid kunna tänka: när min Gud kommer, skall han finna mig trogen. Ja, han kommer ju hvarje ögonblick, han är alltid hos dig, hvar du i världen går, och då säger han till dig: du min lilla, min svaga tjänare, du har vaktat min gård så godt du förmått, och nu har du fått en liten gård, men därför att du varit mig trogen, vill jag gifva dig en större gård, en större kraft, en större verksamhet för mitt rike på jorden. Se, säger Gud, för mig finns ingen skillnad mellan litet och stort; allt beror på att vara trogen på den plats, där jag har ställt dig i världen.

Den otrogne tjänaren tänkte: Gud är bortrest, han ser mig icke, ingen vet när han kommer tillbaka. Hans gård är nu min gård, jag kan göra med den hvad helst jag behagar. Är den otrogne tjänaren ett barn, så är han olydig mot sina föräldrar, oförliklig med sina syskon, missnöjd, trätosam, lat och vårdslös, emedan han ständigt tänker på sina nöjen och sin bekvämlighet. Då kommer hans herre en dag, när han minst väntats, och Jesus har sagt huru det då går den otrogne tjänaren. Huru kunde han tro, att Gud skulle blifva för alltid borta? Kanske var han en af dem, som tänka: jag är ung och har god tid, nu skall jag roa mig, och när jag blir gammal, skall jag tänka på Gud. Den oförståndige! Hvar dag ser han Gud

kalla unga och gamla till räkenskap, och han ensam tror sig stå trygg!

Jesus säger, att^den, som vet sin Herres vilja och ej gör därefter, skall få det strängaste straffet. Den, som icke vet^sin Herres vilja och dock gör illa, skall straffas mindre strängt. De kristne veta Guds vilja och bära därför det största ansvaret; de okunnige hedningarne skola straffas mildare, när de bryta mot Guds bud.

Åter säger Jesus: I skolen likna dem, som beständigt vänta sin Herres återkomst, på det att, när han kommer i morgonväkten och klappar på dörren, de strax må låta upp för honom. Och salige äro de tjänare, hvilka Herren finner vakande, när han kommer. Ja, saliga äro de barn, hvilka Herren finner trogna uti den lilla gården; dem skall han gifva en stor gård, när deras tid kommer. Amen.

Tionde söndagen efter Trefaldighet.

(l.sta årg. Luk. 19: 41—47.)

47. Jesus gråter öfver Jerusalem.

är Jesus sista gången kom till Jerusalem, såg han från Oljoberget staden glänsa i morgonens solsken. Jerusalem hade varit en stor, rik och mäktig stad i Davids och Salomos tid. Såsom Gud hade utvalt Judafolket framför andra folk att bevara en sann tro, så hade han utvalt Jerusalem framför andra städer att vara på jorden hans rikes hufvudstad. Där var hans tempel, där förkunnades hans lag, och där utgick hans namns lof med löftet om världens Frälsare.

Tusen år hade förgått sedan konung Salomos tid, och Jerusalem var icke mer den mäktiga staden. Konungar och folk hade syndat, och Gud hade gifvit dem i deras fienders hand. Jerusalem hade blifvit intaget och plundradt, Salomos tempel hade sköflats och uppbränts, romarne hade underlagt hela Judalandet sitt välde och regerade nu i Jerusalem genom lydkonungar, såsom Herodes, och ståthållare, som Pilatus. Men ett nyare tempel

stod nu där i prakt och härlighet, allt folk strömmade till de stora högtiderna för att offra i templet, och där var handel och marknad, folkfyllda torg, kungapalatser och långa gator mellan de österländska boningshusen med deras platta tak.

På dessa gator och torg hade Jesus ofta talat till folket. Han hade sagt: Guds rike är nära; kommen till mig, jag är världens ljus, jag är vägen, sanningen och lifvet; den, som ser mig, han ser Fadern; den, som tror på mig, han skall lefva, om han än död blefve! Och det vankelmodiga folket hade stundom trott honom, stundom förnekat honom, stundom hyllat honom som en konung, stundom åter velat stena honom till döds. Man kom till sina egna, säger Johannes, och hans egna mottogo honom icke. Detta ihågkom Jesus nu, när han sista gången såg Jerusalem från Oljoberget; hans hjärta uppfylldes af kärlek och sorg, och han grät öfver denna olyckliga stad.

Jerusalem, Jerusalem, klagade han, du, som dödar profeterna och stenar dem, som äro sände till dig, huru ofta ville jag ej församla dina barn, såsom hönan församlar kycklingarna under sina vingar, och du ville icke! Om du ock visste hvad din frid tillhörer, skulle du i denna din dag betänka det; men nu är det fördoldt för dina ögon. Se, dina fiender skola komma öfver dig och belägra dig på alla sidor och nedslå dig till jorden och icke lämna sten på sten, därför att du ej kunde känna den tid, då du sökt var!

Historien berättar oss huru underbart denna sorgsna profetia blef uppfylld fyratio år efter Herrens död på korset. Jerusalem och dess tempel

blefvo så i grund förstörda af romarne, att där icke lämnades sten på sten. Och nu står på dess ödelagda ruiner en annan nyare stad, som icke mera är konung Davids stad, templets stad, Frälsarens stad, där han en gång utdref penninge-växlarne från templet, på det att hans Faders hus skulle vara ett bönehus och icke en röfvarekula. Men ännu vittnar Jerusalem om Herrens kärlek och Herrens sorg. Pilgrimer från alla jordens länder knäböja vid den korsfäste Frälsarens graf och tillbedja honom, som bar hela världens synder.

Det är en stor tröst för oss, svaga människobarn, att Jesus, Guds Son, härlighetens herre, kunde gråta som vi, hungra, törsta, glädjas, sörja, lida och dö som vi, frestas som vi, men icke synda som vi och därför ej heller blifva i döden. Han känner våra tårar, han vet vår svaghet;*han har genomlefvat allt hvad vi genomlefvat, utom synden och ångern. Till hoiiom kunna vi trygga komma med all vår brist; han förstår oss, han har varit en människa såsom vi alla.

Där är något, som vi särskildt skola minnas i Herrens ord. Jesus förutsåg Jerusalems undergång, därför att det ej »kände den tid, när Gud sökte det». Gud ser oss alltid och glömmer oss aldrig, men i somliga tider af vårt lif lämnar han oss mer åt oss själfva, i andra tider söker han oss märkbart för att draga oss till sig. Än skickar han oss en stor sorg, än en stor glädje, än en oväntad motgång, än en lika oväntad framgång, än en svår sjukdom, än en underbar räddning, än ångern öfver en synd, än en händelse, ett ord, en anblick, som upprör vårt innersta. Då skola

vi förstå, att Gud söker oss, och icke tillsluta vårt hjärta för hans kallande röst. Jerusalem såg Jesus göra så många stora underverk; det var ju i dess närmaste grannskap som han uppväckte Lazarus ur grafven. Jerusalem hörde honom förkunna Guds rike med så underbar kraft, som ingen annan någonsin talat. Och likväl förstodo honom blott några få lärjungar. På samma sätt sänder Gud ännu i våra dagar stora tilldragelser, jordbäfningar, farsoter, hunger, krig eller mäktiga andliga väckelser för att kalla folken till bättring, och folken förstå ej den tid, i hvilken Gud söker dem, de kalla allt sådant slump eller naturhändelser. Men då tröttnar Gud slutligen vid så mycken otro och låter sina domar gå i fullbordan. ♦Minns, att hvarje gång Gud kastar i din väg ett hinder, som du ej kan öfvervinna, visar dig Gud en annan väg, och hvar gång han sänder en väckelse i din själs innersta, kallar han dig närmare sitt rike. Mycket måste vi ju pröfva, om det är från Gud eller från vår egen inbillning; men den säkraste pröfningen är att böja vår egen vilja och underkasta oss Guds. Därtill gifve oss Herren Guds Ande ett klart omdöme, men framför allt mycken ödmjukhet, mycken lydnad och mycken självförsakelse, för att vi må förstå den tid, när Gud söker oss. Amen.

Elfte söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Math. 21: 28—31.)

48. De två bröderna.

et är en kort saga, du kan höra den om igen. Den kommer ständigt tillbaka i lifvet och verkligheten.

När Jesus sista gången intågat i Jerusalem och folket ropade hosianna, tyckte öfversteprästerna och de äldste detta vara högst otillbörligt. Och de frågade föraktligt hvem som gifvit en fattig timmermans son fullmakt att hyllas med konungslig ära. Jesus svarade med en annan fråga. Hvem gaf Johannes Döparen fullmakt att döpa? De svarade, att de icke visste. Då, sade Jesus, säger jag icke heller hvem som gifvit mig makten. Men, tillade han, jag skall berätta en saga för eder. Och då berättade han om fadern, som hade två söner.

Fadern sade till den ene af sönerna: gå i dag och arbeta i min vingård! Nej, sade sonen, jag vill icke. Men sedan ångrade han sig och gick till vingården. Då gick fadern till sin andre son med samma befallning: gå till min vingård! Ja,

sade sonen; men han gick icke. Hvem af de två gjorde sin faders vilja?

Fariséerna sade: den förste. — Ja, sade Jesus. De störste syndare skola komma till himmelriket förrän I. Johannes kom till eder och lärde eder bättringens väg. Publikaner och synderskor trodde honom och bättrade sig; men I hafven icke trott honom och ingen bättring gjort.

Så kort var nu sagan. Förstår du skillnaden mellan de två bröderna? Båda fingo samma befallning. Den ene var

först olydig, men ångrade sig och lydde; den andre lofvade lyda, men blef olydig. Gud är vår fader. Han har många barn på jorden, och han säger till dem: du skall arbeta i min vingård, du skall göra så eller så. Somliga lyda, andra äro olydiga. De olydiga lefva i synd, de göra det, som är ondt eller misshagar Gud, men sedan händer, att de ångra sig. Vi ha en så §od Fader, säga de; hvarför skola vi bedröfva honom med vår olydnad? Utan hans förlåtelse kunna vi aldrig blifva lyckliga. Då vända de om, som den förlorade sonen, från det onda främmande landet, olydnadens land, och komma ångrande åter. Deras kärleksrike Fader förlåter dem olydnaden för deras uppriktiga ångers skull och upptager dem åter till sina lydiga, lyckliga, älskade barn. Minns du huru underligt vi tyckte det vara, när Jesus en gång sade, att Guds änglar i himmelen glädja sig mer öfver en syndares bättring än öfver nio och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfva? Nu förstå vi det. Ingen är så rik som den, hvilken förut varit fattig, och ingen så lycklig som den, hvilken förut varit olycklig.

Guds nåd mot oss alla är ändlöst stor, men störst af allt är hans förlåtande kärlek.

Guds saga är för oss såsom två spegelglas. Det ena visar oss en dålig början och ett godt slut, det andra en god början och ett dåligt slut. Många, många likna den olydige brodern, och vi skola fråga oss själfva, om ej vi kunna räknas till dessa många.

Du, som är ett barn, står nu vid början af sagan. Det är tidigt på morgonen. Den långa dagen ligger framför dig. Din Fader i himmelen säger till dig: gå, mitt barn, arbeta uti min vingård! Ja, svarar du; men går du också? Guds vingård, det är för dig ditt hem, dina föräldrar och syskon, din skola och dina tankar; ditt arbete är att vara lydig, flitig, kärleksfull, renhjärtad och sann inför Gud och människor. Går du till denna vingården? Ja, du vill gå, du lofvar så säkert gå, du är så viss på dig själf. Men så händer, att du får något förhinder. Dina tankar och önskningar gå åt ett annat håll, ditt hjärta är vankelmodigt. Det är enformigt hemma och tråkigt i skolan. Är du icke en fri varelse? Hvarför skall du gå i andras ledband? Det händer, att du hemma är missnöjd med ett eller annat. Du har icke fått allt som du vill, de ha varit orättvisa mot dig, de ha ej berömt dig som ett skinande ljus. De behöfva ej veta allt som du i hemlighet gör. Och förrän du själf anar det, är du redan vid början af det dåliga slutet. Du går icke till vingården, som du så säkert lofvat, du går hellre din egen viljas väg. Din fader söker dig: hvar är du, mitt barn, och hvar är ditt löfte? Fråga ej mer, bedröfvade fader!

Ditt barn är långt, långt borta, i det onda främmande landet, i olydnadens land, ofridens land, den korta glädjens, den långa sorgens, den sena ångerns och de svikna löftenas mörka, förlorade, tröstlösa land.

Den olydige sonen är en skrymtare. Såsom han sade ja till sin Fader och lydde icke, kan han en annan gång säga ja, ja till andra och är lika trolös mot dem. Han är människan med det delade hjärtat, som på samma gång vill vara vän med Gud och synden. Men ingen kan tjäna två herrar. Gud åtnöjer sig ej med ett halft hjärta, han vill hafva oss hela. Därför, mitt barn, hvad du än är, var hel för din Gud, var sann, var trofast! Svarar du ja, stå då fast därvid; svarar du nej, så ihågkom ditt ansvar! Konung Gustaf Vasa hade en lefnadsregel: en gång säga och därvid blifva är bättre än hundrade gånger tala. Gud hjälpe oss till en fast tro och ett stadigt hjärta! Amen.

Tolfte söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Matti. 12: 33—37.)

49. Af frukten känner man trädet

jVlinns du förra söndagens evangelium om de två bröderna? Är du den, som säger nej och sedan lyder, eller är du den, som säger ja och sedan är olydig? Hör nu, hvad Jesus säger i dag om trädens frukter!

Jesus sade till fariséerna, som tyckte sig vara bättre än alla andra: gör trädet godt, så blir dess frukt god, eller gör

trädet ondt, så blir frukten ond! Af frukten känner man trädet.

Fariséerna buro onda frukter: de voro högmodiga, fåfänga, skrytsamma, ofördragsamma, skrymtande, obarmhärtiga. Alltså voro d§ onda träd. Jesus och hans lärjungar voro barmhärtiga, ödmjuka, sannfärdiga, goda, kärleksfulla mot alla: alltså voro de goda träd. Af deras frukt kände man dem. Icke hämtar man drufvor af törne eller fikon af tistlar.

Detta förstodo ej fariséerna. De trodde, att om man Utvärtes är gudaktig, går ofta till kyrkan,

talar vackra ord om dygden och låtsar vara barmhärtig mot de fattiga för att få beröm af människor, är man ett godt träd i världens skog. Många i våra dagar tro detsamma. De tro, att man får frukterna utan trädet. De tro, att en människa kan vara invärtes hurudan som helst, endast hon Utvärtes gör goda gärningar. Försök att göra ett äpple utan äppleträdet! Åja, du kan göra ett äpple af vax och måla det, så att det liknar ett äpple från trädet; men försök att göra det lefvande skönt med saft och kärnor! Det kan du icke, där kommer all världens konst till korta.

Ett godt träd måste bära1 god frukt, och ett ondt träd måste bära ond frukt. Ogräset kan Utvärtes vara lika vackert som säden, men det rensa vi bort. Däraf hjärtat är fullt, däraf talar munnen, och godt eller ondt kommer ur hjärtats inre förrådskammare (fatabur).

Detta glömde nu fariséerna. Men hvarför kallar Jesus dem »huggormars afföda»? Det var ett hårdt ord, men var det ej sant? På våra ängar växer en ört, odörten eller sprängörten (cicuta virosa), som är så lik vår vanliga hundloka, att djur och människor lätt taga miste om dem. Odörten är starkt giftig, så att mången har dött af ett sådant misstag, och sådan var fariséernas gudaktighet. Mången tog föredöme af dem, i den tron, att de voro särskildt heliga människor. Därigenom blefvo de giftiga för andra och därför kallar Jesus dem huggormars afföda. Skrymtare äro såsom giftiga ormar, emedan de inbilla andra, att gudaktigheten är något Utvärtes och att frukten kan vara god, om också trädet är ondt. Hvad

helst du är, var sann, ställ dig aldrig bättre än du är! Gud genomskådar dig; människorna skola ock slutligen genomskåda dig, ty af frukten känna de trädet.

Och åter betyder liknelsen om trädet, att inför Gud måste du vara helt god eller helt ond. De flesta barn och de flesta människor äro såsom af blandadt träslag, hälften goda, hälften onda, och tro, att det nu en gång är deras natur. Jag har mina fel, tänka de, men sådan har Gud skapat mig. De misstaga sig: Gud har aldrig skapat annat än godt; det onda i oss är, att vi missbruka vår fria vilja. Ettdera måste vi slutligen blifva helt, det goda trädet eller det onda trädet. Stilla kunna vi aldrig stå; framåt måste vi alltid gå. Men minns, när du i vår tid så ofta hör talas om framsteg, att man kan gå framåt i två riktningar: den ena uppåt genom Kristus till Gud och det goda, den andra nedåt från synd till förhärdelse och till det eviga mörkret.

Låt oss nu än en gång omläsa de sista orden i denna söndagens evangelium. Jesus säger: för hvart och ett fåfängt ord, som människorna tala, skola de göra räkenskap på domedag. Ty af dina ord skall du blifva rättfärdig hållen, och af dina ord skall du blifva fördömd.

Är detta möjligt? fråga vi försagda och häpna, såsom vi frågade, när vi läste förklaringen öfver det femte budet. Där gick Jesus till doms med våra tankar; här går han till doms med våra ord, som äro tankarnas utflöden. Såsom vi då stodo fulla af blygsel inför den fullkomliga kärlekens lag, så stå vi nu bäfvande inför den högsta rätt-

färdigheten. Ingen, ingen af oss står här ren inför Gud. Hela vårt lif är uppfylldt af dessa fåfänga ord, som Herren dömer, och dömer han oss efter sin rättfärdighet, så äro vi alla förlorade. Jesus vår Frälsare, du, hvars alla ord voro ande och lif, borttag ordens dom öfver oss!

Bäfva ej, klenmodiga hjärta, frukta ej, oförståndiga barn, du, som tanklöst jollrar hvad helst på läpparna kommer! Jesus har låtit oss blicka in i den helige Herrens Guds rättfärdighet, inför hvilken änglarna skyla sina ansikten; men det är ock Jesus, som en gång dömer oss. Han känner vår brist, han skall döma oss mildt för de många

onyttiga orden, hvilka äro för Gud såsom hafvets skum. Men de onda, hatfulla, sårande orden, de afundsjuka, hycklande, gäckande, gudsförsmädande orden och sådana ormaord, som locka andra till synd och fördärf, dem skall han döma utan förbarmande. Huru skall en gång han döma nutidens böcker? O, att alla, som skrifva och trycka, skulle minnas Herrens ord i Math. 12:te kapitel! Och huru skall han döma dem som lättsinnigt missbruka Guds namn eller i sina svordomar åkalla den onde anden? Orden äro ju också trädets frukt. Och hvart och ett träd, som icke bär god frukt, skall huggas ned och kastas i elden.

Se, säger apostelen Jakob, huru ett stort skepp kan styras af ett litet roder, och huru stora ting kan ej en så liten lem, som människans tunga uträtta? Alla vilda djur kunna tämjas, men tungan kan ingen tämja; se huru en liten

eld kan uppbränna en stor skog! Herre, gif oss de uppriktiga orden, de visa orden, de kärleksfulla orden, men öfver allt annat gif oss ditt ord! Amen.

Trettonde söndagen efter Trefaldighet.

(lista årg. Luk. 10: 23—37.)

50. Den barmhärtige samariten.

\Ouds ord är rikt, detta evangelium är ett af de viktigaste, och dess slutsumma är barmhärtigheten.

Det var underbara tider, när Jesus lefde på jorden. Hvad ville icke vi gifva, om vi en enda gång fått höra honom tala till oss! Guds rike stod så nära för dörrarna, att de lärde i Jerusalem begynte känna sig illa till mods. En dag kom en lagklok till Jesus och låtsade fråga hvad han skulle göra för att få evigt lif. Jesus lät honom uppläsa lagens bud: du skall älska Gud öfver allting och din nästa såsom dig själf. Gör det, sade Jesus, så får du lefva.

Detta, tyckte den lagkloke, var alldeles för enkelt. Kunde man så lätt blifva salig? Nej, menade han, det beror på hvem som är vår nästa. Då berättade Jesus för honom sagan om mannen, som for från Jerusalem till Jeriko och föll i röfvarehänder.

Lägg nu denna saga på minnet: mannen, som reste, vägens röfvare, prästen, leviten och sist

samariten! Hvilken af dessa tre var den sårades nästa?

Somliga tycka det är så lätt att säga: alla människor äro vår nästa. Men inom oss finns alltid en lagklok, som tror sig veta den saken bättre. Ja, säger han, jag nekar ju icke, att den eller den är en människa. Men man måste göra en åtskillnad: den ena kan vara värdig, den andra ovärdig vår hjälp. Den där karlen i diket, har han ej själf fallit dit i fyllan och villan? Är jag skyldig att hjälpa honom på fötter igen? Den där hungrige tiggaren, har han ej själf slösat bort hela sin egendom? Hvarför skall jag slösa mitt bröd på honom? Den där gossen blef varnad att ej våga sig ut på svag is: rår jag för, att isen brast under honom? Dessutom stå där många andra på stranden: hvarför kunna ej de hjälpa honom? Den där flickan gråter för att hon slagit sönder sin mors mjölkkruka: hvarför skulle hon vara så vårdslös? Där åter hör jag någon oskyldigt förtalas: hvarför skall jag försvara honom? Kan han då ej försvara sig själf? Där ser jag en stor, stark gosse slå en liten flicka eller pina ett djur; skall jag förhindra det? Nej, jag tackar; då kan jag själf få stryk. Och om jag sett den sårade resande ligga blodig vid vägen, hvarför skulle jag röra vid honom och smutsa ned mina fina kläder? Var det icke bättre, att jag red till nästa gård och skickade andra att hjälpa honom?

• Om nu din ängel, som står inför Guds ansikte, skulle tala till dig med ditt samvetes röst, hvad skulle han svara på den lagklokes invändningar? Han skulle svara: du hjälpte ej den druckne i diket,

därför att du föraktade honom och ansåg dig vara bättre än han. Du gaf ej den hungrige tiggaren mat, för att du tyckte dig bättre förtjäna ditt bröd än han. Du hjälpte ej den drunknande gossen, för att du var därtill både för feg

och för lat. Du skrattade åt den gråtande flickan, för att du finner ett nöje i andras missöden. Du försvarade ej den oskyldigt förtalade, för att du har ingenting emot, att man talar illa om andra, blott ingen vågar tala illa om dig. Du var åter feg, när du ej ville försvara den lilla flickan och det pinade djuret. Och när du ej ville vara den barmhärtige samariten, för att du kunnat smutsa dina fina kläder, tror du, att Jesus kan vidröra och hjälpa dig, utan att smutsa sin rena hand? Du vill hellre skicka andra i ditt ställe. Men hvad skulle du säga, om du själf låge sårad och halfdöd i ditt blod vid lifvets stora landsväg? »Allt hvad du vill att andra skola göra dig, det skall du göra dem.» Se, ett så vackert bud, men så svårt, så svårt att efterfölja!

Det finns andra röfvare, hvilka såra och plundra själarna, — sorgen, bekymret, saknaden, afunden, vreden, hatet och den störste af alla fridsröfvare, ångern. Har du sett på din vandring någon af de olycklige, som desse röfvare sårat, ligga blödande vid din väg? Gå då icke hjälplös och tröstlös honom förbi! Tänk ej, att andra kunna råda och trösta bättre än du! Kan du ej göra annat, så dela hans sorg och återgif honom hoppet!

Mitt barn, hvad du gör, gör helt! Prästen, som red förbi den sårade utan att stanna, var hel i sin obarmhärtighet. Leviten, som stannade och gick fram till defi sårade, var det halfva, onyttiga del-

tagandet, som man så ofta ser vid sådana tillfällen. Hur är det med dig, stackare? Hvila dig nu, jag skall anmäla det för polisen. Men hvarför skulle du resa allena på denna illa beryktade vägen? Gör icke om det en annan gång, det är det bästa råd jag kan gifva dig. Och så går leviten bort, mycket nöjd med sig själf, för att han varit så öm mot sin lidande nästa.

Samaritens barmhärtighet var en hel kärlekstjänst. Han nöjde sig icke med onyttiga känslor och råd, han bistod den sårade allt från det första förbandet intill den fulla helbrägdagörelsen. Samaritens namn, som var så föraktadt bland judarne, har alltsedan blifvit ett hedersnamn för den kristna barmhärtigheten.

Herrens bud om kärlek går som en varm solstråle genom människornas kalla, lata och fega barmhärtighet. Gråt med dem, som gråta, och gläds med dem, som glade äro, säger apostelen. Ja, gör så, men låt det ej stanna därvid! Räck din hand, där du kan stöda, och din sista penning, där du kan hjälpa! Din nästa är allt, som andas och lefver på jorden i sorg och glädje. Salige äro de barmhärtige, ty dem skall ske barmhärtighet. Amen.

Fjortonde söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Luk. 17: 11—19.)

51. Hvar äro de nio?

Såsom Jesus gifvit oss den barmhärtige samariten till en förebild, så vill han, att också vi skola hjälpande och tröstande förbarma oss öfver alla olyckliga, som ligga sårade vid den väg, där vi framgå. Tacka de oss, så mycket bättre för dem; tacka de oss icke, så ha vi belöningen inom oss själfva. Vi ha betalat en liten, liten del af vår skuld till Gud.

Jesus mötte på sin vandring genom Galileen tio spetälske män. Spetälskan var en svår, smittosam och oftast obotlig sjukdom. Den spetälske fick ej komma andra människor nära för att ej smitta dem; han måste bo afsides, ensam eller med andra spetälske. Hvar gång han mötte någon frisk, måste han varnande ropa på långt håll: oren, oren! Och hände sig att han blef botad, måste han begära prästens intyg, innan han åter fick umgås med andra.

De tio spetälske stodo utanför byn och bådo Jesus om hjälp. Jesus sade: gån och visen eder

för prästerna! Och i samma stund voro de friska. Då sprungo i glädjen nio bort, men den tionde kom till Jesus, kastade sig ned på sitt ansikte och prisade Gud. Och han var en samarit.

Jesus sade: blefvo icke tio rene gjorde? Hvar äro då de nio? Ingen annan än denne främlingen har kommit igen

till att prisa Gud.

Tid efter annan sänder Gud förödande sjukdomar att härja många länder. Folken ropa i nödens stund, som de tio spetälske ropade: Herre, förbarma dig öfver oss! Jesus, den store Läkaren, kommer, Gud låter den svåra sjukdomen upphöra, och folken skynda åter glada till sina åkerfält, sina sysslor och sina nöjen. Men huru många minnas att prisa Gud? Rundt omkring oss har döden härjat, men vårt land har blifvit förskonadt: hvar är Guds lof, för att en ängel har vaktat våra portar? Är det icke, som skulle vi ännu höra Jesus säga: äro icke tio rene gjorde? Hvar äro de nio?

En annan gång händer, att många delar af vårt land hemsökas af missväxt, många hungra, många anropa Gud i nöd och elände. Jesus kommer, Gud låter åkern bära nya skördar och mätta de [hungrande; men hvar äro de nio? Stormarna hvina på hafvet, skeppen förlisa, sjömännen ropa till Jesus, som näpste hafvet, Jesus kommer, vågorna lägga sig, de skeppsbrutne räddas; hvar äro de nio? Barnen gå om hösten attskrinna på nattgammal is; isen brister, barnen ropa på hjälp, Jesus kommer, de öfverdådiga räddas; hvar äro de nio? Och så slinka vi undan i lifvets faror och lifvets bekymmer. Alla ropa på Jesus, när de be-

höfva honom, men när bekymret är öfver, tycka de sig ej behöfva honom mer. Hvar äro de nio?

Och hvar är den tionde, han, den ende, som ihågkom att vara tacksam mot Gud? Kanske är han främlingen, samariten ibland de tio? Kanske är han den fattigaste, den svagaste, den enfaldigaste bland dessa tio, — den, hvilken de öfriga nio föraktade och ansågo vara den sämste? Ja, ty icke utan orsak har Jesus utpekat honom såsom den ende tacksamme. Just därför att han var den mest föraktade af dem alla, tänkte han minst på sig själf och kom bättre än de andra ihåg att tacka för hjälpen. Där är åter Guds rikes ordning: de siste främst och de främste sist.

Jesus sade till denne tionde, som ensam förstod att prisa Gud: stå upp, gå, din tro har frälst dig! Var den tionde då den ende, som trodde? Ja, det förstå vi däraf, att han tackade Gud. De öfriga nio trodde på Gud så länge de behöfde honom, och sedan var det för dem alldeles likgiltigt, om det fanns eller icke fanns en Gud, allenast de åter fingo vara friska och lefva som andra. Det är så, som många mena sig tro på Gud. Hvad skulle din fader säga, om du ville vara hans barn och älska honom och lyda honom endast så länge han gifver dig allt hvad du begär och allt hvad du mest tycker om? Då är det ju icke din fader du älskar, utan hans händer och fickor och goda gåfvor. Men din fader nöjer sig ej med en sådan kärlek; för honom har den ej något värde alls. Och på samma sätt är det med vår tro på Gud. Håller den icke profvet längre, än när Gud gifver

oss allt hvad vi önska, huru kan Gud vara nöjd med en sådan tro?

Men försök att bedja och icke få och ändock tro! Sådana vill Gud hafva oss. Och sådan vill också din fader se dig. Älskar han dig mindre, för att han en gång nekar dig något? Nej, han vet bättre än du hvad som är nyttigt för dig, och ju lydigare och gladare du den gången böjer dig för hans vilja, desto hellre skall han en annan gång höra din bön.

De nio spetälske voro som barn, hvilka öppna grinden för resande, och, när de se slanten trilla på vägen, springa de strax att plocka upp den, men grinden faller igen framför den resandes häst.

Du store, barmhärtige Herre Gud, som gifver oss allt, allt, allt, gif oss också ett tacksamt hjärta! Amen.

Femtonde söndagen efter Trefaldighet.

(lista'årg. Math. 6: 24—34.)

52. Liljorna på marken och fåglarna under himmelen.

Jesus har talat om barmhärtigheten och tacksamheten; nu talar han om förtröstan till Gud. Vi kunna icke på

samma gång tjäna två herrar: Gud och Mammon.

Mammon betyder rikedom och världslig omsorg. Jesus förbjuder icke någon att hafva omsorg om sin dagliga utkomst, sina sysslor, sitt hus och sina barn; han har ju liknat Gud vid en god husbonde, som har omtanke om allt. Men han säger, att den världsliga omsorgen skall icke vara vår herre, hvilken vi tjäna och lyda; utan vår rätte herre, som vi tjäna och lyda framför alla andra, skall vara Gud.

Många rika tänka blott på huru de skola blifva ännu rikare och hafva goda dagar. Om dem har Jesus sagt, att rikedomen vänder deras hjärta från Gud, så att de hafva svårt att komma till himmelriket. Nu varnar han de fattiga, att deras dagliga

bekymmer ej må stänga för dem vägen till himmelen". De skola ej sörjande säga: hvad skall jag äta, hvad skall jag dricka, hvad skall jag kläda mig med? Gud har gifvit dem' lifvet: är icke lifvet mer än maten? Gud har gifvit dem kroppen: är icke kroppen mer än kläderna?

Vi skola se på fåglarna under himmelen; de så icke, de skära icke sin åker, de församla intet i ladorna, och likväl flyga och kvittra de ständigt glada, utan sorger för framtiden. De veta, att deras och vår himmelske Fader sörjer för dem. Äro vi icke mer än fåglarna? Och ingen af oss kan med alla sina bekymmer lefva en enda dag längre än Gud bestämt.

Hvarför sörjer så mången för sina kläder? Liljorna på marken tänka icke på huru de kläda sig. De spinna icke, de väfva icke, de sy icke, och likväl var konung Salomo i all sin härlighet icke så klädd som en af dem. Kläder nu Gud så gräset på marken, hvilket i dag står och i morgon ligger slaget för lien, huru mycket mer skall han ej hafva omsorg om oss, klentrogna barn.

Därför, säger Jesus, skola vi icke sörja, om något fattas oss. Märk väl: arbeta, men icke sörja. Hedningarne söka och sörja, för att de icke känna sin Fader i himmelen. Vi, som känna honom, skola aldrig misströsta. Hvarför skulle vi tro, att vår Gud har glömt oss? Han, som uppehåller alla sina skapade verk, han glömmer oss aldrig, han vet hvad vi behöfva, han vet det bättre än vi.

Också vi skola söka, ty människoanden söker beständigt. Men vi skola icke söka förgängliga jordiska ting, som i dag behöfvas och i morgon

icke behöfvas mer; vi skola söka det, som i alla tider består och i alla tider behöfves, nämligen Guds rike och hans rättfärdighet. Dem skola vi söka först, framför allt annat, och då veta vi, att allt detta andra tillfaller oss efter Guds vilja, när vi behöfva det. Se så mången, som ständigt går i bekymmer hvar han i morgon skall få sitt dagliga bröd, eller för att han kanske blir sjuk, eller för att den eller den olyckan, den eller den motgången kan hända honom i morgon! Hvilken onyttig ängslan! säger vår Frälsare. Vet då icke den ängsliga själ, som så plågar sig själf, att morgondagen står i Guds hand, såsom dagen i dag? Är det ej nog, att hvar dag har sin omsorg för sig?

Kloka och försiktiga människor bruka säga: man skall ej lefva som hvar dag vore den sista, man skall tänka på morgondagen, man skall i tid förse sig med hvad man behöfver, man skall vara beredd, om de onda dagarna komma. Detta är ju mycket't förståndigt; men Guds ords enfald är visare än människors klokhet. Därför säger Jesus: ingen kan med all sin klokhet förebygga sorgen, olyckan, motgången, om han ej har sin fasta klippa i förtröstan på Gud. Utan den klippan sviktar allt, men med den klippan stå vi trygga i alla skiften. Sök först Guds rike och hans rättfärdighet; var sedan omtänksam och klok efter människors sätt, ty detta förbjuder ej Jesus; han förbjuder oss endast att sörja, såsom om ingen Gud sörjde för oss.

Guds ord säger: dem, hvilka älska Gud, tjänar allt till det bästa. Den, som lefvat och sett huru underbart Guds försyn griper in i hela vårt lif, han misströstar aldrig, han vet, att Gud sörjer för

oss, där vi mest stå rådlösa. Jag har varit ung och är gammal vorden, och har ännu aldrig sett den rättfärdige öfvergifven eller hans barn efter bröd gå (Dav. Ps. 37: 25). Jag har sett mången rik vaka sömnlös om natten af

fruktan för morgondagen, och jag har sett mången fattig, som icke visste hvad han i morgon skulle gifva sina hungrande barn, sofva så lugnt, som stode hans bord redan färdigt dukadt. Aldrig, aldrig har hans förtröstan kommit på skam. Gud kan dröja, för att pröfva vår tro, men Gud kommer alldeles visst och kommer i rätta stunden, endast vi lämna oss helt i hans hand. Du lyckliga barn, som än ej lärt känna lifvets sorger, äfven du skall få erfara, att Gud gifver dig det du beder af honom i ödmjuk tro, om det är nyttigt för dig. Men tror du på Gud, skall du en gång, när du blir gammal och grå, kunna svara, som lärjungarne svarade, när Jesus frågade dem: har något fattats eder? De svarade: intet. Intet i världen skall någonsin fattas dem, som först söka Guds rike och hans rättfärdighet. Amen.

Sextonde söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Joh. 11: 21—45.)

53. Lazarus uppväckes från de döda.

lre gånger omtala evangelierna, att Jesus uppväckte döda, nämligen änkans son i Nain, Jairi dotter och slutligen Lazarus. Förgäfves ha människor velat förneka eller förvända dessa Guds stora underverk. Många åsyna vittnen hafva intygat deras sannfärdighet, och hela Judalandet var vid dessa underbara tilldragelser uppfylldt af häpnad. Lifvets store Herre, som skall uppväcka alla döda på yttersta dagen, har redan på den tid, när han vandrade på jorden, velat för tviflande människor bevisa sin makt öfver döden.

Om Jairi dotter läsa vi på 26:te söndagen efter Trefaldighet. Om änkans son i Nain berättar Lukas 7:de kapitel. Jesus kom med sina lärjungar och mycket folk till stadsporten i Nain. Då bars där ut en död, som var sin moders ende son, och hon var änka. Jesus såg denna gråtande moder, som förlorat det käraste hon hade på jorden, och det rörde hans hjärta. Han sade till henne: gråtLAZARUS UPPVÄCKES FRÅN DE DÖDA. 225

icke! Bärarne stannade. Jesus utropade: jag säger dig, unge man, stå upp! Den döde satte sig upp på båren och begynte tala, hvarefter Jesus öfverlämnade honom letvande åt hans moder. Och nu grät hon af glädje. En bäfvan kom öfver alla de många, som sågo detta, och de prisade Gud, sägande: en stor profet är uppkommen bland oss, och Gud har besökt sitt folk.

Berättelsen om Lazarus läsa vi i Johannes •ll:te kapitel. Det var icke den Lazarus, som låg vid den rike mannens port, utan en broder till Martha och Maria i byn Bethania nära Jerusalem. Jesus älskade dessa tre gudfruktiga syskon. Han hade varit gäst i deras hem; där hade Maria vid hans fötter lyssnat på hans ord, medan Martha skötte sitt hushåll. Maria var den, som gjutit öfver Jesus den dyrbara nardusoljan och torkat hans fötter med sitt hår.

Nu var Lazarus sjuk. Systrarna sände ett bud till Jesus, som då var i Galileen: se, den, som du kär hafver, ligger sjuk. Jesus svarade: denna sjukdom är icke till döds, utan till Guds ära. Och i två dagar dröjde han ännu kvar i Galileen, sedan han fått det brådskande budet. Under tiden dog Lazarus.

När Jesus återvände till Judeen, sade han till sina lärjungar: vår vän Lazarus sofver, men jag skall uppväcka honom. — Sofver han, Herre, så blifver det bättre med honom, svarade lärjungarne. Nej, sade Jesus; Lazarus är död, men det är bättre för eder tro, att jag ej var där och gjorde honom helbrägda.

När Jesus kom till Bethania, hade Lazarus

redan fyra dagar legat i grafven. Martha gick emot Jesus och sade förebrående, men ännu med ett svagt hopp: Herre, hade du varit här, skulle min broder ej ha dött. Men allt hvad du beder af Gud, skall Gud gifva dig.

Jesus sade: din broder skall åter uppstå. Ja, . sade Martha, jag vet, att han skall uppstå på den yttersta dagen. Jesus sade: jag är uppståndelsen och lifvet. Hvilken som tror på mig, han skall lefva, om han än död blefve. Hvar och en, som' lefver och tror på mig, han skall icke dö evinner-ligen. Tror du detta?

Ja> sade åter Martha. Jag tror, att du är Kristus, Guds Son, som skulle komma i världen.

Nu kom också Maria och sade såsom Martha: om du varit här, skulle vår broder ej dött.

Jesus såg henne gråta och grät, äfven han. Hvar hafven I lagt honom? De sade: Herre, kom och se! Och mycket folk, som kommit dit från Jerusalem för att beklaga systrarna, sade till hvarandra: se hur han höll af Lazarus! Men somliga sade: kunde icke han, som öppnat den blindes ögon, också hafva gjort Lazarus frisk?

Då gick Jesus till grafven, som var inhuggen i berget och stängd med en stor sten. Tag bort stenen! Nej, nej, bad Martha: vår broder har redan varit död i fyra dagar! — Efter fyra dagar i detta varma land är en död redan så förvandlad, att ingen vill nalkas honom.

Jesus sade till Martha: har jag ej sagt dig, att, om du trodde, skulle du få se Guds härlighet?

Stenen lyftes bort från grafven. Jesus höjde sina ögon mot himmelen och sade: Fäder, jag

tackar dig, att du hört mig! Jag vet, att du alltid hör mig, men nu tackar jag dig för att de många, som stå här omkring, skola tro, att du sändt mig.

När han sagt detta, ropade han med hög röst: Lazarus, kom ut! Och Lazarus stod upp ur grafven, bunden kring händer och fötter med svepduken, och hans ansikte var betäckt med en svettduk. Jesus sade: lösen honom, och låten honom gå hem!

Huru skola vi kunna beskrifva de många närvarandes förundran och häpnad vid denna syn? Aldrig hade lefvande människors ögon sett något sådant förr, och ingen, som såg det, kunde någonsin glömma det. Evangelium säger endast: då trodde så många på Jesus, att stora rådet i Jerusalem fruktade ett allmänt uppror, och rådslog om att låta korsfästa Jesus. Hur otacksamt och hur dåraktigt! De ville döda honom, som uppväckte de döda!

Denna rörande berättelse om Lazarus har tröstande gått genom tiderna från släkte till släkte, för att vi skola tro på Jesus, vår Frälsare, och tro vid grafvarna på hans eviga ord, som genomtränger allt dödens mörker: Jag är uppståndelsen och lifvet. Hvilken som tror på mig, han skall lefva, om han än död blefve. Amen.

Sjuttonde söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Lnk. 14: 1—11.)

54. Upphöjelsen och förödmjukelsen.

Pariséerna låtsade beskydda Jesus: det gaf dem anseende hos folket. De bjödo honom till sig på måltider och gästabud; de fördrogo till och med, att han i deras närvaro botade en sjuk på sabbaten. Inom sig tänkte de: vänta du; för det skola vi anklaga dig vid ett passande tillfälle!

Jesus kom till dem, han kom till alla, som ville höra hans ord. Han fruktade inga fiender, han sade alla sanningen. Hvarför skulle han ej bota sjuka på sabbaten? Detta står ingenstädes förbjudet i Guds lag. Också hos oss gå läkarne till de sjuka om söndagen. Apoteken och sjukhusen stå öppna, liksom på hvardagarna. Äfven det, som hör till lifvets nödvändigaste behof, är ej förbjudet på söndagen. Köpmannen stänger sin bod, jordbrukaren lämnar sin plog, handtverkaren sina verktyg, tjänstemannen sitt ämbetsrum, skolan sin läxa; men prästen predikar, klockaren sjunger, posten och bantågen gå, bagareboden

står öppen, husmodern kokar middag åt sina hungriga barn.

Fariséerna glömde, när de bjödo Jesus till sig, att de hade bjudit hjärteransakaren, som läste i deras tankar. Jesus såg huru de vid middagsmåltiden gärna ville sitta främst, och då lärde han dem, på sitt milda sätt, den stora konsten att vara ödmjuka. Hans förmaning, som vi läsa i evangelium, är alldeles så, som man brukar säga åt barn vid en bjudning: träng dig ej fram, begär icke först; tänk hvilken skam det vore, om värdinnan måste visa dig bort

från bordet! Vänta hellre, tills de äldre fått först, och då är det ju en heder för dig, när värdinnan säger: stig fram, min vän, du, som ingenting begärt och ingenting fått!

Barnen bruka icke tycka om sådana sederegler, men de skola minnas, att det gäller mycket .annat, än att vara blygsam vid bjudningar. Det framfusiga högmodet, som skuffar undan andra, är åtminstone ärligt, men hvad säger du om det skrymtande högmodet som ständigt krusar: för all del, stig framför mig! och likväl tänker inom sig: jag är mycket bättre än du? Om änglarna kunde skratta, huru skulle de ej le åt människors löjliga högfärd! Men änglarna skratta icke; de glädja sig öfver ett ödmjukt hjärta och sörja öfver att de högfärdiga kunna vara så eländigt dumma.

Somliga högmodas öfver sina kunskaper och sin skicklighet, andra öfver sin förnäma släkt, sin rang, sin rikedom, sitt hus, sina åkrar och ladugårdar, sina kläder, sitt vackra utseende, sina dygder och goda gärningar eller sin lycka i allt hvad de företaga sig. Det finns de, som skryta att alltid

ha vackert väder, när de gå ut. En tiggare kan högmodas öfver sina paltor, en krympling öfver sitt träben, en förbrytare öfver sitt brott. Och barnen göra med sin lilla högfärd narr af de stora. Hvem är en sådan karl, som lille Niklas, när han kan stå på hufvudet? Sagan berättar om en liten flicka, som ej kunde komma till himmelriket, för att hon var så högfärdig öfver sina röda strumpor.

Vet du hvarför högmod alltid går före fall, hvarför den egna upphöjelsen alltid drager förödmjukelsen efter sig? Därför att allt, som vi högmodas öfver, är i verkligheten endast en oiörtjänt gåfva af Gud. Men när Vi högmodas öfver Guds gåfva, så stjäla vi ju Guds ära. Därför måste vi förödmjukas, för att vår ära skall tillhöra den, som äran med rätta tillkommer.

Vinden har brutit ett rotskott af trädet och kastat det ut på landsvägen, där alla åkande och gående trampa på det. Gud ser det stackars halfdöda rotskottet ligga hjälplöst för allas fötter, förbarmar sig öfver det, upptager det och planterar det i en fruktbar jord, där det får nytt lif och begynner att växa. När då det en gång förtrampade rotskottet blifvit ett stort, skönt, blommande träd, börjar det högmodas öfver sin sköna blomstring. Se hvad jag blifvit genom min egen kraft! Nåväl, säger Gud, har du blifvit hvad du äi genom egen kraft, så försök än en gång hvartill din kraft duger! Så kommer en ny och fruktansvärdare storm, kullkastar trädet och strör dess afbrutna grenar hjälplösa ut öfver vägen för allas fötter. Där ligga de nu förlorade i sin egen kraft, och ingeii barm-

härtig hand skall mera plantera dem ut till lif och blomstring.

Du, som af Gud fått större gåfvor än andra, kom ihåg trädet, som blomstrade i sin egen kraft! Och tänk på hvad Jesus sade (Math. 18: 4): hvilken som aktar sig själf så ringa som detta barnet, han är den störste i himmelriket.

Är då ett barn alltid ödmjukt? Nej, vi veta ju, att det också finns egenkära, själf kloka barn. Jesus sade ej alla barn; han sade: detta barnet, som han då höll i sin famn. Det kände han, det var sådant han ville se alla barn. När man kan vara så stor i Guds rike genom ett ödmjukt hjärta, huru kan någon vilja vara så liten genom sitt högmod? Älskade barn, var så i ditt hjärta, som detta barnet, så ringa i dina egna ögon, så själf-försakande, så] helt förtroende dig i allt åt din Frälsares kärlek, och du skall som detta barnet få hvila i Jesu famn! Amen.

Adertonde söndagen efter Trefaldighet.

(3:dje årg. Mark. 10: 17—27.)

55. Den rike ynglingen.

Jesus stod vid stranden af Jordan, och mycket folk var församladt omkring honom. Det var den märkvärdiga dagen, när lärjungarne ville förhindra barnen att komma till Jesus och han »tog barnen i sin famn och välsignade dem.

Då kom till honom en rik och förnäm ung man, föll på sina knän och frågade: gode Mästare, hvad skall jag göra, alt jag må få evinnerligt lif? Jesus sade: Gud allena är god; känner du Guds bud? Ja, sade ynglingen, dem har jag hållit allt från min ungdom. Jesus såg med deltagande kärlek på honom och svarade: ett fattas dig. Gå bort, sälj allt hvad du äger, och gif åt de fattiga! Kom sedan till mig, följ mig, bär mitt kors, och du skall få en skatt i himmelriket.

Då gick den unge mannen bedröfvad bort, ty han hade många ägodelar. Sorgsen såg Jesus sig om efter honom och sade: se huru svårt det är för de rike att komma till Gud! Det är lättare

för en kamel att gå genom ett nålsöga, än för en rik att gå in i Guds rike.

Lärjungarne förundrade sig ej öfver kamelen och nålsögat, ty i Jerusalems murar fanns en så låg port, att knappt en man af vanlig längd kunde gå rak därigenom, långt mindre en hög kamel, och denna port kallades nålsögat. De förskräcktes och undrade huru någon människa kunde blifva salig med sådana stränga villkor. Jesus svarade: ingen kan komma till Guds rike med sin egen förtjänst, utan blott genom Guds nåd.

Denna vackra berättelse är gifven åt oss i samma mening, som att ingen kan tjäna två herrar. Gud är ej nöjd med vårt halfva hjärta, han vill hafva oss hela.

Den unge mannen var en rättskaffens, en god, en gudfruktig människa. Han visste ej själf, och ingen annan visste heller annat, än att han hållit Guds bud, så långt han mindes tillbaka. Han var renhjärtad, redlig, uppriktig, kärleksfull, fridsam, plikttrogen och säkerligen äfven barmhärtig efhot de fattiga. Än mer: han sökte det eviga lifvet, han kom till Jesus för att fråga, hvad han ännu borde göra. Kanske borde han bygga en kyrka åt Gud? Eller kanske hade han ej varit barmhärtig nog och borde ännu bespisa hundrade fattiga?

Nej, sade Jesus, du måste gifva allt hvad du äger och därtill dig själf! — Detta var för mycket, det kunde han icke. Och så gick han bedröfvad bort, såsom många goda människor gå, när'Gud begär allt.

Det, som fattades den rike ynglingen och som

han själf icke visste, men som Jesus visste, det var den stora konsten att kunna gifva allt Gud kommer till oss och säger: gif mig det du har kärast i världen, för att ditt hjärta ej mera må hänga vid detta ena, utan odeladt tillhöra mig! Är du rik, så gif mig din rikedom; är du fattig, så gif mig ditt sista jordiska hopp! Önskar du något, längtar du efter något af hela ditt hjärta, så försaka det, gif det åt mig! Har du något i världen, som du håller för din glädje och stolthet, hvad det än vara må, ditt lif, din hälsa, ditt namn, din ära, ditt hem, ditt land, dina dagars lugn, dina nätters ro, dina ögons ljus och din högra hand, gif det allt, jag begär det af dig! Eller håller du någon på jorden rätt innerligt kär, en moder, en fader, ett barn, en vän, så gif dem åt mig, gif allt utan undantag, för att jag må kunna tiofaldt gifva dig allt tillbaka! Ja, hvad svara vi på en sådan fordran? De flesta bland oss skola, som den rike ynglingen, gå bedröfvade bort. Eller kanske skall du svara: käre Herre Gud, tag allt de¾ öfriga, men låt mig behålla detta ena! Och då ser Gud med sorgsen kärlek efter dig, där du går, och säger: olyckliga barn, förstår du icke, att just detta ena, vid hvilket ditt hjärta hänger, skiljer dig för evigt från mig?

Det är så med afgudarne: de få ej taga vårt hjärta. Du har en skön berättelsebok, det är ingenting ondt däri. Men din lärare säger i skolan: gif mig boken, du får ej tänka på den, medan du läser läxorna! Din fader har gifvit dig en båt, men du har sett andra segla, och nu glömmer du allt för att få ett segel på båten? Nej, säger din

fader, vänta tills du kan sköta ett segel! Du hålen så god vän, att du är med den vännen hela dagen borta och glömmer både middag och kvällsvard. Nej, säger din moder, i dag blir du hemma. Boken, seglet och yännen ha blifvit dina afgudar, som röfva ditt hjärta.

Men om nu människor ej vilja dela dig mellan sig och afgudarne, huru tror du då, att den store Herren Gud vill

nöja sig med ett deladt hjärta? Det, som du ej godvilligt gifver honom, det tager han, utan att fråga dig därom. O, hur ofta, ofta tager han icke ifrån oss just det, som vi tycka oss sist vilja mista! Då knotar vårt upproriska hjärta, och vi tycka, vi oförståndiga, att vår Fader i himmelen är hård mot oss. Men den dag skall komma, när vi förstå, att hvad Gud gifver och tager, det gifver och tager han allt af kärlek, för att både gåfvan och mistningen skola föra oss närmare honom. Att kunna försaka sig själf och allt sitt i kärlek, tålamod och en fast förtröstan, det är nåd, det är frid, det är lycka, som intet i världen rubbar mer; det är den smala, men raka och säkra vägen till Guds eviga glädje. Amen.

Nittonde söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Joh. 9: 24—41.)

56. Den blindfödde.

I Johannes 9:de kapitel läsa vi om en blindfödd tiggare, som fick af Jesus sin syn igen. Berättelsen skildrar så noga alla omständigheter, att vi tycka oss se den blinde tiggaren räcka ut sin hand och begära en slant. Och dagens evangelium är en del af denna berättelse.

Det händer, att blinda, som förlorat sin syn genom sjukdom, kunna genom läkare få sina ögon friska. Men när ett barn födes blindt, sker det genom någon medfödd ofullkomlighet i ögonens byggnad, och en sådan blindhet kan ingen konst bota.

Jesus kom till en by och såg en blind, som tiggde vid vägen. Detta var icke något ovanligt, men denne tiggaren hade varit blind redan från sin födelse. Lärjungarne frågade: har då han elfer hans föräldrar syndat, efter Gud velat så hårdt straffa honom? Nej, sade Jesus, han är född blind, för att Guds kraft skall uppenbaras på

honom. Jag måste verka min Faders verk, medan min dag är. Och jag är världens ljus.

Då tog Jesus den blindfödde vid handen, ledde honom ut ur byn och gjorde en deg af mull, som han lade på den blindes ögon. Sedan lade han sina händer på honom och frågade: ser du något? •

Den blinde sade: jag ser människorna vandra, som vore de trän. Då sade Jesus: gå och två dig i dammen Siloah! Den blinde gick, sköljde sina ögon med dammens vatten, och nu voro hans ögon friska, så att han såg allting tydligt.

Grannarna i byn sågo honom komma på vägen utan ledare och sade till hvarandra: är icke denne den blindfödde tiggaren? Jo, sade några. Nej> sade andra, men han liknar honom. Tiggaren själf sade: det är jag.

— Men du var ju blind, sade byfolket. Huru kan du nu se?

— Jo, en man, som de kalla Jesus, gjorde en deg, som han smorde på mina ögon, och när jag sköljt dem i dammen Siloah, fick j¾g min syn.

— Hvem är Jesus? Hvar är han?

— Jag vet icke.

Då förde byfolket tiggaren till fariséerna i rådet, för att det var en sabbat, när Jesus botade honom. Fariséerna frågade: huru har du fått din syn? Så och så gjorde Jesus, sade den blindfödde. Nu begynte fariséerna träta sig emellan. Somliga sade: Jesus är icke Guds man, efter han botar sjuka på sabbaten. Andra sade> men huru kan en syndig människa göra sådana

tecken? Hvad tror du? sade de till den blindfödde. Han svarade: jag tror, att Jesus är en profet.

Detta svar tyckte fariséerna icke om. De ville i det längsta bestrida, att Jesus här gjort ett underverk, och kallade

till sig den blindföddes föräldrar. Är denne eder son? — Ja. — Var han född blind? — Ja. — Huru kan han nu se? — Det veta vi icke, fråga honom själf, han är gammal nog. — Då blef den blindfödde inkallad andra gången. Bekänn, att Jesus bedragit dig! Vi känna honom bättre än du, vi veta, att han är en syndare. — Om han är en syndare, vet jag icke, sade den blindfödde, men det vet jag, att jag var blind, och nu ser jag. — Huru öppnade han dina ögon? — Det har jag ju redan sagt eder, svarade tiggaren. Skall jag berätta det en gång till? Viljen I också blifva hans lärjungar?

— Vi äro Moses' lärjungar, sade fariséerna, och Gud har talat till Moses, men icke veta vi hvarifrån Jesus är. — Det är ju underligt, svarade tiggaren käckt, att så lärde män icke veta hvarifrån Jesus är, som har öppnat mina ögon! Ett så stort under har ingen gjort sedan världens begynnelse. — Jaså, du vill lära oss, du din usle stackare, sade fariséerna i sin rådlösa vrede och drefvo ut den hårdnackade tiggaren, som ej ville ljuga på Jesus.

Men den blindfödde fick en stor belöning för sitt mod att vittna om sanningen. Jesus uppsökte honom och sade till honom: tror du på Guds son? Den blindfödde sade: Herre, hvem är han, att jagDEN BLINDFÖDDE.

må tro på honom? Jesus svarade: han är den förste du sett, när dina ögon öppnades, och det är han, som talar till dig.

Då föll den blindfödde på sina knän, tillbad Jesus och sade: Herre, jag tror! Och Jesus sade: till en dom är jag kommen i världen, att de, som icke se, skola varda seende, och de, som se, skola varda blinda.

Fariséerna sade hånfullt till Jesus: äro vi också blinda? Jesus svarade: om I voren blinda, haden I icke synd, men nu sägen I: vi se, och därför synden I. — Såsom ville han säga: om I voren okunniga, obildade människor, såsom denne fattige tiggaren, så skulle Gud hafva förbarmande med eder. Men nu viljen I vara de upplyste, de bildade, som tro sig förstå allt och skola lära de okunnige, och likväl är det I, som striden mot sanningen. Detta är eder synd och eder dom.

Så slutar Johannes' berättelse om den blindfödde tiggaren. Du, som läser detta, minns, att när Gud låter någon oförskyldt lida, såsom den fattige blindfödde, har Gud någon särskild nåderik mening därmed, fastän vi icke förstå den. Minns därnäst att vittna om sanningen, om än alla världens fariséer vilja förmå dig att ljuga! Och minns slutligen, att de okunnige i sin enfaldiga, ärliga tro äro mera klarseende, än många sådana upplysta och bildade, som icke vilja tro, därför att de i sitt högmod anse sig klokare än Gud. Kunskapen är en stor Guds gåfva, när den är ödmjuk, men utan ödmjukhet är den största lärdom idel blindhet och dårskap för Gud. Du240 NITTONDE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

världens stora ljus, vår käre Herre och Frälsare, du vet huru ofta vi gå i själens mörker. Öppna då våra blinda ögon för ditt eviga ljus, och gif oss mod att vittna om sanningen! Amen.

Tjugonde söndagen efter Trefaldighet.

(2:dra årg. Math. 13: 44—46.)

57. Skatten och pärlan.

är Jesus stod i en båt vid stranden af sjön Genesaret och berättade för folket om säden, som föll på berget, och om ovännen, som sådde ogräs i nattens mörker, då berättade han äfven de två liknelser, som vi nu läsa i denna dagens evangelium. De äro så korta, som de kortaste sagor, men dem vilja vi höra om igen, ty de äro som himmelens blå: det är ett djup i dem, som ingen kan mäta.

Himmelriket är likt en skatt, som var fördold i en åker. Skatten var nedgräfd djupt i jorden, ingen kände den, åkermännen väntade blott att se säden gro och växa och bära ax och bärgas och tröskas och malas och bakas till bröd, men ingen tänkte på skatten. Och de väntade förgäfves i många år; säden ville ej gro, axet ville ej blomma,

skäran ville ej skörda, rian ville ej tröska, kvarnen ville ej mala, mjölet ville ej blifva bröd i ugnen. Åkermännen kunde ej nog förundra sig, att deras

teg var så ofruktbar, fastän de arbetade träget natt och dag. Åkern kunde ej bära skörd, därför att skatten var nedgräfd, ty skatten var Guds välsignelse.

Då kom där en man, ingen vet hvarifrån, och han visste ej själf hvarför han just kom till den ofruktbara åkern. Gud ledde hans steg. Han fann skatten; — huru han fann den, vet heller ingen, men han måste ha funnit den i Guds kärlek, efter han fann den. Nu tänkte han vid sig själf: jag kan taga denna skatten, efter ju ingen människa ser mig, men det vore en synd, det vore att stjäla, efter åkern icke är min. Jag vill åter gömma skatten i jorden, där den varit förut, och se till huru jag kan få så mycket penningar, att jag kan köpa åkern.

Mannen gick hem igen och sålde allt hvad han ägde, tills han fick så mycket penningar, att han kunde köpa åkern. Då gick han till åkerns ägare och sade till honom: sälj din åker åt mig! Gärna, sade ägaren; det är en usel, ofruktbar åker, jag är trött på den, du skall få den för billigt pris.

Nu hade mannen, som ville köpa åkern, kunnat göra hvad människorna kalla en god affär, men det hade åter varit en stöld, och därtill var han för ärlig. Han sade alltså till åkerns ägare: din åker är icke så ofruktbar, som den ser ut att vara. Där är en stor skatt fördold, och därför vill jag betala dig sju gånger mer, än du begär. — Hvad är detta för inbillningar? skrattade ägaren. Skulle ej jag känna min åker bättre än du? Och så blefvo de ense om åkerköpet, och köparen

betalade sju gånger mer, än säljaren hade begärt. Men den, som vann mest, det var köparen; ty när skatten kom i dagen, bar åkern hundradefaldt frukt. Nu grodde kornet, nu växte strået, nu blommade axet, nu bärgade skäran, nu tröskade i½n, nu malde kvarnen, nu jäste mjölet till bröd i ugnen, och den åkern var många, många gånger mera värd, än allt hvad dess lycklige köpare någonsin ägde förr. Ty den fördolda skatten var Guds rike och Guds välsignelse.

Förstår du på hvad vår Frälsare lade största vikten i denna berättelse? Det var därpå, att mannen sålde allt hvad han ägde för att köpa åkern, — allt, utan undantag. Det är åter samma allt, som Jesus begärde af den rike ynglingen. Men den, som säljer allt för Guds rike, får hundradefaldt igen.

Samma grundtanke ligger fördold i den andra liknelsen. Men här är det icke en man, som genom Guds skickelse fann en skatt, hvilken han icke sökte. Här är det tvärtom en sökande själ, en köpman, som sökte goda pärlor. Huru hade icke den köpmannen rest kring hela jorden, sökt sina pärlor i hafvets djup, i insjöarnas gyttja, i flodernas forsar, ja, inne i jordens innandöme, öm där till äfventyrs fanns någon okänd sjö, där pärl-musslan kunde lefva. Han hade ju funnit många pärlor, stora och små, äkta och oäkta, han var rik, han hade kunnat sätta sig ned i ro att njuta af sina rikedomar, men han sökte likväl, han sökte beständigt. Ingen af hans pärlor syntes honom nog dyrbar för hans brinnande längtan efter den största, den skönaste, den dyrbaraste af

alla pärlor. Slutligen fann han henne, ingen vet hvar och ingen vet huru, men han igenkände henne, han förstod, att hennes like fanns ej på hela jorden. Hon sken för hans ögon, som himmelens klaraste stjärna, men ack, hon var icke hans; hur skulle hon blifva hans? Då gick han bort och sålde, också han, allt hvad han ägde, alla sina tusen andra strålande pärlor, ingen behöll han, allt sålde han för att kunna köpa denna enda, som var mycket mera värd, än alla de öfriga. Gjorde han rätt däri? Ja, ty den enda, oförlikneliga pärlan var åter Guds rike och Guds välsignelse.

Jesus känner oss, lättsinniga, tanklösa barn. Somliga gå sorglösa på den ofruktbara åkern och tänka, som fåglarna, blott på att plocka ett korn här eller en mask där. Då kommer ett ord från Guds rike till dem och säger: stanna, här är en skatt! Somliga stanna och somliga gå förbi. Andra söka i hela sitt lif och finna lyckans fattiga

oäkta pärlor, en glädje här, en glädje där, men beständigt drömma de om någonting bättre. Ofta misstaga de sig, köpa en glaspärla och säga: här är den bästa! Men blott de fortfara att redligt söka, skola de slutligen finna den stora, kostbara pärlan, glädjen i Gud. O, att de må förstå gifva allt för henne!

Barnen träda rönnbär på ett band och säga: se hvilka vackra pärlor! De förståndiga här i världen säga till barnen: det är ju bara rönnbär. Men om Jesus ännu skulle vandra bland oss på joräen, skulle han säga till. vår tids förståndiga fariséer: äro då edra granna smycken, ordnar,

titlar och äreställen bättre än barnens rönnbär? Det finns endast en kostelig pärla, nämligen Guds rike och hans rättfärdighet. Söken den, och söken med barnahjärta eder himmelska skatt! Ameri.

Tjugoförsta söndagen efter Trefaldighet.

(lista årg. Joh. 4: 46—53.)

58. De, som ej se och dock tro.

Jesus var på vandring till Galileen och kom till Kana i bergstrakten, där han vid bröllopet förvandlat vatten till vin. Ryktet om hans underverk gick före honom bland folket.

Då kom till honom en konungsman, en konungens ämbetsman, hvars son låg i Kapernaum för döden sjuk. Mannen var en af de många, som komma till Gud, när de behöfva honom, och däremellan glömma, att Gud lefver. Nu tänkte konungsmannen: det sägs, att Jesus gör underverk; kanske han kan göra min gosse frisk. Så reste han att uppsöka Jesus i Kana och bad honom komma till Kapernaum.

Jesus sade: utan att I sen tecken och under, tron I intet. Konungsmannen förstod ej denna förebråelse, utan bad enträget: kom strax med mig, förrän min son dör!

Jesus sade till honom: gå, din son lefver!

Då, säger evangelium, trodde konungsmannen

och trodde så visst, att han icke gjorde sig någon brådska, utan begaf sig följande dag ensam på hemvägen. Det var 8 timmars väg från Kana till Kapernaum, Jesus var i Kana och den sjuke gossen i Kapernaum. Huru kunde Jesus på detta afstånd göra en sjuk helbrägda? Det fanns intet annat bevis, än ett ord. Men detta ord hade Jesus sagt, och Jesus är sanningen. Konungsmannen trodde och blef belönad.

När han red på sin mulåsna nedför de branta bergvägarna, mötte honom på halfva vägen hans tjänare från Kapernaum med budskapet, att den sjuke gossen lefde. När blef det bättre med honom? frågade fadern. — I går klockan 1 på dagen öfvergaf honom den dödande feberfrossan. — I går klockan 1 på dagen? Just då hade Jesus sagt: din son lefver! — Konungsmannen hade trott utan bevis, nu kom beviset, och nu, säger evangelium, trodde han med allt sitt husfolk.

Förundrar det dig, att vår Frälsares ord hade gått genom afståndet från Kana till Kapernaum? Detta ord har gått längre än så. Det har gått och går ännu genom tider och rum, det går genom årtusenden och öfver hela den vida jorden. Detta ord, som sades för så länge sedan och så långt härifrån, behåller i denna stund, och där du nu hör eller läser det, sin lefvande kraft. Det bryter sjukdomen, det besegrar döden, det förvandlar människors hjärtan såsom från natt till dag. Hvilket allsmäktigt ord! O, vår Gud vare tack, att vi ha detta eviga ord!

Minns du huru Jesus sade till Thomas: salige äro de, som icke se och dock tro? Evangelierna

berätta om flere sådana troende. Höfvitsmännen sade till Jesus: Herre, säg endast ett ord, så blifver min tjänare helbrägda! Huru många i våra dagar få icke blygas för denne hedningen!

I mänskliga ting vilja vi gärna se, förrän vi tro. Köpmannen utlämnar ej sina varor på kredit åt någon, som han ej känner. Taskspelaren kan ej inbilla oss att han gör underverk, fastän vi tycka' oss se det med våra ögon. Icke tro

vi heller alla, som bära Guds namn på läpparna, om vi ej se dem tjäna Gud i sitt lefverne. Men Gud och vår Frälsare skola vi tro så visst, som konungsmannen trodde, att ett ord kunde göra hans son frisk 8 timmars väg därifrån.

Hvarför kallar Jesus det saligt att icke se och dock tro? Därför att vi då bekänna Guds allmakt och gifva oss helt i hans hand. Den, som vill se, innan han tror, han ställer ett villkor för Gud, han säger: bevisa först, att du kan det eller det! Hurai menar du, att Gud kan höra en sådan bön utan tro? Det är som att komma till en mäktig konung på hans tron och säga till honom: herre, jag vet icke om du kan hjälpa mig, kanske är du en sådan stackare, att du icke kan, men försök nu, så får jag se! Menar du, att konungen skall bevilja en sådan bön? Skall han icke hellre svara: hvarför kommer du till mig, om jag ej kan hjälpa dig? Hjälp dig själf!

Den dag kommer, när konungen öfver himmel och jord skall bevisa sin makt, och han bevisar den hvar dag för den, som vill se. Ja, vi se dig, allsmäktige Gud, i hela din skapelse, i hela vårt lifs skickelser, men om vi ej skulle se dig,

om vi blott skulle höra dig i ditt uppenbarade lefvande ord, så är detta ord allena nog för tro. Och i denna vår glada, lyckliga, vissa tro på dig vilja vi lefva och dö. Amen.

Tjuguandra söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Math. 18: 23—35.)

59. De tiotusen punden.

e etrus sade till Jesus: Herre, huru ofta skall jag förlåta min broder, när han syndar mot mig? Äro sju gånger nog? Jesus svarade: icke sju gånger, utan sjuttio gånger sju.

Efter detta samtal berättade Jesus om konungen, som höll räkenskap med sina tjänare. Den förste tjänaren var skyldig konungen tiotusen pund, hvilket i nuvarande mynt gör 40 millioner kronor eller 56 millioner finska mark. En så stor skuld kunde tjänaren icke betala. Därför befallde konungen, efter den tidens grymma lag, att tjänaren, hans hustru och deras barn skulle säljas till slafvar för att betala skulden.

Tjänaren föll gråtande för sin herres fötter och bad honom hafva tålamod: han skulle få allt be-taldt, om han blott ville'vänta. Då förbarmade sig den gode konungen, gaf tjänaren fri och efterskänkte hela hans skuld.

Nu gick den frigjorde tjänaren ut och fann en

af sina medtjänare, hvilken var skyldig honom hundrade penningar, som motsvara ungefär 70 kronor eller 100 mark. Strax grep han medtjänaren vid halsen, drog honom med sig och ropade: betala hvad du är skyldig! Medtjänaren föll för hans fötter och sade: haf tålamod med mig, jag skall betala dig allt! Men den förste hårde tjänaren ville icke, utan lät kasta honom i fängelse, tills han betalat hvad han var skyldig.

De andre tjänarne tyckte detta vara ganska illa gjordt och berättade det för sin herre, konungen. Hvad sade då konungen? Du onde tjänare, sade han, allt det du var mig skyldig skänkte jag dig, när du bad mig. Skulle icke du förbarma dig öfver din medtjänare? Och konungen gaf den onde tjänaren i bödlarnes händer, tills han betalat hela sin skuld.

Se, sade Jesus, så skall min himmelske Fader straffa eder, om I icke förlåten af hjärtat hvar och en sin broder, hvad han har brutit.

Detta är tydliga ord. Med samma mått, som vi mäta, skall Gud mäta oss. Men man kan vara skyldig mycket annat än penningar. Man kan vara skyldig en annan för hans hjälp, hans godhet, hans vänskap, hans förtroende, hans förlåtelse och mycket mer.

Vill du höra huru sagan om konungen och hans tjänare kan gå igen i vårt dagliga lif? En rik man hade en gammal

spegel, som var så dyrbar, att dess make ej stod att köpa i hela världen. Städerskan sopade rummet, dammade vårdslöst och slog sönder den dyrbara spegeln. Hvilken olycka! Herre, förlåt mig! båd hon gråtande vid sin hus-.252 TJUGUANDRA SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

bondes fötter. Och hon fick förlåtelse. Därefter gick hon ut och såg barnflickan slå sönder hennes kära kaffekopp, en gammal sprucken kopp, som kunde köpas i handelsboden för några öre. En sådan slarfva! utropade städerskan och slog barnflickan med sin dammborste. Den koppens värde skall dragas af från din lön! . . . Hvad tror du att husbonden tänkte om städerskans tacksamhet?

En röfvare i Italien hade i många år plundrat de resande och stulit i bondgårdarna. Slutligen blef han förrådd af sin stalldräng, gripen och dömd till döden. Då hände sig, att konungen af Italien firade sitt bröllop och gaf nåd åt alla till döden dömda. Äfven röfvaren blef benådad; men hvad gjorde han? Han gick till konungen och sade: nådige Herre, min stalldräng har stulit mitt betsel; låt för all del strax hänga honom! Hvad tror du, att konungen svarade?

En gosse i skolan hade varit lat hela året, och när betygen skrefvos, förklarade lärarne, att han ej kunde flyttas till högre klass. Rektor sade: låt oss försöka, kanske blir han nästa år flitigare. Gossen blef uppflyttad, men en kamrat flyttades öfver honom. Då blef gossen afundsjuk, gick till rektor och klagade: Petterson blef uppflyttad, fastän han hade en stor plump i sin skrif bok! . . . Hvad tror du, att rektor svarade?

Du, som nu är liten, skall en gång växa stor. Notera då på din griffeltafla: så och så mycket är jag skyldig mina föräldrar för deras kärlek och långa omvårdnad. Ja, det kan du ej värdera i penningar, men om du kunde det, skulle det blifva stora pengar. Vidare: så och så mycket är jagDE TIOTUSEN PUNDEN.

253

skyldig mitt fädernesland, så och så mycket mina lärare, så och så mycket mina syskon, vänner och andra goda människor? Huru skall du betala din skuld till dem? Därmed, att du blir en god, en rättskaffens, duglig människa, som gör ditt land och de dina heder. Men huru mycket är du skyldig din Gud? Ack, det vet du ej själf, men när du räknar Guds beskydd öfver hela ditt lif, alla hans goda gåfvor och så mycken, mycken förlåtelse hvar dag för dina fel, då måste det ju blifva konungens tjänares skuld, det vill säga många millioner! Hur skall du någonsin kunna betala denna skuld? Aldrig! , Men då frågar Gud: vill du vara den hårdhjärtade tjänaren, den otacksamma städerskan, den hämndgirige röfvaren eller den afundsjuke skolgossen? Nej, nej, du vill vara barmhärtig, såsom du fått barmhärtighet; du vill förlåta, såsom du fått förlåtelse; detta är det enda, som du förmår för att betala din skuld. Vill du det? Ja, Gud gifve dig därtill sin nåd och sin kraft i ett rättskaffens hjärta. Amen.

¾* 254 TJUGOTREDJE SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET.

Tjugutredje söndagen efter Trefaldighet.

(lrstaårg. Math. 22: 15—22.)

60. Skattepenningen.

.Fariséerna rådslogo huru de skulle finna någon orsak att anklaga Jesus. Då tänkte de: romarne råda nu öfver detta landet. Om Jesus säger något mot kejsaren i Rom, så anklaga vi honom för uppror, men håller han med kejsaren, så säga vi till folket: se en sådan landsförrädare, som är kejsarens vän!

De kommo till Jesus och började med att smickra honom. Du är en så vis och frimodig man, att du törs säga sanningen åt hvem som helst. Säg oss nu: är det rätt, att vi betala skatt åt kejsaren, som tagit ifrån oss vårt land? Eller ha vi ej rätt att vägra skatten åt en hedning, som icke dyrkar vår Gud?

Jesus såg deras tankar och bad dem framvisa skattepenningen. Det var en romersk denar, en silfverpenning, som i värde motsvarade ungefär 67 öre eller 90 penni i nuvarande mynt. En sådan penning skulle hvarje jude betala i årlig skatt, ochSKATTEPENNINGEN.

255

på penningens framsida stod en bild. Hvems bild och öfverskrift är detta? frågade Jesus. Fariséerna svarade: kejsarens (det var då kejsar Tiberius). Nåväl, sade Jesus, gifven åt kejsaren det, som tillhör honom, och åt Gud det, som tillhör Gud!

Mot detta kunde fariséerna ingenting invända. Deras list hade misslyckats, svaret var klokt; där fanns icke minsta skäl för en anklagelse. Men svaret var mera än klokt, det var vist, det innehöll en lärdom för judarne och för alla tiders och länders folk. Judarne hade ju skäl att känna sig olycklige under det romerska väldet. De voro ett folk, som förlorat sin frihet, och därtill Guds utkorade folk, det enda på hela jorden, som tillbad den sanne Guden. Det måste ju kännas förödmjukande för ett sådant folk att lyda under en hednisk styrelse. Men det romerska väldet var en Guds straffdom, som profeterna längesedan förutsagt, och där fanns ingen annan räddning än bättring, tålamod och förtröstan på samma Israels Gud, som så ofta förut befriat sitt folk, när hans tid var kommen. Jesus ville säga till judarne: öfverläm-nen allt åt Gud, och försöken icke ändra Guds skickelse genom uppror mot edra förtryckare!

Detsamma säger Jesus åt alla folk och åt alla enskilda människor, som stå under andras öfvervälde. Gören intet uppror, försöken ej att möta våld med våld! Lainnen striden och segern i Guds hand! Bättren eder, söken först Guds rike, full-komnen eder i nåd, i visdom, i kärlek till fäderneslandet och i alla goda mänskliga framsteg! Då skall Herren Gud, som i sin hand bär allas öden, frigöra eder i sin rätta tid. Vi veta, att judarne

icke följde detta visa råd. De gjorde uppror mot romarne och blefvo så slagne, så helt förskingrade öfver hela jorden, att de från denna tid icke mera äga ett fädernesland.

Att gifva Gud hvad honom tillhör är detsamma gamla budet, som vi så ofta hört, att älska Gud öfver allting och vår nästa såsom oss själfva. Att gifva- kejsaren hvad honom tillhör, är att, som Paulus säger, vara all mänsklig ordning undergifven för Guds skull. Det finns ju många oriktigheter och orättvisor i den mänskliga ordning, som för tiden är lag, och dem skall man söka få afhjälpta genom lagliga medel. Men att uppresa sig mot lagen med våld, det är att sätta sin vilja mot Guds vilja, det är att uppresa sig mot den sedliga världsordningen. I vår tid ropa många på frihet, och friheten är oss alla så kär som den luft vi andas. Ja, utan frihet finns ingen rättvisa och ingen rätt kärlek. Men den rätta friheten är att fritt lyda bestående lag. Lagen är ett folks medvetande om det rätta och binder den enes frihet så, att hans frihet ej skadar en annans frihet. Om en får göra allt hvad han vill, förtrycker han alla andra. Om en vill gå så rakt fram på landsvägen eller gatan, att han ej bryr sig om andra, så skuffar han omkull alla, som möta honom. Om alla gossar och flickor i skolan vilja vara så fria, att de läsa eller icke läsa hvad de behaga, hvad blir det af skolan?

Alla ha vi vår Gud, och alla ha vi vår kejsare, åt hvilken vi betala skattepenningen. De äldres kejsare är fäderneslandet och dess öfverhet, åt hvilka de betala penningar, kärlek och arbete.

Barnens kejsare är far och mor, åt hvilka de betala sin skatt i lydnad. Sedan regerar skolan, åt hvilken eleverna betala sin skatt i flit och uppmärksamhet. Något måste vi alla betala vår kejsare till tack för beskydd och goda gåfvor. Men kejsaren får icke begära det, som vi böra betala åt Gud, nämligen vårt samvetes plikt och lydnaden för Guds bud.

Petrus hade inga penningar och var osäker om han borde betala skattepenningen. Gör det för att lyda lagen, svarade Jesus. Men, tillade Jesus, efter du ej har något att betala med, så kasta ut din krok i sjön, och den första fisk du får skall ha penningen i sin mun. Petrus gick till sjön, kastade ut sin krok, och den första fisk han fick hade skattepenningen i sin mun. Det var hvad Petrus för dagen behöfde, och mera ville han ej begära. Mången gång skall du fråga som Petrus: bör jag betala? Skall jag lyda? Ja, säger Jesus, var alltid lydig Guds och människors lag, och Gud skall gifva dig skattepenningen. Amen.

&

Tjugufjärde söndagen efter Trefaldighet.

(lista årg. Math. 9: 18—26.)

61. Talitha kumi.

e tre evangelisterna Matheus, Markus och Lukas omtala alla ett stort underverk, som skedde i Ka-pernaum och väckte mycken häpnad i hela Galileen. Det var andra gången Jesus uppväckte en död, först änkans son i Nain, därefter Jairi dotter och sist Lazarus.

Jesus stod åter vid stranden af sin kära sjö Genesaret, omgifven af mycket folk. Då kom till honom en föreståndare för synagogan i Kapernaum vid namn Jairus. Han hade en enda dotter, som han mycket älskade; hon var tolf år gammal och låg nu sjuk nära döden. Herre, bad Jairus enträget, kom och lägg dina händer på mitt sjuka barn, att hon må lefva och blifva frisk.

Jesus följde honom, men den stora folkhopen följde med och trängde på alla sidor. Då var där bland folket en sjuk kvinna, som i tolf år lidit af blodflöde och förgäfves utgifvit allt hvad hon ägde för läkemedel. Hon sade vid sig själf: om jag blott

får vidröra hans kläder, blir jag helbrägda. Så trängde hon sig fram bakom Jesus, tog på hans kläder och kände sig frisk i samma stund. Men äfven Jesus kände, att från honom utgick en läkande kraft. Han vände sig om och frågade: hvem tog på mig? Då framträdde kvinnan bäfvande och bekände, att det var hon. Jesus sade: min dotter, din tro har frälst dig. Gå i frid, och var helbrägda!

Detta uppträde fördröjde vandringen till den sjuka flickan. Medan Jesus talade med kvinnan, kom ett bud till Jairus: gör icke mästaren omak; just nu dog din dotter! Jesus hörde detta och sade till den förkrossade fadern: frukta icke, allenast tro! Och de fortsatte vandringen; men Jesus tillät endast Petrus, Jakobus och Johannes följa sig.

När de kommo till Jairi hus, var där redan en sorlande hop af flöjtblåsare och gråterskor, som, efter judarnes sed, ville beklaga sorgen. Gån edra färde, sade Jesus; flickan är icke död, hon sofver! Och de gjorde spe af honom; de hade ju alla sett, att flickan var död. Jesus dref bort dem, tog de sörjande föräldrarna jämte sina tre lärjungar med sig och gick in i huset.

Det finns en skön tafla, som afbildar detta rörande uppträde. Flickan ligger lugn och blek på sin dödsbädd, modern står lutad öfver henne i stilla sorg, fadern vrider sina händer och ser bedjande upp till Jesus. Längre bort stå de tre lärjungarne i spänd förväntan. Jesus, lifvets store Herre, för hvilken själfva döden måste nedlägga sin spira, står lugn och hög med den förklarade blicken fäst på det döda barnet. Och åter minnas vi Johannes' ord: »vi sågo hans härlighet såsom

ende Sonens härlighet af Fadern, full med nåd och sanning.

Då, säga evangelisterna, tog Jesus barnet vid handen och sade: Talitha kumi! hvilket på ara-meiska språket, som då talades i Galileen, betyder, flicka, stå upp! . . . Strax kom hennes ande igen, och hon stod lefvande upp.

. Och Jesus bjöd, att de skulle gifva henne mat. Äfven därpå tänkte han i detta stora ögonblick, när han besegrade döden. Hon var ett barn, hon måste få mat! Igenkänner du julmorgonens Jesus på hans kärlek till barnen?

Föräldrarna stodo häpna; det sägs icke ens, att de tackade Jesus. Och detta förstå vi. De stora undren af Guds nåd böja oss så djupt till jorden, att vi icke förmå tacka med ord, men hela vår själ lofvar öud. Likaså förstå vi, att barnets fader och moder kände ett behof att dela sin glädje med andra och förkunna för alla den stora nåd, som vederfarits dem. Men detta förbjöd Jesus. Folket ville ju den tiden utropa honom till en världslig konung, och hans rike var icke af denna världen. Likväl kunde Jesus ej hindra, att ryktet om Jairi dotters uppväckande från de

döda gick ut öfver hela landet, likasom detta under ännu efter så många århundraden vittnar om vår Frälsares makt öfver döden, om hans kärlek till barnen och hans förbarmande med en faders och moders sorg.

Jesus har delat sin kärlek åt alla. Jairi dotter blef uppväckt från döden för att trösta en fader; änkans son i Nain uppväcktes för att trösta en moder och Lazarus för att trösta två bedröfvade

systrar. Men så stora under skedde icke blott till enskilda människors tröst. De hade alla det högre ändamålet att bereda väg för Guds rike genom tron på Guds Son och skilja sig därmed från alla konstmakares tvifvelaktiga under, hvilka ha egen ära eller egen vinning till ändamål. De döda, som Jesus uppväckte, medan han lefde på jorden, skulle för andra gången dö, när deras tid kom. Men därigenom att Jesus redan här bevisat sin makt öfver döden, skola vi styrkas i vår tro, att han på yttersta dagen skall uppväcka alla döda till det lif, som icke mera kan dö. Då skola vi i den nya uppståndelsen igenkänna äfven den tolfåriga flickan från Kapernaum och säga till henne: berätta oss huru det var att vakna, när Jesus sade till dig: Talitha, kumi! Och hon skall svara oss: det var som när ett barn vaknar efter den mörka natten i morgonens ljus vid sin moders kyss. Du, som är ett barn och tror på Jesus, Guds Son, din Frälsare, du skall en gång vakna ur döden lycklig som jag! Amen.

Tjugufemte söndagen efter Trefaldighet.

(3:dje årg. Math. 24: 35—44.)

62. Tusenåriga riket och världens ände.

är kyrkans år nalkas sitt slut, tänka de kristna på världens ände. Evangelierna på denna söndag äro alla tagna ur Mathei 24:de kapitel, där vi läsa Herrens förutsägelser om de yttersta tiderna och om sin andra tillkommelse.

Himmel och jord skola förgås, men Guds ord skall icke förgås. Allt, som är skapadt, har början och slut; allt, som är ande, har sitt lif i Gud och kan icke dö. Jesus säger: jag lefver; I skolen ock lefva.

Denna sköna jord, på hvilken vi bo, har haft sin barndom och ungdom, som växter och djur. Hon skall äfven hafva sin ålderdom och sitt slut. Om berget kunde tala, skulle det säga till dig: jag var icke alltid hvad jag nu är och skall icke alltid förblifva så. Har du sett järnet smälta i masugnen som en glödande eldflod? Sådan var jag i min ungdoms tider. Sedan har jag hårdnat till sten och bär nu på min skuldra mossa och mull, skogar

och örter, människor och djur. Men en dag skall komma, när jag och hela jorden utlefvat den tid, som Gud har bestämt för oss, och då skola vi förvandlas på Herrens dag. Den dagen är världens ände.

Ja, hårda berg, huru stort och starkt du må vara, skall du bortflyta som luft på Herrens dag, och hvad bli då vi? Men Jesus har tänkt på oss, hans svaga, klentrogna, rädda barn. Han vill icke, att vi skola lefva i ständig fruktan för världens ände, han har gifvit oss det skönaste och gladaste löfte, för att vi ej skola bäfva. Han säger: förut skall jag komma tillbaka till eder! Och då kommer jag icke mer som den fattige, försmädade, blödande Jesus med törnekronan på korset: då kommer jag som lifvets store konung med allsmäktig Guds makt och härlighet i himmelens sky. Och då skola alla, som älskat mig och trott på mig, blifva hos mig i evig glädje.

Därför, mina barn, när de kristna tänka på världens ände, frukta de icke, oroa sig icke, sörja ej heller, att denna sköna jord skall förgås, ty de vänta någonting bättre. Jesus har lofvat oss en ny himmel och en ny jord, mycket renare, skönare och fullkomligare, än den jord, på hvilken vi nu lefva. Där skall ej mer vara natt eller död, höst eller vinter, synd eller sorg, sjukdom och tårar, där skall vara ett evigt ljus, evig frid och salighet med Jesus i Guds tillbedjan.

Därför vänta vi ej, som hedningarne, hopplösa och darrande världens ände; vi vänta glada vår Frälsares andra ankomst till jorden. Han har lofvat oss, att han skall komma före ändens tid

och regera på jorden i tusen år. Då skola Guds helige, som lefvat och dött i förgångna tider, uppstå först och

regera med konungen Kristus. Då skall Guds kunskap betäcka jorden, såsom vattnet betäcker hafvet, och då skall öfverallt vara fred på, jorden, lammet skall sofva vid lejonets sida, och ett barn skall sticka sin hand i en huggorms hål.

Efter denna lyckliga tid, som Gud lofvat sina trogna till hvila och sabbatsro, skall änden komma med stora omhvälfningar. Allt det gamla förgås, och allt blir nytt. Alla döda uppstå, hvar än deras ben äro förskingrade, i jorden, i hafvet, i elden, i luften, och då skall Jesus döma lefvande och döda efter deras tro och deras gärningar, medan de lefde.

Alltså veta vi, och det är vår stora tröst, att världens ände och Guds dom ej skola komma, förrän Jesus har kommit till oss i sin andra tillkommelse. Guds evangelium skall förkunnas i alla land öfver hela jorden. Täckelset skall borttagas från' judarnes ögon, så att de i Jesus igenkänna sin och världens Frälsare; då skola de återvända till sitt land, och Jerusalem skall vara världens hufvudstad. Men som våren ej kommer utan stora stormar, så skall ock Herrens ankomst bebådas af stora förödelser. Alla onda makter skola till en liten tid släppas lösa på jorden, strida mot Gud och söka förleda hans trogna till synd. Det skall vara krig och rykten om krig; det ena folket skall uppresa sig mot det andra och det ena riket emot det andra. Det skall ske tecken i solen, månen och hafvets vågor; hunger, pest och

jordbäfning skola förhärja jorden och dess folk. Ändock skola människorna ej låta varna sig, de skola äta, dricka och fira bröllop, såsom i Noaks tid, när floden kom. Men Guds barn skola vara vid en god tröst, deras konung kommer, och mörkrets furste skall bindas i eviga kedjor.

Många kristna tro, att dessa tecken, som Jesus förutsagt, inträffa i vår tid och att Herrens tillkommelse nu är nära. Detta må vi öfverlämna åt Gud, som allena vet sin tid och sin dag. Har du sett ett barn rita ett landskap? Där saknas det, som man kallar perspektiv; där stå aflägsna trän och hus alldeles bredvid de närmaste föremålen, så att man ej kan särskilja det aflägsna från det nära. En sådan tafla äro också förutsägelserna om vår Frälsares andra tillkommelse. För Gud finnes ju ingen tidsskillnad, intet nära och intet aflägset: tusen år äro för honom såsom en dag och en dag såsom tusen år. Därför talar också Jesus på samma gång om Jerusalems förstöring och världens ände. Han uppmanar oss att vänta honom, vänta och icke förtröttas. Apostlarne och de förste kristne väntade Jesus redan på sin tid. Och vi vänta honom, som de, från dén ena morgonväkten till den andra, om han ock dröjer i tusen år. Han kommer ändå, han kommer så visst som Guds ord är sant. Ja, kom, Herre Jesu! Amen.

Tjugusjette söndagen efter Trefaldighet.

(l:sta årg. Math.,25: 31—46.)

63. Gud vill hafva oss hela.

u är domsöndagen. Förra söndagen läste vi om Herrens tillkommelse till det tusenåriga riket. Hans trogna vänta honom, men för alla andra kommer han oväntad. Två äro ute på marken, två mala i samma kvarn: en blifver upptagen, den andra kvarlämnas. Då är ännu ej änden. Vid världens ände är ingen på marken, ty marken finns icke mer; ingen målar i kvarnen, ty kvarn och säd äro försvunna med jorden.

De, som vid ändens tid kvarlefva på jorden, blifva hastigt förvandlade. De dödas själar höra domens basun, uppsöka sina längesedan förmultnade kroppar och förenas med dem, men, icke som förr, med förgängligt kött och blod, utan med en förandligad kropp. Jesus sitter på sin härlighets tron, och kring honom församlas alla folk och släkter, som lefvat på jorden från tidernas början. Dem kan ingen räkna, de uppfylla i bäfvande väntan den ändlösa rymden, i hvilken den

gamla jorden ligger begrafven som ett förloradt skepp i ett bottenlöst haf.

Då skilja änglarna, på Herrens befallning, de tallösa skarorna i två afdelningar. När Jesus omtalar detta, begagnar han åter en bild ur människolifvet. De judiska herdarne brukade åtskilja sina getter från fåren. Den gode herden känner de sina. Han ställer på sin högra sida de rättfärdiga, på sin vänstra sida de ogudaktiga. Båda dömas efter

sina gärningar; men emedan de goda gärningar, som gälla för Gud, komma af tro och de onda af otro, dömer Herren på samma gång tro och otro.

Läs om domsorden i denna dagens evangelium, ty de äro märkvärdiga ord och icke så, som vi skulle väntat dem. Vi förstå, att Herren lägger stor vikt på barmhärtigheten, men vi skulle ha väntat något mer. Vi skulle ha väntat höra Jesus säga till de rättfärdiga: du har uppfyllt dina plikter mot Gud och människor, du har varit ärlig, flitig och skicklig, du har hedrat ditt land, du har varit en stor statsman, en stor fältherre, en lärd forskare, en sann konstnär, en utmärkt författare. Men nej; Herren talar blott om barmhärtighet. Han säger icke ens till de ogudaktiga: du har varit grym, orättrådig, hädare, förrädare, mördare. Äfven till dem säger han blott, att de försummat kärlekens gärningar. Se, så stor vikt lägger Herren på kärleken, att utan den kunna vi ej bestå inför Gud! Det är icke nog, att vi ej gjort något ondt: vi dömas också för det goda, som vi försummat. Minns detta, så länge du lefver! Ingen får lefva blott för sin egen lycka. Herren har bundit oss med så oupplösliga band vid våra medmänniskor,

att deras lycka skall vara vår lycka, deras sorg vår sorg, deras räddning vår räddning. Utan kärleken gäller ett helt lif af goda gärningar intet.

Är det icke underligt, att Jesus uppställer blott två afdelningar, goda och onda? Vet då icke Jesus, att de flesta människors lif är en blandning af godt och ondt? Om han vet? Hur skulle icke han, som förlåtit så många synder, känna människors vankelmodiga hjärtan? Men hans ord gå igen: ingen kan tjäna två herrar. Gud kan icke vara nöjd med vårt halfva hjärta, han vill hafva oss hela. Antingen till höger eller till vänster; det finns ingen medelväg.

Men detta är ju en fruktansvärd dom! Skola då vi alla svaga, vankelmodiga barn, som beständigt fela, ångra oss och likväl ständigt ånyo fela, skola vi alla gå förlorade i det eviga mörkret? Ja, Herren vår Gud är en Helig Gud, och hans dom är fruktansvärd. I hans himmelrike kan intet syndigt och orent inkomma. Men han är ock en förbarmande Gud, han vet, att vi aldrig helt kunna fullgöra hans lag, och därför har han sändt oss en Frälsare, som borttager alla våra synder, allenast vi gifva oss helt åt hans nåd. Johannes såg en stor skara, den ingen räkna kunde, i hvita kläder med palmer i sina händer, stående inför Lammets tron. Han frågade hvilka de voro. Ängelen svarade: desse äro de, som tvagit sina kläder hvita i Guds Lamms blod.

Alla dessa, som Jesus ställt på sin högra sida, ha varit syndare som vi, svaga som vi, felat, ångrat och åter felat som vi, men de komma till Gud i Kristi tro, med Kristi rättfärdighet, därför finnes

hos dem intet orent och ingen synd mer. De åter, som stå på vänstra sidan, och bland dem kanske många, som bland människor kallats goda, de komma till Gud med sin egen rättfärdighet och äro för Gud såsom den, hvilken kom till konungens bröllop utan bröllopskläder. Huru kunna de komma in i Guds rike?

Så beror nu vår salighet ytterst därpå, om vi tro på Jesus Kristus, Guds Son, vår Frälsare. Johannes säger (1: 12): alla dem, som mottogo honom, gaf han makt att blifva Guds barn, dem, som tro på hans namn.

— Herre, säga både de rättfärdiga och de orättfärdiga, när ha vi sett dig hungrig och törstig, husvill, naken, sjuk och i fängelse? Och Jesus svarar dem: hvad I hafven gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafven I gjort mig... Kom ihåg dessa minsta, — alla fattiga, olyckliga, fallna, föraktade, glömda och vilsegångna, — minns dem, och Jesus skall minnas dig på den yttersta dagen! Amen.

Tjugusjunde söndagen efter Trefaldighet.

(lrsta årg Math. 25: 1—13.)

64. De tio brudtärnorna,

etrus säger i sitt andra sändebref: i de yttersta dagarna komma bespottare, som vandra efter sin egen lusta och

säga: hvar är nu löftet om Herrens tillkommelse? Från den dag fäderna äro afsomnade blifver allt som det varit i början af skapelsen. Men, fortfar Petrus, Herren fördröjer icke sitt löfte, fastän det så kan synas. Han har tålamod med oss, han vill icke, att några skola förgås, utan att hvar och en vänder sig i bättring till Gud. Hvar dag låter Herren sin sol uppgå öfver goda och onda, och hvar dag, som han gifver oss, är hans tålmodiga kärleks gåfva. Han vill, att vi hvar dag skola komma hans rike närmare, och hvar dag skola vi vänta vår Frälsare i hans andra tillkommelse. Evangelium på denna kyrkoårets sista söndag är ett den långa väntans evangelium, som påminner oss, att vi aldrig skola förlora mod och hopp, alltid vara vaksamma, alltid beredda, huru länge än Jesus dröjer att komma.

Vårt lif här på jorden förliknas, i jämförelse med det eviga lifvet, vid en mörk natt. Brudgummen väntas till bröllopet sent på kvällen; tio brudtärnor tända sina lampor på höga stänger för att, efter judarnes sed, gå ut och mottaga honom. Fem af tärnorna taga saken lätt och glömma att medföra ett reservförråd af olja för sina lampor; de fem öfriga föra olja med sig, i händelse brudgummen dröjer. Och brudgummen dröjer. Timmarna gå, tärnorna blifva trötta och somna vid sina lampor.

Vid midnattstid blir ett anskri: brudgummen kommer! Tärnorna uppstå med hast och tillreda lamporna. Då ha de fem lättsinnigas lampor slocknat af brist på olja, och de begära låna af de fem andras reserv. Nej, säga de andra, gån att köpa i handelsboden! De fem lättsinniga få nu brådt att springa till boden; men då kommer brudgummen. De fem, hvilkas lampor brinna, mottaga honom och gå med honom in i bröllopssalen. Omsider komma också de fem, som försummat sig, men finna dörrarna stängda. Herre, låt upp! ropa de utanför. Brudgummen svarar: jag känner eder ick§. Och de fem försumliga blifva stående ute i världens natt.

Huru skön och på samma gång huru varnande är ej denna Herrens liknelse! Den har gått genom tiderna såsom en underbar saga om portarna till det eviga lifvet. Jesus är brudgummen, de tio tärnorna äro hans församling, bröllopshuset Guds himmelska rike. Alla vänta, alla vilja gå att möta brudgummen, men tärnorna äro de mest brinnande i sin tro. Ingen af dem tvekar att gå ut i den

mörka natten, alla vilja lysa sin älskade Herres väg, men icke alla äro lika beredda. Många vilja, liksom den rike ynglingen, genast springa Jesus i famnen, utan väntan, utan tålamod, utan försakelse, utan strid. De tro, de tanklösa, att man vinner Jesus och det eviga lifvet lika lätt, som man går några steg till kyrkan. Jesus visste det bättre, när han talade om den trånga porten. Paulus visste det också, när han varnar de kristna att ej gå utan Guds vapen till striden. Vår tro är så vankelmodig, vårt hjärta så svagt; så villsam är natten och väntan så lång. Jesus fann ju sina trognaste lärjungar sofvande, när han bad i Getsemane/ Huru ofta finner han icke oss lika trötta! Det är ej nog med den tro, som fladdrar en stund och slocknar i mörker; vi behöfva den tro, som öfver-vinner världen. Lyckliga barn, detta förstår du icke ännu. Du förstår blott, att i dag kan du älska Jesus och glömma honom i morgon. Minns då, att aldrig komma för sent!

Det finns intet så tungt och så hopplöst ord i människors språk, som det ordet för sent Det lägger sig ute i världen och inne i samvetet som en sten på vårt hjärta. Jag kände en skolgosse, som ville resa med bantåg till julaftonen i sitt älskade hem. Far, mor och syskon väntade höra tåget hvissla och bjällrorna klinga, granen var tänd, bordet var dukadt, men gossen kom icke. Han hade försofvit sig och kommit för sent till bantåget.

Jag kände en sjöman, ende son till en fattig änka. Han älskade sin moder, men han älskade äfven frihet och äfventyr, reste ut till sjös, hade

det godt och blef många år borta. Hans mor väntade honom i sin ensamhet och sin fattigdom år efter år och dag efter dag, men han kom ej tillbaka. Då hände sig, att han i Amerika mötte en annan sjöman ifrån sin hembygd och fick en längtan att än en gång se sin gamla moder. Med nästa ångfartyg reste han och kom till sin

födelsestad. Den första han mötte var en gammal, sorgklädd moster. Hvar är min moder? — Hon blef begrafven i går på fattigvårdens bekostnad. — I går! Han hade kommit för sent, och sådant glömmer man ej, så länge man lefver.

Många vilja gärna möta sin Gud och gå in i hans glädjesal, men de ha så mycket att göra och mycket att¾ tänka på. Då händer, att de bli sjuka och samvetet ropar till dem midt isnatten: Gud kommer! Hvar är då deras tro, hvar är oljan till deras lämpa? Skynda dig, gå till prästen, kom tillbaka med tro! Stackars försumlige, medan du söker prästens tro, kommer Gud, och portarna till hans rike äro stängda! Du har kommit för sent.

Men de barn, som tro på sin Frälsare, äro som brudtärnorna med brinnande lampor, blomster-bekransade, tillgifna, trogna, tåliga, lyckliga i sin hoppfulla väntan att följa sin älskade Herre till himmelens glädje. Amen.

?

18. —

Jungfru Marie bebådelsedag.

(3:dje årg. Luk. 1: 46—55.)

65. Ett svärd skall ock gå genom din själ.

eUe kristne i andra länder fira sex stora helgdagar till åminnelse af vår Frälsares moder Jungfru Maria. Äfven vi hålla hennes minne i ära på bebådelsedagen, då vi läsa om Herrens budskap genom ängelen Gabriel.

Maria var en from dotter af gudfruktiga judiska föräldrar, Joakim och Anna, som räknade sig till konung Davids släkt. Gud utvalde denna fattiga, renhjärtade dotter af konungasläkten till en högre ära, än någon prinsessa på jorden upplefvat. Ångelen Gabriel kom till Maria med budskapet: hell, full med nåd, Herren är med dig. Välsignad vare du bland kvinnor! Du skall föda en son och kalla hans namn Jesus. Han skall blifva stor och kallas den Högstes Son. Herren Gud skall gifva honom Davids tron till evig tid, och på hans rike skall ingen ände vara. — Maria förskräcktes, hon förstod icke denna underliga hals-

ning, men van att lyda Guds vilja, svarade hon ödmjukt: si Herrens tjänarinna! Ske mig efter ditt tal.

Några dagar därefter gick Maria till bergsbygden att besöka sin släkting Elisabet. Guds Ande kom öfver Elisabet, och hon hälsade Maria med ängelens ord: välsignad vare du bland kvinnor; salig är du, som trott Guds ord. — Då uppfylldes Maria af tillbedjande glädje och sjöng den sköna lofsång, hvilken vi läsa i denna dagens evangelium.

Hennes själ prisade Gud, som i sin allmakt och barmhärtighet uppsökte henne i hennes ringhet. Han har förskingrat de högfärdige, afsatt de mäktige från deras troner och upphöjt de ringa. Han har mättat de hungriga och låtit de rika tomma blifva. Han har tänkt på sin tjänare Israels folk, som suckar under syndens främmande välde, och uppfyllt sitt löfte till Abraham om förlossa-rens ankomst.

Det är likasom vi i denna sång skulle höra hela människosläktet draga ett djupt andedrag af lättnad, när Jesus nedsteg till jorden. Esaias säger: det folk, som i mörkret vandrar, ser ett stort ljus, och öfver dem, som bo i det mörka landet, skiner det klarligen. Nu uppgick den stora morgonstjärnan, och Maria kände det i sitt hjärta. Hittills hade synden, orättfärdigheten, våldet, förtrycket, Babylon i sin storhet, Rom med sin vapenmakt, härskat i världen. Nu skulle han komma, som afsatte världsmakterna och upphöjde de ringa. Detta fattiga barn, som Maria bar under sitt hjärta, skulle en gång störta det väldiga Rom, och Guds

rikes lag, som ställer de ytterste främst och de främste ytterst, skulle med detta barn inträda i världen.

I juldagens evangelium läsa vi huru ängelen Gabriels profetia blef uppfylld, när Jesus föddes i Betlehem. Sedan omtalas Jungfru Maria flera gånger i bibeln såsom vår Frälsares älskade moder, hvilken han, vid sin död på

korset, anförtrodde uti Johannes' omvårdnad. Efter denna tid omtalas hon blott en gång, (Apostlag. 1:14), när hon med apostlarne och sina två yngre söner, Frälsarens halfbröder, deltog i deras endräktiga bön. Ingen vet mer om hennes sista dagar. Hon försvann så ödmjuk och obemärkt ur världen, som hon en gång inträdde i den. En sägen berättar, att hon dog i Jerusalem 59 år gammal.

De förste kristne visste ingenting annat om Jungfru Maria, än hvad vi läsa i Nya Testamentet. Men under tidernas lopp blefvo en mängd greker och andra hedningar omvända till kristna läran. Dessa kunde ej glömma sina förra afgudar, i synnerhet Diana, som hade ett så berömdt tempel i Efesus, och tyckte att, när de ej mer fingo tillbedja Diana, månens gudinna, kunde de tillbedja Jungfru Maria. Då begynte de säga, att efter Maria var Guds Sons moder, borde hon hedras med gudomlig dyrkan. De begynte uppresa hennes bildstoder, såsom de upprest Dianas, och måla henne på taflor som himmelens drottning med månen under sina fötter, såsom de målat Diana. Från 5:te århundradet af vår tideräkning utbredde sig Jungfru Marias dyrkan öfver hela kristenheten. I Frankrike, i Italien och andra länder har jag settETT SVÄRD SKALL OCK GÅ GENOM DIN SJÄL. 277

många knäböja för hennes bild och bedja till henne mycket mer än till Jesus. Och då har jag ihågkommit den gamle Simeons ord till Maria, när han höll Jesusbarnet i sin famn (Luk. 2: 35): ja, ett svärd skall ock gå genom din själ, på det att många hjärtans tankar må uppenbaras. Och svärdet gick genom hennes själ, när hon såg sin son, världens Frälsare, dö på korset, men det fortfar ännu helt visst att såra henne i de himmelska boningarna, när hon ser människorna tillbedja henne, den dödliga modern, i stället för lifvets och dödens Herre, den evige Sonen.

Den ödmjuka Maria, hon, som kallade sig Guds tjänarinna, hon, som ansåg sig själf så ringa och aldrig ville synas, där hennes Son syntes så hög öfver alla andra, huru måste ej hon lida af att nu kallas himmelens drottning! Martin Luther ransakade bibeln och läste där hvad Jesus svarade, när en kvinna sade till honom: salig är den moder, som födt dig! Ja, svarade Jesus, saliga äro de, som höra Guds ord och gömma det. Och en annan gång svarade Jesus, när någon sade till honom: din moder och dina bröder stå här ute och vilja se dig: — min moder och mina bröder äro de, som höra Guds ord och göra det.

Påfven i Rom, som tror sig veta mer än bibeln, har förklarat Jungfru Maria vara född utan synd. ¾Vi, som tro, att bibeln vet mera än påfven, anse Jungfru Maria ha varit en syndig människa, liksom vi andra, och salig endast genom Guds nåd. Men vi älska och ära henne som ett fromt, ett ödmjukt, ett renhjärtadt Guds barn, och Gud skall icke tillräkna henne människors afgudadyrkan.278 JUNGFRU MARIE BEBÅDELSEDAG.

Du kära, goda Jungfru Maria, lär oss att, såsom du, gömma Guds ord i ett troget hjärta och säga: ske oss, vår Gud, efter din vilja! Amen. SOMMARENS FÖRSTA BUDBÄRARE. 279

Johannes Döparens dag.

(Midsommar.) (2:dra årg. Luk. 1: 5—17.) .

66. Sommarens första budbärare.

u, "när träden löfvas, marken blomstrar och hela naturen prisar Gud i sin ungdomsfägring, hvarför skola vi nu minnas en enslig profet, som bodde icke i blomstergårdarna, utan i öknen? Därför att med honom och hans predikan om Kristus kom det första budskapet om den eviga sommaren, Guds rikes sommar, själarnas blomstertid. Människovärlden före Kristus hade varit som en lång, lång vinter i hedendomens mörker, och nu kom sommarens budskap. Johannes var såsom den första lärkan, den första svalan: han bebådade lifvets uppståndelse; han ropade till människorna: Guds rike kommer, det är redan här!

Den stränge profeten i öknen, han med sin grofva kamelhårsmantel och sin fattiga mat af gräshoppor, också han hade en gång varit ett barn. Han hade varit lekkamrat med Jesus, efter de voro jämnåriga och besläktade med hvarandra genom280

JOHANNES DÖPARENS DAG.

sina mödrar. På många taflor ser man Johannes afbildad som barn tillsammans med Jesus, och då står bredvid dem ett litet lamm.

Det evangelium, som vi nu läst, berättar huru Herrens ängel kom till Johannes' fader Zacharias, som var en gudfruktig öfverstepräst, och förkunnade honom en sons födelse. Zacharias tviflade, emedan både han och hans hustru voro gamla, och för tvifvel straffades han med att till en tid blifva stum. Man när gossen föddes och fick det namn, som. ängelen gifvit honom, öppnades faderns stumma läppar, och han prisade Gud i en skön lofsång. Du, barn, sade han, skall kallas den Högstes profet och gå före Herren till att bereda hans vägar. Genom Guds innerliga barmhärtighet skall solen uppgå öfver dem, som sitta i mörkret och dödens skugga, och styra våra fötter på fridens väg.

Vi ha redan läst huru Johannes vittnade om sanningen och därför blef kallad af Jesus den störste ibland profeterna. Tredje evangeliet på midsommardagen omtalar Johannes' död.

Den yngre konung Herodes, som kallades An tipas, hyste mycken vördnad för Johannes och begärde ofta hans råd. Men när konungen gifte sig med sin broders hustru Herodias och Johannes sade till honom: detta är emot Guds lag, blef Herodes vred och lät kasta Johannes i fängelse. Då hände sig, att Herodes firade sin födelsedag med ett stort gästabud. Herodias' dotter dansade där för gästerna och behagade konungen så väl, att han svor en ed: hvadhelst hon begärde ville han gifva henne, ända till hälften af sitt rike. Flipkan

sprang till sin moder Herodias, som hatade Johannes, och frågade hvad hon skulle begära. Modern svarade: begär Johannes Döparens hufvud! Flickan sade till konungen: gif mig nu strax på ett fat Johannes Döparens hufvud! Då blef konungen mycket bedröfvad, men sin ed kunde han icke bryta. Strax sände han bödeln till fängelset att halshugga Johannes, och flickan bar den store profetens hufvud på ett fat till sin moder.

Så slöt den siste och störste af Gamla Testamentets profeter sitt ärofulla lif. Detta var endast en af de många, många grymma blodskulder, hvilkas dom Jesus måste bära, när han bar världens synder. Förstår du, att världen före Kristus var såsom en mörk vinternatt? Det fanns ju äfven då solsken i världen, det fanns goda människor, likasom det fanns onda, det fanns kärlek och vänskap och människolycka äfven då, men där saknades något. Där saknades Gud och det eviga lifvet. Där fanns intet annat än jordlifvets många sorger utan tröst, dess korta fröjder utan hopp och till sist grafven. Efter grafven fanns intet. Så kunde ju Zacharias säga, att folken sutto i dödens skugga. Då kom vår käre Herre och Frälsare, och allt blef annorlunda. Med honom kom tröst i sorgen och hopp i glädjen och lif i döden, och Gud blef vår Fader, som afgudarne aldrig kunde vara. Förstår du hvarför det nu blef sommar efter den långa vintern och hvarför vi minnas sommarens första budbärare, Johannes Döparen, på midsommardagen?

Och nu skola vi i sommarens fägring tänka på Guds rikes sommar och tacka vår Gud för alla

Hans välsignade gåfvor både för kropp och själ. Låt det också komma ett regn på midsommardagen! Lå det också komma ett mulet moln, en sorg eller en motgång midt i vår glädje; hvad betyda väl de i Guds rikes sommar? Vi ha vårt långa ljus och vårt eviga hopp; vi ha i Jesu Kristi tro den glada blomstring, som icke förgår. För oss finns ingen höst och intet mörker mer.

Vi höra fåglar sjunga Med mångahanda ljud; Skall icke då vår tunga Lofsäga Herren Gud? Min själ, upphöj Guds ära Med lof och glädjesång! Han vill oss rikligt nära Och fröjda på en gång. Amen.

Mikaelidagen.

(l:sta årg. Math. 18: 1—11.)

67. Guds änglars vakt.

jVlikaelidagen firas till änglarnas åminnelse och bär sitt namn efter Israels folks skyddsängel, den förnämste och

starkaste bland Guds änglar, Mikael. Gud tjänsteandar, änglarna, äro skapade varelser, likasom människan, men mycket fullkomligare och högre begåfvade, för att de må kunna utföra Guds befallningar både i den synliga och osynliga världen. De äro goda och rena andar, som lyda Guds vilja och ständigt lofva hans heliga namn. Gud utsänder dem äfven för att tjäna och skydda goda människor, särskildt barnen. Hvarje barn har sin skyddsängel, som ständigt står osynlig vid dess sida, dag och natt, hvar än barnet i världen går, och barnens änglar se alltid Guds ansikte i himmelen.

Änglarna funnos före människans skapelse, och det är redan omtaladt huru några bland dem med sin fria vilja affällo från Gud. Då, säger Uppenbarelseboken, var en stor strid i himmelen.284 MIKAELIDAGEN.

Mikael och hans änglar stredo med draken, som var de olydiga änglarnas furste, djäfvulen. De olydiga änglarna med deras furste blefvo besegrade och bortkastade på jorden, till dess att Kristus kom för att nederslå deras makt och vid tidernas ände binda dem i det eviga mörkret. Fastän nu Mikaelidagen är änglarnas högtid, då vi skola tacka Gud för deras beskyddande vakt, tala likväl alla denna dagens evangelier mest om barnen. Änglar och barn likasom höra tillsamman. Barnen äro de värnlösaste, hvilka mest behöfva en änglavakt, och af vår Frälsares ord om barnen förstå vi, att de stå Gud närmare, än fullvuxna människor.

Ingen, säger Jesus, kan komma till himmelriket, utan att försaka sig själf och stå inför Gud som ett svagt barn. Hvad skall Gud göra med dem, som komma till honom starka utaf sin egen kraft och visa uti sin egen klokhet? De må hjälpa sig självfva. Gud mottager blott dem, som mottaga allt af honom och utan honom förmå intet. Paulus säger (2 Kor. 12: 9): Guds kraft är mäktig i de svaga.

» Åter säger Jesus: hvilken som upptager (vårdar, skyddar, undervisar) ett sådant barn i mitt namn, han upptager mig. Och när Herren därefter talar om förargelse, menar han frestelse till synd. Den, säger han, som förleder och fördärfvar en af dessa små, som tro på mig, honom vore bättre, att en kvarnsten vore bunden om hans hals och han sänktes ned i hafvets djup. Ack, det finns ju sådana förledare, det finns föräldrar, som skicka ut sina barn att ljuga och stjäla; det finnsGUDS ÄNGLARS VAKT.

andra, som hemma låta dem uppväxa i synd och ogudaktighet; det finns kamrater, det finns böcker, som lära barnen mycket ondt. O, att de ville ihågkomma Herrens förskräckliga dom! Hellre mista hand eller fot eller öga, än att bruka våra lemmar i syndens tjänst.

Förakten ingen af dessa små, säger Jesus. Många fullvuxna hålla af barnen och äro goda mot dem; men de tycka, att barnen förstå så litet, det lönar icke mödan att tala med dem om annat än leksaker. Ja, barnen förstå ej som stort folk förstår; de skola ej försöka att vara smågamla och tro sig veta något. Men de förstå på ett annat sätt, likasom blomsterplantan förstår när solen skiner på henne och en vänlig hand vårdar henne. De förstå Guds och människors kärlek, de förstå rätt och orätt, fel, straff och förlåtelse. Och just för att de förstå detta och så litet annat, därför älskar Gud barnen så högt, att deras änglar alltid stå inför hans ansikte och hvarje stund likasom aflägga räkenskap för de barn, som blifvit dem anförtrodda.

När du vet detta, mitt barn, så vill du visst icke bedröfva din ängel med att vara olydig mot Gud. Huru många, många änglar få icke gråta inför Guds ansikte för sina älskade skyddslingar! Minns, att du aldrig låter din ängel gråta för din skull, utan mycket hellre vill se honom stå glad inför Guds ansikte och berätta för Gud, att du tillväxer i nåd och visdom, som Jesus växte, när han var barn! Du skall vara som de barn, hvilka Jesus tog i sin famn och välsignade dem (Mark. 10: 16). Lyckliga barn, om dem kunde Jesus säga:286

sådana höra Guds rike till! Vi täcke dig, käre Herre Gud, för dina goda änglars vakt, och vi bedje. dig, att de alltid må få stå glada inför ditt heliga ansikte. Amen.

9 SALIGHETERNAS BERG.

Allhelgonadagen.

(l:sta årg. Math. 5: 1—12.)

68. Saligheternas bepg.

1 dag gå många att bedja på grafvarna, där deras kära hvila. Allhelgonadagen är de saliga dödas dag och firas till åminnelse af dem, som gifvit sitt lif för Kristi tro och Guds rike på jorden. De äro icke helgon i den mening, som en del kristna tro, så att de med sin helighet skulle kunna godtgöra andrås synder. De ha varit syndare, som vi, men de äro heliga i Jesu Kristi rättfärdighet, på hvilken de trott. Gud församlar dem från alla tider och länder och folk i sitt himmelska rike, och de stå kring Guds tron i hvita kläder med palmer i sina händer, tjänande Gud i evig glädje.

Jesus stod på ett berg vid sjön Genesaret och talade till stora folkskaror, hvilka betäckte bergsluttningen. Evangelium för i dag är början af denna sköna bergspredikan, om hvilken är sagdt, att den innehåller Guds rikes grundlag, som alla kristna böra efterlefva. Och berget kallas än i dag saligheternas berg.

De äldre ha mycket att lära af denna bergspredikan; men är där något för barnen? Ja, där finnes köpmannens kosteliga pärla äfven for dem. Vi måste ju tro, att barnen voro med på salig-heternas berg, såsom de voro med de femtusen på berget. Och nu skola vi föreställa oss, att Jesus talar till barnen. Då säger han:

Saliga äro de, som anse sig själfva ringa och små, aldrig tro sig vara något af egen klokhet, kraft eller skicklighet, utan alltid äro fattiga inför Gud och ödmjuka inför människor. Dem hörer himmelriket till.

Saliga äro de, som sörja öfver sina fel och uppbjuda allt hvad de förmå för att godtgöra hvad de felat. Dem skall Gud förlåta och trösta, när de komma till honom i bönen; människorna skola älska dem, och de skola blifva gladare, än de varit någonsin förr.

Saliga äro de saktmodiga, de tåliga, vänliga, eftergifvande, som icke begära, icke knota, äro nöjda med litet och unna åt andra bättre, än åt sig själfva. De, säger Jesus, skola »besitta jorden». Gud skall gifva åt dem mycket mer, än åt andra, som knota, och de skola i sin glada förnöjsamhet vara rikare, än de rika.

Saliga äro de svaga och ofullkomliga, som beständigt längta att blifva bättre. Guds kraft skall göra dem starka att öfvervinna det onda och fullkomna sig i det goda. Deras brinnande längtan skall Gud uppfylla.

Saliga äro de barmhärtiga, som hjälpa och trösta allt som lider, allt som förgätet suckar och dör på jorden. De skola mätas med det kärlekens

mått, hvarmed de själfva ha mätt, och dem skall förlåtas mycket, emedan de mycket älskat;

Saliga äro de renhjärtade, som fly alla onda tankar och hvar dag gå i bönen till Jesus att bada sig rena. Dem kunna deras änglar föra med sig inför Guds ansikte, och då se de Gud. ,,

Saliga äro de fridsamma, milda, af hjärtat förlåtande, hvilka betala ondt med godt och aldrig tvista, aldrig förnärma, utan försonande, lugnande gå att återförena människors söndrade hjärtan. De gå i Guds kärlek, och de skola kallas Guds barn.

Saliga äro de, som strida och lida för rättvisan* vittna om sanningen, försvara de värnlösa, upprätta de oskyldiga, frimodigt trotsande alla ondskans försmädelser. De höra Guds himmelska rike till, de äro dess lifvakt.

I ären mina, säger Jesus till barnen. Låten ingen skrämma eder bort från mig! Talar någon illa om "eder för min skull, våren vid godt mod; saliga äro de, som för min skull få lida. Vittnen om sanningen, stån fasta i sanningen; jag är sanningen! Blifven i min kärlek! Jag är vinträdet, I ären grenarna; den, som icke blifver i mig, skall bortkastas som en gren och förtorkas; den, som blifver i mig och jag i honom, skall bära mycken frukt.

Ja, vi vilja blifva i dig, vår Herre Krist! Vi vilja vara dina fattiga, ödmjuka, renhjärtade barn. Vi vilja söka din

rättfärdighet, vittna om din sanning och icke öfvergifva dig, om än hela världen öfvergifver oss. Du vår store, allsmäktige Fader i himmelen, vi täcke dig för ditt heliga ord, som vi fått läsa i ditt evangelium, och för din barmhärtiga

kärlek i Jesus vår Frälsare. Och nu vilja vi sjunga den nya sången med dina saliga, där de knäböja inför din tron i himmelen (Uppenbarelseboken 7:12):

Amen, lof och ära och vishet och tack och pris och kraft och starkhet vare vår Gud från evighet till evighet. Amen.